

NOVO MESTO - Na današnji seji skupščine kulturne skupnosti bodo obravnavali vprašanja financiranja in delovni načrt kulturne skupnosti za leto 1974.

METLIKA - Na današnji seji izvršnega odbora telesno-kulturne skupnosti se bodo dogovorili o letošnjem delovnem programu skupnosti in o financiranju telesno-kulturne dejavnosti v občini.

KOČEVJE - Danes bo prva seja nove občinske konference ZK, na kateri bodo izvolili tudi novi komite.

METLIKA - O poteku akcije za konstituiranje delovnih organizacij in njihovega vpisa v sodni register se je sinoči s člani občinskega štaba pogovarjal član republiškega štaba za konstituiranje delovnih organizacij Vlado Klemenčič.

ČRNOMELJ - „Glasbena mladina Bele krajine“ bo priredila jutri v prosvetnem domu koncert slovitega tria Lorenz. Popoldne bosta dve predstavi za mladino, zvečer pa ena za odrasle.

KOČEVJE - V ponedeljek se je na Jasnici začela republiška šola za sindikalne in mladinske voditelje. Trajala bo dva meseca.

LEOPOLD JELENIČ - PREDESNIK SZDL ČRNOMELJ

Na ponedeljkovi seji občinske konference SZDL v Črnomlju so ocenili delovanje tega organa v preteklem letu in se dogovorili o vlogi SZDL pri dogovarjanju o letošnji splošni in skupni porabi v občini.

Konferenca je sprejela tudi nekatere kadrovske spremembe. Za novega predsednika so izvolili uspešnega družbenopolitičnega delavca Leopolda Jeleniča, ki je zamenjal dosejnjega predsednika Lojzeta Šterka, ki je pred kratkim prevzel mesto tajnika občinske skupščine. Podpredsednica občinske konference je postala Ivanka Moljk, sekretar pa Tone Marentič, ki bo opravljal delo poklicno, predsednik Leopold Jelenič pa bo opravljal delo predsednika kot volonter.

1080 novih naročnikov

V osmem tednu naše akcije, torej po dveh mesecih prizadevanja za razširitev „članov naše velike družine“, smo prestopili prvo višjo stopnico: število novih naročnikov se je povzpelo nad tisoč. Natančneje rečeno: s 101 novim naročnikom Dolenjskega lista v preteklem tednu se je skupno število novih povečalo na 1080.

Največ novih stalnih bralcev - naročnikov smo ta teden dobili iz novomeške občine - 20, sledi brežiška občina - 15, itd. Skupno so v naši akciji poštni dostavljachi in drugi pridobili, kot rečeno, 1080 novih naročnikov, od tega: v brežiški občini 81, v črnomaljski 28, v kočevski 70, v krški 129, v metliški 28, v novomeški 257, v ribniški 24, v sevniški 236, v trebanjski 75, razne pošte 115, iz tujine pa 37.

In za konec spet povabilo: naročite si Dolenjski list na domači naslov!

NAROČILNICO ZA VAS IMA VAŠ PISMONOŠA!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

Črnomelj, Ločka cesta 24. Dve belokranjski „mamci“ sta v četrtak kljub mrazu kar pred hišo čakali na poštarja in na Dolenjski list. Poštar Jože Flak jih vsak četrtak raznese tudi po 300 po svojem terenu. (Foto: S. Mikulan)

BOLJŠI ČASI ZA SMUČARJE V POSAVJU: nova vlečnica na Lisci, dostop z motornimi vozili do vrha, prijetno bivanje v razširjenem Tončkovem domu in obnovljeni Jurkovi koči. (Foto: A. Železnik)

Prvi korak v skupnih akcijah

Člani sveta posavskih občin so v ponedeljek po temeljiti razpravi potrdili program gradnje upokojenskih domov in hkrati s tem osvojili tudi dogovorjeni vrstni red gradenj. Najprej bo na vrsti poslopje v Sevnici, leto kasneje bodo pričeli graditi v krški občini, Brežice pa bodo na vrsti 1977.

Iz stanovanjskega sklada pokojniško-invalidskega zavarovanja se bo v ta namen do konca 1976 steklo 14,5 milijona dinarjev, solidarnostna sklada iz Sevnice in Krškega pa bosta skupaj primaknila tri milijone. Da bi naenkrat pričeli graditi vse tri domove ni mogoče, zato so se odločili za načela solidarnosti za združeno

na sredstva, ki naj bi postopno prinesla to, kar ločeno tako kmalu ne bi mogli doseči.

TREBNJE: ZEMLJIŠKA SKUPNOST

Minuli četrtek je 16 predsednikov svetov krajevnih skupnosti, kmetijske zadruge, Kmetijskega gospodarstva Slovenske vas, TOZD GG Brežice iz Pušave in obrat GG Novo mesto, občinske skupščine, občinske konference SZDL, Splošne vodne skupnosti Dolenjske in trebanjskega Društva kmetov za vzajemno pomoč podpisalo družbeni dogovor o ustanovitvi zemljiške skupnosti. 22. januarja bo tudi že prva seja zaenkrat še začasno izvoljene zemljiške skupnosti. Poslej bo lahko nemoteno tekel promet in sprememba namembnosti kmetijskih zemljišč.

MALO ZAMUDNIKOV

Novomeški občinski štab za spremljanje izvajanja ustavnih dopolnil je v torek popoldne ugotovil, da samo nekaj delovnih organizacij ne bo konstituiranih v zakonskem roku in še te pretežno z negospodarskega področja. Med 13 gospodarskimi organizacijami, ki imajo 59 TOZD, so samo tri zamudile za rok, med 35 „enostavnimi“ (brez TOZD) pa nobena. Na negospodarskem področju sta 2 OZD z 9 TOZD - to sta šola in zdravstveni dom, enostavnih OZD pa se je konstituiralo šele 28. Med temi je tudi več zamudnikov.

DRUŠTVO KMETOV V STRAŽI

V Straži na Dolenjskem so minulo nedeljo ustanovili Pododbor Društva kmetov za vzajemno pomoč. V delovnem območju pododbora so vasi: Gornja in Spodnja Straža, Soteska, Drenje, Gorenje in Dolenje Polje, Podgora, Seja, Hruševac, Loke, Češča vas, Prečna in Kal. Začasni člani pododbora DK za vzajemno pomoč Straža so: Janez Koba, predsednik; Franc Kocjan, tajnik in člani: Ivam Kramaršič, Lado Klinc, Matija Gazvoda in Alojz Jaklič. Pododbor bodo dopolnili s člani iz posameznih vasi v delovnem območju pred popisom živine za sprejem v vzajemno varstvo. Sklenili so, da bodo s popisom začeli takoj po seminarju za popisovalce.

S. K.

V prvi polovici tedna se je nad našimi kraji zadrževalo oblačno in za ta čas toplo vreme, z občasnimi manjšimi deževnimi padavinami. Do konca tedna bo suho in precej oblačno vreme.

Lisca premore vlečnico

Za smuko na voljo dve progi in prijeten dom

Minulo soboto je sevniška Lisca predala namenu novo Grafferjevo 500-metrsko vlečnico na Lisci, ki predstavlja lepo dopolnilo k razvoju turizma v tem delu Posavja.

Vlečnica olajšuje smučarjem smuko na dveh že doslej priljubljenih progah: zahtevnejši 900 metrov dolgi, ki se vije po 40-odst. strmini, in zložnejši, ki je dolga 1.200 metrov.

Ze doslej je dom na Lisci, ki ga je sevniško podjetje pred časom preuredilo v trenutno največji turistično objekt v občini (58 ležišč), pritegoval smučarje in bil stalno zaseden posebno med zimskimi šolskimi počitnicami. Mnogo gostov prihaja tudi iz sosednje Hrvatske.

Ce dolina ne premore snežne odeje, je na Lisci prav gotovo. Tako je bilo celo minuli konec tedna. Večinoma se hrib koplje tudi v soncu. Čeprav se drugod meglja ne gane z dolin.

Prve priprave za zlet

Največja prireditev v Novem mestu - Okoli 6000 udeležencev - Komisije začele delati

V soboto, 12. januarja, so predsedniki komisij in sekretariat zletnega odbora opredelili dolžnosti in podali nekaj konkretnih predlogov za delo odbora. Tako so stekle že prve priprave za Zlet bratstva in enotnosti, ki bo letos v Novem mestu.

Letošnji zlet bo največja prireditev v Novem mestu, saj se ga bo predvidoma udeležilo okoli 6000 gostov z zletnega območja. Takšno veliko število udeležencev zahteva dobro organiziranost in pripravljenost, zato že sedaj razmišljajo o najboljših možnostih za nastanitev, prehrano in izvedbo programa. Ker bo

Tito v Ribnici

Ob koncu minulega tedna se je na poti v kočevska lovišča za krajši čas ustavil v Ribnici predsednik republike tovariš Tito. S svojim spremstvom je približno eno uro preživel v ribniškem gostišču „Pri Cenetu“. Kljub temu, da ta obisk ni bil napovedan, so tovariša Tita na trgu v Ribnici pozdravili številni ljudje.

Prve priprave za zlet

Največja prireditev v Novem mestu - Okoli 6000 udeležencev - Komisije začele delati

ta manifestacija bratstva in enotnosti zahtevala veliko vložnih sredstev, so predsedniki komisij menili, naj bi ob tej priložnosti gradili take objekte, ki bi se dali uporabiti tudi ob drugih podobnih prireditvah.

Sprejeli so več predlogov, vendar je končna oločitev odvisna predvsem od sredstev, ki bodo na voljo. Potrebno bo sodelovanje vseh delovnih kolektivov in organizacij, da bo zlet lepo uspel.

Za pokroviteljstvo bodo zaprosili predsednika Tita.

BARBORIČ OBISKAL RIBNICO

V ponedeljek, 14. januarja, se je mudil v Ribnici predsednik republike sveta Zveze sindikatov Slovenije inž. Janez Barborič. Sodelavce republiškega sveta Zveze sindikatov in tovariša Barboriča so predstavniki družbeno-političnih organizacij seznanili z gospodarstvom in družbeno problematiko občine, še posebej pa s perspektivo gospodarskega razvoja ribniške občine. Tovariš Barborič je med drugim opozoril na pomemben načrtnega planiranja gospodarstva in na nekatera druga aktualna vprašanja sedanjega časa.

S POSEBNIM VLAKOM V OPERO

Približno 700 ljudi, zvečinoma mladih, se je prejšnji teden s posebnim vlakom peljalo v Ljubljano v Opero na predstavo Smetane „Prodane neveste“. Obisk je organizirala „Glasbena mladina Bele krajine“. Poteza, ki bi jo veljalo posnemati!

Z. ŠEBEK

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri občinski skupščini Novo mesto je s sodelovanjem osnovne šole Baze 20 v soboto, 12. januarja, organiziral šolsko prometno kviz tekmovalje med dolenjskimi šolami. Oddajo je odlično vodila učenka Meta Fabjan. Ob tej priložnosti so podelili tudi več priznanj, plaket in diplom. Na sliki: zmagovalna ekipa kviza šole „Katja Rupena“ si z veseljem ogleduje z znanjem priborjena priznanja in trofeje. Več o vsem v prihodnji številki. (Foto: Sandi Mikulan)

Delegatom omogočiti delovanje

Včerajšnja skupna seja republiške konference SZDL in republiškega sveta sindikatov, na kateri so v osrednjih točkah dnevnega reda spregovorili o poteku in zaključku javnih razprav o obeh ustavah ter o volitvah v delegatskem sistemu, je bila tako pomembna, da so o njej predstavniki republiške konference SZDL in republiškega sveta sindikatov novinarjem spregovorili že v ponedeljek na novinarski konferenci v Ljubljani.

Predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribič je poudaril, da je bila včerajšnja skupna seja SZDL in sindikatov pravzaprav prva republiška programska konferenca v državi. Konferenca je začrtala program delovanja vseh organov in nakazala pot prehoda od sprejetja pa do delovanja v razmerah, ki jih določa predlagano besedilo nove republiške ustave. Konferenca je dala tudi pobudo za aktivnejše delovanje v bazi na področju uresničevanja nove ustave in izvajanja delegatskega sistema.

Vsi so poudarjali, da je uresničitev delegatskega sistema izredno pomembna politična naloga, predvsem pa se mora za tak sistem zavzemati

sindikat, saj bodo delegacije pravzaprav njegovo „orožje“, ki bo uresničevalo interese in vlogo sindikata. „Zato“, je poudaril tajnik republiškega sveta sindikatov Slavko Grčar, „moramo delegatom zagotoviti potrebne pogoje, da bodo lahko dobro delali. Zavreči je treba govornice, češ, več je treba delati in manj sestankovati. Opravljanje delegatske dolžnosti spada med sestavne dele celotnega upravljanja in gospodarjenja.“

Član izvršnega odbora republiške konference SZDL Savin Jogan pa je med drugim povedal, da bomo v februarju sprejeli ustavo, ustavni in volilni zakon. Po njegovem mnenju je bila javna razprava o osnutkih

obeh ustav izredno pomembna in koristna. To potrjuje tudi predlog končnega besedila republiške ustave, v katerem je vrsta predlogov, ki so jih povedali predvsem zaposleni v združenem delu, našla svoje mesto. Javna razprava je med drugim natančneje definirala TOZD in vlogo delavskega nadzorstva.

B. PODOBNIK

START RAZPRAV

V soboto se bodo v novomeški občini začele javne razprave o osnutku občinskega statuta. Na zborih bodo opravili tudi predkandidacijski postopek za volitve članov delegacij krajevnih skupnosti ter razpravljali o statutih krajevnih skupnosti in drugih vprašanjih. Do torka so v 14 krajevnih skupnostih ustanovili 45 koordinacijskih odborov za izvedbo volitev. Preostalih 9 odborov na območju 5 krajevnih skupnosti bodo imenovali te dni. Koordinacijski odbori imajo med drugim nalogo pospešiti evidentiranje.

„Se nimam pralnega stroja in ga tudi ne maram, ker so moje roke najboljše,“ mi je zatrdirala gospodinja Ana Srovin iz Mirne peči. Dandanes je taka ženska že prava redkost. Ali ne? Tovarne pralnih strojev želijo, da ne bi bilo nobene. (Foto: Rija Bačer)

Republiški Zavod za šolstvo je organiziral od 13. do 16. decembra v prostorih inštituta „Jozef Stefan“ v Ljubljani seminar za učitelje tehničnega pouka iz vse Slovenije. Obravnavali so temo „Elektronika v osnovni šoli“. Na fotografiji: izdelovalci elektronskih telefonskih central v ISKRI.

V Črnomlju so te dni v kmetijski zadrugi prejeli kamionsko pošiljko loncev in kozic, tako da belokranjskim gospodinjstvom ne bo treba po vsak „piskrček“ preko Gorjancev v Novo mesto. Ne bo pomanjkanja in hude jeze. (Foto: Sandi Mikulan)

Stenski časopis „Radovednež“ je ocenoval v kočevski osnovni šoli predmetni učitelj glasbe Ivan Stanič. Tako je koristno zaposlil večje število učencev, ki ga urejajo, vanj dopisujejo ter sodelujejo pri reševanju ugank. S tem se v delu izobražujejo. (Foto: France Brus)

NEMO RAZMIŠLJANJE

Motorizirani potnik in pešec, ki ju vodi mimo nekdanjega Rivčevega mlina ob Impoljskem potoku, se še ozreva na razpadajoče mlinsko kolo, ki je samo še nema pričra nekdanjih časov, ko je marsikje na Slovenskem cvetelo mlinarstvo. Pesem mlinskih koles je skoraj povsem zamrla in če se ne bo nihče spomnil in dal popraviti nekaj razpadajočih mlinov, bomo izgubili eno od značilnosti naše polpretekle zgodovine. Ostale bodo samo še zgodbe, kako so mlinarji našim prednikom mleli žito za vsakdanji kruh, mlinov pa ne bo nikjer videti.

K. ZORKO

Berite »Dolenjski list«

Sejmišča

NOVO MESTO – Na ponedeljkov sejem so pripeljali 308 mlajših in 68 starejših prašičev, prodali pa so jih 345. Za mlajše prašičke so dobili po 480 do 620 dinarjev, za prašiče, starejše od 3 mesecev, pa 630 do 850 dinarjev. Promet je bil srednje živahen, cene pa enake kot prejšnji ponedeljek.

BREZICE – V soboto so na sejmu pripeljali 526 prašičev do treh mesecev starosti in 35 starejših. Prodali so 417 mlajših živali – za 1 kg žive teže so zahtevali po 26 din – in 29 starejših, katerih kilogram žive teže je veljal 18 din.

Kmetijski kotichek

Črna lepotica še slovi

Več krmnih rastlin na njive, več živine v hlev, pravi ena izmed „zapovedi“ o umnem kmetovanju v slovenskih razmerah. Gospodarni kmetje ji sledijo. Na slabša, za strojno obdelavo manj primerna zemljišča sejejo detelje, ki z manj truda dajejo neprimerno več kot druge poljščine.

Od nekdanj je pri nas slovela domača črna detelja. Tudi tujka – sicer zelo donosna – lucerna je ni odrinila v senco. Žal pa se ji premalo posvečamo; mnogi mislijo, da ne potrebuje kake posebne agrotehnike in posebne skrbi, ker pač v vsakem primeru raste, da jo le prav posejemo. Pa ni tako.

Črna detelja sejemo zgodaj spomladi obvezno kot podsevek v varovalni posevek. V ta namen je najboljše jaro žito (jari ječmen, oves), ki ga sejemo le v približno 70-odstotni gostoti. To pomeni, da namesto običajnih 100 kg ovsaj sejemo le 70 kg. Črne detelje sejemo 20 kg čistega semena na hektar. Zgodnje spomladanska setev je najboljša, poletna setev se obnese le, če imamo dobro obdelano in povsem nezapleveljeno njivo pa še vreme nam mora biti naklonjeno.

Kot je znano, je črna detelja trpežna, dve – do triletna krmna rastlina, ki jo lahko dvakrat kosimo že v prvem letu, trikrat v drugem in še dvakrat v tretjem, če ni že mnogo rastlinic odmrlo in moramo zato njivo že po drugem letu preorati. Trpežnost detelje pa lahko občutno povečamo, če upoštevamo nekatere ukrepe.

Eden med njimi je: uporabljamo le sortno seme znanega izvora. Razen domačih črnih detelj, kranjske in štajerske ter poljanske priporočajo tudi nekatere tuje, kot so: tamara, renova, marino in še nekatere. Trpežnost detelje izboljšamo tudi tako, da za seme pustimo deteljo, ki je že v tretjem letu rasti. Detelja manj odmira tudi, če je prepogosto ne kosimo, če prezimuje manjša od 10 cm in če je zemlja dobro založena s hranili, zlasti fosforjem in kalijem.

Inž. M. L.

Večji otroški dodatki - manjše razlike

Socialne razlike med ljudmi se pri nas zmanjšujejo. Stališča tretje konference ZK Slovenije, ki se je novembra 1971 odločno postavila po robu pretiranemu, neupravičenemu socialnemu razlojevanju, se uresničujajo.

Otroški dodatek naj bi izdatneje pomagal ogroženim družinam in otrokom, zato je za letos pripravljen nov predlog za vse denarne datjave družinam. Skupnosti otroškega varstva pozivajo, naj bi z dogovori in sporazumi zbrali potreben denar ne le za datjave družinam, temveč za vse oblike otroškega varstva.

Povečani otroški dodatki v letu 1974

V letu 1974 naj bi znašal otroški dodatek za prvega otroka 160 din, za drugega in naslednje pa 240 din, če znašajo družinski dohodki po 700 din na družinskega člana. Če znašajo po 700 do 900 din, naj bo dodatek 130 oziroma 200 din, če znašajo od 900 do 1.200 din

pa 95 din za prvega otroka oziroma 150 din za drugega in naslednje otroke. Za otroke kmetov, ki imajo manj od 2.000 din katastrskega dohodka, je predvideno po 95 dinarjev otroškega dodatka. Povečujejo se še tudi nekatere druge oblike datjatev (pomoč za opremo novorojenca do 900 din itd.), skupno za približno 40 odstotkov.

Občine širše Dolenjske imajo z izjemo Brezic in Sevnice manjše dohodke iz prispevkov za otroško varstvo kot pa izdatke za ta namen. Primanjkljaj znaša od 89.100 din v metliški občini do 2.377.200 din v kočevski. Tudi zato se v naših občinah pridružujejo solidarnostnemu načelu, da je treba denar za datjave družinam zbirati na ravni republike. Le tako je mogoče uresničiti načelo, da imajo enako pomoči potrebne družine enako družbeno pomoč.

Ob otvoritvi predelovalnice krompirja na Mirni, za katero je denar prispevala tudi tuja tvrdka Knorr

Tuje injekcije?

Nekako do sredine maja letos bodo izdelali poročilo o možnostih vlaganja tujega kapitala v slovensko kmetijstvo. Tako so se dogovorili ob nedavnem obisku izvedencev mednarodne organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO), ko so si ogledali predvsem, kako je z našo živinorejo.

Obstaja velika možnost, da bi Mednarodna banka za obnovo in razvoj, ki je Jugoslaviji posodila že mnogo denarja za gradnjo cest in

industrije, kreditirala tudi razvoj v kmetijstvu. Poznani so načrti o financiranju farm v Bosni in Hercegovini, zdaj pa razpravljajo še o možnostih, da bi s tujimi posojili spodbudili kmetijstvo v Sloveniji.

Naša republika ima, kar zadeva kmetijstvo, velike načrte, ne pa tudi denarja, da bi jih uresničili. V živinoreji, ki je najpomembnejša panoga, predvideva znatno povečanje proizvodnje do leta 1980. V tem času naj bi pridelali in priredili na leto za 2,7 milijarde dinarjev več (po sedanjih cenah), za to pa bi morali vložiti 4,94 milijarde novih dinarjev. Ob sedanji skromni akumulaciji v kmetijstvu ta panoga nujno potrebuje „zunanje finančne injekcije“.

Zanimive so ugotovitve tujih ekonomistov – strokovnjakov za govedorejo po 12-dnevem obisku v Sloveniji. Izjavili so, da je stanje govedoreje v Sloveniji slabo, da ima naša predelovalna industrija veliko prostih zmogljivosti, nadalje, da bi morale imeti zasebne kmetije 30 do 50 glav govedi in več zemlje, kot jo dovoljuje kmetijski maksimum, poudarili pa so tudi, da ima Slovenija ugodne naravne možnosti za govedorejo, da zasebni in družbeni sektor dobro sodelujeta, kar vse daje možnosti za uspeh.

Z dežjem kilovati

Z dežjem so prišli kilovati električne energije. Redukcije niso več stvar vsakdanjega pogovora, nanje smo že celo pozabili. Toda ali je sedanje zatišje res znak, da se pomanjkanje električnega toka ne bo spet prav kmalu ponovilo?

Pogovor o električnem toku

Dež in topljenje snega v hribih je začasno napolnil akumulacijska jezera elektrarn, pretočne elektrarne delajo z vso zmogljivostjo. V razdeljevalni službi napovedujejo, sicer s

predvidnostnimi zadržki, da bosta januar in februar verjetno minila brez večjih omejitev. To sta običajno precej sušna meseca, ko težko čakajo na spomladansko deževje.

Torej: spomladanski meseci ne bodo tako hudi, kot so napovedovali jeseni. Vendar to še ne pomeni, da so vse skrbi odveč. Jugoslavija ima električne energije komaj za sproti, poraba pa nenehno narašča. Ni mogoče čakati na „ugodne hidrološke razmere“, potrebno je zgraditi več hidrocentral in termocentral, o tem so nas pogosti mrki že prepričali.

Nagrada obvezuje

Hvala je odsev vrline, namenjena naj bo vsem, ki jo zaslužijo. To pravico ob podelitvi Kraigherjevih nagrad zaslužnim gospodarstvenikom, ki so po svoje priznanja celotnim kolektivom. Naj je vodja še tako sposoben in delaven, sam čudežev ne more narediti.

Zato je tudi nagrada Ivanu Kočevjarju, direktorju novomeškega „Pionirja“, priznanje celotnemu podjetju. „Pionir“ je razširil gradbeno dejavnost na vse leto, prevzemal zelo zahtevna dela, se prebil čez slovenske meje, celo na tuje. Vse to pa je zahtevalo mnogo dela in podjetnosti celotnega vodstva, da ne rečemo vseh članov kolektiva. Ko to poudarjamo, ni zato prispevek Ivana Kočevjarja nič manjši.

Lepi spomeniki – v dobrem pomenu besede – izpričujejo ta trud. Zelena laguna, Materada, Solaris, Adriatic, Sirena, hotel v Zakopanem na Poljskem, intervencijske hišice širijo sloves novomeškega „Pionirja“. To naše podjetje je med prvimi v Jugoslaviji začelo uvajati industrijski način gradnje po sistemu siporeks – beton, izboljšalo je še nekatere druge tehnološke postopke, gradnjo z litim betonom, uporabo mrežne armature, panelno montažno gradnjo stanovanjskih stavb itd. Pri svojem poslovanju je uvedlo CPM metodo planiranja, uporabo računalniške tehnike, obračun direktnih stroškov in še nekatere druge novosti, ki so pripomogle do dobrega imena in stalnega širjenja podjetja.

Nagrada pa ni samo priznanje za nazaj, temveč tudi obveznost za vnaprej.

M. L.

credno je zapisati...

Radosti staršev so skrivne, prav tako tudi njihove bridkosti in bojazni. A vendar so nekatere vsem znane. Taka je, denimo, skrb zaposlene matere, ki se ne more dovolj posvetiti svojemu otroku takrat, ko ta pomoč najbolj potrebuje.

Že dolgo se govori, da je porodniški dopust prekratek, da je narejeno več škode kot koristi, ko mora mlada mati prehitro za stroj ali za pisalno mizo. Dr. Aleksandra Kornhauser, podpredsednica izvršnega sveta, je ob zadnji priložnosti rekla predstavnikom dolenjskih občin o tem naslednje:

Daljši dopust

Ženske živijo, kot ugotavljajo statistiki, v povprečju nekaj let dlje kot moški. Zakaj ne bi ženski podaljšali delovne dobe, ji pa zato dali več dopusta, ko ga potrebuje. Če bi primerjali, koliko zdaj porabimo za pokojninsko zavarovanje in koliko za varstvo otrok, bi imeli profit, če tudi bi materam dajali po dve leti porodniškega dopusta. Zato je treba razmisljati v tej smeri in kaj ukreniti.

Ta misel je že našla odsev v dnevni politiki. Predlog programa in financiranja otroškega varstva v letu 1974 (11. januarja ga je objavila Delavska enotnost) ima glede porodniških dopustov zaposlenih mater naslednje stališče. Zaposlenim materam naj se podaljša porodniški dopust tako, da bodo lahko ostale doma do otrokovega izpolnjenega šestega meseca starosti. Do otrokovega osmega meseca pa bodo imele polovičen delovni čas. S tem bi omogočili otroku materino varstvo v najbolj občutljivi dobi. Z novostjo naj bi začeli 1. julija letos, to pomeni, da bi že letos približno 10.000 mater imelo za 51 dni daljši porodniški dopust.

To bo začetek večje družbene skrbi za mater in otroka. Koliko bo pomenil, vedo najbolj tiste mlade matere, ki nimajo kam z neobglenim otrokom, ko jih zakon pokliče na delo.

M. LEGAN

– Obračun je pokazal, da ob redukcijah ni bilo nobene gospodarske škode. Kolikor je v tovarni izgube, toliko je v gostinstvu dobička!

(Karikatura: Marjan Bregar)

**SEVNICA:
NE VSE NA PLEČA
TAJNIKA**

Na kraju minulega leta je svoje delo kritično pregledal tudi svet za vzgojo in varstvo v cestnem prometu pri občinski skupščini. Marsikaj iz akcijskega programa za delo sveta v prvem letu po ustanovitvi je ostalo na papirju, ker je dosti članov sveta in komisij mislilo, da so to tajnikove naloge. Največ je bilo storjenega med šolsko mladino. Letos bo Sevnica prireditev pokrajinskega tekmovanja o prometni varnosti za dolenske šole. Izvedli naj bi tudi javno nagradno tekmovanje o prometni varnosti.

**MIRNA: KDO VSE
ZA STOLPNICO?**

Mirenska krajevna skupnost si že dalj časa prizadeva, da bi na Mirni zgradili še kaj družbenih stanovanj. Za šest stanovanj so že našli stranke. Kolinska bi potrebovala dve stanovanji, KPD Dob tri, Elektro Krško pa eno. Predvsem manjka na Mirni stanovanj za delavce v šolstvu, zdravstvu in kar je še podobnih služb.

ANALIZA S KLICAJI

ZK si je v novomeški občini precej prizadevala, da bi čimprej oblikovali socialistično angažirano šolo. Korak k temu je pomenila ustanovitev aktivna prosvetnih delavcev, izdelali pa so tudi analizo o stanju v srednjem šolstvu v Novem mestu ter izvedli raziskavo na področju vzgoje in izobrazbe. V raziskavi so zajeli vrste, osnovne in srednje šole. V obeh primerih so ugotovili, da je vzgojno-izobraževalno področje dovezeto za koncept socialistične šole, vendar pa so tu in tam postavili kliče. Ta znamenja so postavili povsod tam, kjer so še vedno preočitne razlike med mestnimi in podeželskimi šolami, razlike pa so najbolj hude v kadrovski zasedbi, prostorih in zaostajanju nekaterih šol za drugimi.

POBRATENJE GIMNAZIJA

Zadnji dan pouka v letu 1973 je na povabilo ravnatelja in predsednika aktiva ZMS na gimnaziju Otona Župančiča v Črnomlju prišla na obisk delegacija dijakov iz Duge Rese. Med obiskom so si ogledali šolske prostore in se seznanili z življenjem in delom na pobrateni gimnaziji. Po ogledu mesta in njegovih znamenitosti smo jim pripravili kulturni program s plesom.

Delegacija nas je povabila na obisk njihove šole v mesecu maju, ko bodo praznovali občinski praznik Duge Rese. Ta čas se prijateljski stiki ne bodo prekinili. Pripravili bomo več športnih in kulturnih srečanj.

**Suhokrajinski
drobiž**

TUDI TOVORNI PROMET do 15 ton teže in avtobusni promet do te teže so te dni spustili čez obnovljeni Žužemberški most. S tem je pot iz Kočevja v Novo mesto in obratno dokaj skrajšana tudi za ta vozila, razen tega pa je s tem spet boljše povezan desni breg Krke z levim.

DOLGO ŽELENI ASFALT mi-mo žužemberške šole proti spomeniku padlih borcev NOB in ZFT na Cvibljah bo letos le položen. Zanimljivo so pričeli urejevati cestno kanalizacijo, ko bodo ta dela končana in ko bo primerno vreme, se bodo pričela druga pripravljala dela za asfaltiranje.

KRAJEVNA SKUPNOST HINJE s pomočjo žužemberške zadruge urejuje krajevno cesto iz Lopate na Sela pri Hinjah. Pri delih pomagajo tudi občani iz teh vasi. Po novi, razširjeni cesti se bodo lahko vozili šolarji, razen tega pa bo tod tekla proga za prevoz mleka.

Predsednik izvršnega odbora temeljne telesnokulturne skupnosti novomeške občine Boris Gabrič je pred dnevi sprejel 12 najboljših organizatorjev in trenerjev v občini. Na fotografiji S. Mikulana: Boris Gabrič čestita trenerju novomeških odbojkaric Francu Pučku.

Cviček je samo na Dolenjskem

Prispevek k razpravi o novem zakonu o vinu - Dolenjski vinogradniki: naj ostane 47. člen, ki pravi, kje raste cviček

Republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo in izvršni svet SR Slovenije sta 13. julija 1973 predložila republiški skupščini osnutek zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina. V 47. členu predloženega osnutka je v drugem odstavku predlagano: „Kot cviček se lahko označuje rdečkasto vino, pridelano iz grozdja žametne črnine, kraljevine in modre frankinje kot glavnih sort grozdja, in sicer na karško-gorjanskem in novomeško-mokronoškem okolišju v posavskem vinorodnem rajonu.“

Predlog so utemeljili in obrazložili v posebni prilogi osnutka zakona takole: „Novi zakon izključuje možnost pridelovanja cvička v bizeljskem vinorodnem okolišju z obronki Orlice in Bohorja, kar je bilo po sedanjem zakonu o označevanju vina dovoljeno. Zožitev geografskega področja z dosedanjih treh na dva vinorodna okolišja temelji na objavljeni strokovni literaturi in stališčih v zvezi z dosedanjimi strokovnimi raziskavami o cvičku ter pripombami pridelovalcev cvička. Ob tem je pomembno poudariti, da cviček ni tip rdečega vina, temveč pridelek grozdja določenih sort vinske trte in določenega geografskega območja s svojstveno sestavo zemlje, makro in mikro klimo ter drugimi ekološkimi pogoji, kar daje temu vinu posebne in svojstvene značilnosti. Na podlagi omenjenih dejstev in 300-letne tradicije pridelovanja cvička na Dolenjskem, ki si je že zgodovinsko pridobil svo-

jo geografsko zaščito, utemeljujemo podani predlog.“
Dolenjski vinogradniki, organizirani pri Agrokombinatu Krško, enota za kooperacijo, in v Društvu vinogradnikov Novo mesto, ki živijo in delajo na desni strani Save do republiške meje na Gorjancih, Kočevskega Roga do Stične (okrog 9.000 vinogradnikov) in imajo na voljo okrog 2900 ha vinogradniških površin primernih za pridelovanje dolenjskega cvička, se v celoti strinjamo z navedenim predlogom zakona o vinu in z obrazložitvijo sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo. Zaradi tega, da se še bolj poudari območje, kjer pridelujemo cviček, in da se tudi zakonsko, nedvoumno onemogoči poskus označevanja vin z nazivom cviček iz drugih območij, menimo, da je potrebno pred besedo cviček dodati besedo „dolenjski cviček“.
Dolenjski vinogradniki odločno nasprotujemo težnji po razširitvi označevanja cvička še na bizeljski okoliš z obronki Orlice in Bohorja, kot je bilo rečeno v razpravi o osnutku navedenega zakona na 39. seji zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije. To utemeljujemo z dejstvom, da so se v posavskem vinorodnem območju v teku stoletij zaradi naravnih pogojev izoblikovala štiri področja za pridelovanje značilnih vin, in to:
- belokranjsko vinorodno področje z značilno „metliško črnino“ in belim belokranjskim vinom;
- bizeljsko vinorodno področje z obronki Orlice in Bohorja, kjer pridelujejo belega in rdečega „bizeljana“;

- obsoteljski vinorodni okoliš, kjer pridelujejo „virštajnčana“ in druga vina, ki se po značaju približujejo belim vinom podravskega območja;
- dolenjski vinorodni okoliš (deljen na navedena dva okolišja), v katerem že po večstoletni tradiciji pridelujemo „cviček“.
Navedena naravna delitev območij, ki se je izoblikovala v daljšem časovnem razdobju, je med potrošniki vin ustvarila mnenje in prepričanje, da se cviček prideluje iz grozdja določenih sort vinske trte z geografskega območja Dolenjske s svojevrstno geološko sestavo zemlje in svojevrstnim podnebjem. Čeprav je sortni sestav trt večine posavskega vinorodnega območja soroden in v drugih okoliših pridelujejo sicer podobno vino, je dejstvo, da se organoleptične lastnosti „dolenjskega cvička“ močno razlikujejo od ostalih vin tega območja. Zato ne bi bilo prav, da bi 47. člen predloga zakona o vinu spreminjali ali pa popolnoma črtali iz zakona, ker bi s tem oškodovali dolenjske vinogradnike, ki živimo v odročnih zaostalih krajih z manj vrednimi zemljišči za druge rastline, saj jim je dolenjski cviček eden izmed poglavitnih virov dohodkov za preživljanje. Oškodovani pa bi bili tudi potrošniki, ki so prav tako zainteresirani za pristno vino dolenjskega vinorodnega področja.

Naše stališče je že podprla občinska skupščina Novo mesto na seji 27. decembra 1973 in pričakujemo, da bodo enako storile še druge občinske skupščine in poslanci iz Dolenjske. Zgolj komercialni interesi pač ne bi smeli spreminjati naravnega okolja, kjer cviček pridelujemo, zato upravičeno pričakujemo podporo naših predstavnikov ob sprejemanju dokončnega besedila zakona o vinu.

Svet kooperantov
pri Agrokombinatu
Krško
Društvo vinogradnikov
Novo mesto

NOVE VODOVODNE CEVI

Občani Rosalnic in Čuril so že dobili vodovod, ki je veljal okrog 750 tisočakov, od katerih so jih okrog 50 prispevali vaščani sami s svojim delom. Sedaj pa bodo Dacarji prva vas v metliški občini, ki bo dobila vodovod.
V 1974. letu nameravajo zgraditi rezervoar na Kučarju pri Podzemlju, nato pa bodo pričeli graditi vodovodno omrežje v spodnji obkolpski dolini, kjer na vodovodne cevi čakajo še številne vasi.

NOV AKTIV

Pred nedavnim so ustanovili mladinski aktiv tudi v semiškem obratu „Industrije motornih vozil“. Doslej v tem kolektivu mladi niso imeli svoje organizacije in so bili zato seveda tudi premalo aktivni. Če vemo, da je v tem obratu zaposlenih zelo veliko število mladih ljudi, potem vidimo, da je bila ustanovitev aktivna zares potrebna.

V kostanjeviški kleti: tu se mladi cviček, sok dolenjske zemlje in dolenjskega podnebnja

Rekli so:

Franc Šali:

Nekateri še vidijo v delavcu le delovno silo, ne pa upravljalca

Ko danes razpravljamo o osnutku resolucije za VII. kongres ZKS, v katerega vgrajujemo program akcij za delo v obdobju, za katerega bo značilen boj za nove družbeno-ekonomske in politične odnose, ne smemo misliti, da bodo ti odnosi zgrajeni sami po sebi in da bodo že sami napravili konec nepravilnostim in krivicam, ki jih sedaj še čutijo delovni ljudje zaradi samovoljnega delovanja nekaterih vodilnih posameznikov ali ožjih skupin. Res, spremenili bomo ekonomske odnose, vzpostavili nov ekonomski samoupravni in politični red, vendar s tem še ne bomo spremenili oziroma odpravili težnje posameznikov in skupin po manipulaciji in izkoriščanju človeka. Kajti tudi v novih, komaj ustanovljenih TOZD vidijo nekateri v delavcu samo delovno silo, ne pa upravljalca, in smo mu zato vedno pripravljivi govoriti o njegovi delovni knjizici, ki jo lahko takoj dvigne in gre.

(Besede člana CK ZKS na zasedanju 10. januarja)

Dr. Boris Majer:

V čem je marksistična vzgoja

Poskusil bom odgovoriti s primerjavo. Pred revolucijo je družbena vloga meščanstva in delavskega razreda v bistvu enaka: oba hočeta zrušiti obstoječo družbeno ureditev, meščanstvo fevdalizem, proletariat kapitalizem, in oba hočeta osvojiti politično oblast. Po revoluciji pa se njuna družbena vloga bistveno razhaja. Meščanstvo hoče postati nov vladajoči razred, ohraniti želi razredno gospodstvo in s tem razredno družbo. Poglavitna značilnost in hkrati notranja meja meščanskega sveta je v tem, da ne more razumeti sebe kot negacije. Meščanski svet se mu prikazuje kot edini mogoči človeški svet. Zato vidi svojo edino nalogo v tem, da maksimalno razvije produkcijske sile.

Iz tega izvira tudi osnovna naravnost meščanske vzgoje. Nasprotno pa mora proletariat po revoluciji – podobno kot meščanstvo – organizirati ekonomiko in zagotoviti družbeno reprodukcijo novega družbenega sistema, hkrati pa z negacijo kapitalizma negirati tudi svoje lastno razredno gospodstvo, sebe kot vladajoči razred, in s to ponovno negacijo graditi brezrazredno družbo. To je bistveno drugačna zgodovinska naloga in iz nje izvira tudi bistveno drugačna naravnost marksistične vzgoje. Če povzamem: bistvo marksistične vzgoje je v tem, da usposobi mlade rodove za to dvojno nalogo, ki zahteva oboje: visoko strokovno raven in kvalitete revolucionarja.

(Predstojnik marksističnega centra pri CK ZKS v Pogorju „Naših razgledov“)

Lojze Briški:

Na vodilnih položajih naj bodo borci za družbeni napredek

Vse te obsežne naloge, kot poudarjamo v osnutku resolucije, zahtevajo, da Zveza komunistov okrepi svojo vlogo v vodenju kadrovske politike v družbi. Zato je nujno, da ZK vztraja pri tem, da se za opravljanje vodilnih funkcij izberejo borci za družbeni napredek, za uveljavitev interesov delavskega razreda in s tem za socializem in samoupravljanje. Ti kriteriji se morajo še posebej močno izraziti povsod tam, kjer se neposredno dela s človekom ali odloča o človekovem družbenem položaju.

Prav tako je nujno, da se v vodstvu ZK na vseh ravneh izvolijo tisti člani, ki s svojo idejnopolično privrženostjo politiki ZK jamčijo, da se bo ta dosledno izvajala tudi v prihodnje. Med temi pa je potrebno posvečati posebno pozornost delavcem iz neposredne proizvodnje, mladini in ženskam, da bodo odslej v vodstvih zastopani v večjem številu.

Takšna vsebina revolucionarne usmeritve, naloge, pred katerimi sta ZK in celotna družba, terjajo ustrezno organizirano ZK. Zahtevajo statut, ki bo opora slehememu komunistu, članu in organizaciji ZK v organiziranem idejnopolitičnem boju.

(Iz referata člana CK ZKS na 37. seji CK ZKS 10. januarja)

Hakija Pozderac:

Telesna kultura mora pri nas temeljiti na amaterizmu

Nekatere organizacije telesne kulture so dosegli valovi nacionalizma, liberalizma in še drugih mogočih negativnih pojavov, ki jih je imela naša družba. Ni manjkalo partijskih stališč, marveč ni bilo aktivnosti, celo od pisma sem.

Šele po pismu so se nekatere osnovne organizacije ZK, Socialistične zveze in mladine začele ukvarjati s temi vprašanji. A s čim se mladinska organizacija mora ukvarjati, če se ne bo ukvarjala s problemi telesne vzgoje in vzgoje mladih rodov?

Naša telesna kultura temelji in mora temeljiti na amaterizmu. To je nesporno. Kadar hočemo na mednarodnih tekmovanjih nekaj pomeniti, moramo ustvariti materialne in druge pogoje za doseganje rezultatov, ne pa plačevati ukvarjanje s športom. Tega nismo normirali – niti statusa, niti pogojev, niti meril premiranja nismo postavili, pa se zato dogaja, da je profesionalizem prodrl ne samo v nogomet, ampak v večino naših športov.

Drugič: manjkale so ustrezne družbene norme, ki smo jih morali določiti znotraj telesnokulturne organizacije, pa niso obstajale (status športnikov).

Tretjič: Zveza komunistov se mora ukvarjati s kadrovsko politiko v organizacijah telesne kulture. Dogovorili smo se, da bomo vključevali najboljše kadre, saj gre tu za štiri milijone mladih ljudi, ki so vključeni v razne sisteme tekmovanj v Jugoslaviji, v telesni kulturi pa dela kakih 250.000 amaterskih družbenih delavcev. Moramo iti na to, da bosta Socialistična zveza in Zveza mladine sistematično obravnavali probleme telesne vzgoje pri nas.

(Predsednik Zveze za telesno kulturo Jugoslavije za „Komunistovo“ okroglo mizo)

oče se je vrnil

Oče se je vrnil iz službe in povedal, da gre naslednji dan v Nemčijo za tri mesece. Z bratom sva se veselila, ker sva vedela, da nama bo kaj prinesel. Nisva pa bila vesela, ker sva vedela, da ga dolgo ne bo. Naslednji dan je odšel.

Minila sta dva tedna, ko se mi je začelo tožiti po očetu. Kmalu pa je prišel čas, ki sem ga težko pričakoval, saj je bil določen za očetov povratek. Po glavi so mi begale misli: „Ali se mu je kaj zgodilo?“

„Iz naših logov“ je glasilo učencev OŠ Bršljin – Novo mesto

boj

Bojišča krvava razburjajo svet, se stegli ljudje na Vzhodu so spet; skopanih na novo je mnogo grobov, v njih padli ljudje, ki ne bo jih domov.

Napadel je zlobno sovrag Izrael, Egipt, na katerega zemlji rad bi živel.

Krvave so bitke vsakdanjost za te, ki zavrniti hoteli napadalce bi vse. Pogumno svoj boj zdaj bijejo tam in čakajo osvoboditve dan.

Branko Seničar, 6. b

pomagala sem gasiti

Bila je pozna jesenska nedelja. Odpravljal sem se v sosednjo vas. Prišel sem ven in zaslišal: „V Kočevju gori!“ Prestrašen in zbežan sem poklical očeta. Črno siv dim se je grozeče valil proti nebu.

Stanujem v gasilskem domu. Oče je urno stekel po stopnicah v stolp in vključil sireno. Tuleče je zavijala. Iz Mozlja so prihitali gasilci, pripravili cevi in motorno črpalko ter se odpeljali v

Kočevje. Porabili so mnogo vode. Ves dan so se borili z ognjem. Bili so mokri in utrujeni. Za očetom sem prinašal cevi med tem, ko je voda brizgala v plamen. Ogenj je uničil velik senik, ki je bil last državnega posestva. Zgorelo je več ton sena, otave ter nastilja.

Sklenil sem, da bom tudi jaz postal gasilec. Gasilci so požrtvovalni.

Zvonko Pečar, 5. b

novoletna doživetja

Drevje je bilo pokrito z ivjem. Snega ni bilo. Vas je praznično okrašena. Vsi smo se pripravljali na praznovanje novega leta.

Doma sem pomagala mami krasiti jelko. Napekli sva potice. Mračilo se je. Šla sem v sobo in sedla v udoben stol. Prižgala sem televizijo. Tudi mamica in očka sta prišla. Na zaslonu so se pojavili znani igralci in pevci: Čkalija, Toni Gasperič, Rifle, Elda Viler... Kazalec na uri se je počasi pre-

mikal. Tedaj se je zgodilo: „Ura je odbila polnoč.“

Vsi trije smo si zaželeli srečno novo leto. Očka in mamica sta šla v kuhinjo. Počasi sem prišla tudi jaz. Očka se mi je smejal in rekel: „Pridi sem, ti, staro leto!“ Saj je imel čisto prav, bila sem zaspala, da sem komaj še stala.

Očka me je odnesel v posteljo, kjer sem trdno zaspala. Imela sem lepe sanje.

Mirjana Mikulič, 5. b

sneženi mož

Glej ga, možiclja, kako je postaven, poglej ga, poglej ga! Veselo stoji in metlo v desnici drži.

Mož je snežen, a ko spet sonce posveti, ta mož zadrhči, se v soncu stopi.

Marjanca Farkaš, 5. a

„Selest“ izhaja na OŠ Kočevje

LISTI IZ ŠOLSkih GLASIL

Ob prebiranju glasil, ki jih izdajajo literarni ali novinarski krožki na osnovnih šolah, vzbudi pozornost prenekateri zapis, prenekateri pesniški ali prozni poskus, ki se »v tihi uri snovanja« utrne na papir. Največ veljata neposrednost in iskrenost izpovedi, ki poleg vsega izpričujejo tudi izreden dar opazovanja. To je bil razlog, da smo se nekaj teh toplih utrinkov odločili natisniti tudi v našem tedniku. Prostor, žal, ne dopušča, da bi upoštevali in zajeli iz vseh glasil, ki izhajajo v šolah od Kočevja in Ribnice na zahodu do Brežic in Bizeljskega na vzhodu naše ožje domovine. Listi iz šolskih glasil, kakor smo krstili to rubriko, bodo seveda še izšli. Da bi bili čimbolj zanimivi, prosimo za sodelovanje: pošljite nam čimveč svojih glasil!

„Z bregov Krke“ izdaja novinarski krožek OŠ Žužemberk

ptičica

Saj se nisem skrivala, v gozdu sem te čakala, gledala sem ptičico, majhno drobno ptičico. Sedela je za vejico, pela lepo pesmico.

Stanko Kumar, 4. b

prebujanje dneva

Bim, bam! Bim, bam, bjeje plat zvona, zvon naznanja dan, sonce vzhaja iznad gora.

Vas se iz spanja drami, vse na delo hiti. Sonce sije nad gorami, kmetič na polju bič vihti.

Sonce se je obrnilo, že se spušča v zaton, spito roso je vrnilo, vrh gore je pozlatilo. Mimica Cvetkovič, 7. a

zimzelen za klobukom

Prvi kmet je šel od hiše do hiše in klical tovariše. Za klobukom je imel zimzelen. Pripravljaj se je upor. Kmet je so hiteli iz hiš. Vsak je imel svoje orožje. Zbrali so se izven vasi v majhnem gozdu. Bilo jih je veliko. Graščak je bil jezen, ker ni bilo kmetov na tlako. Že je mislil poslati buriče ponje, ko jih je zagledal. Misil je, da grejo na tlako. Vendar je uvidel, da ne grejo na tlako, temveč so se uprli. Vnel se je silovit boj. Zmagovali so kmetje. Graščak je poslal pomoč. Čez nekaj časa je prispela. Sedaj so kmetje napeli vse moči, kar so jih imeli, a graščakova vojska jih je premagala. Veliko kmetov je ostalo. Nekateri so obesili, druge vrgli v temnice. S porazom kmetov se je končala krvava borba.

Kmetje so bili sedaj poraženi, vendar niso nikoli nehali. Se bolj so bili trdni, še bolj odločni. In ker so bili trdni, bolj odločni, so dobivali boj za bojem in končno so dobili tisto, kar so si tako želeli, to pa je svoboda. Tatjana Friskovec, 5. b razred

„Brstje“ izdajajo pionirji OŠ Mirna

MLADI OB KRKI glasilo pionirskega oddreda in mladinskega oktiva gurjanskega bataljona osnovne šole grm novo mesto

„Mladi ob Krki“ izhaja na OŠ Grm – Novo mesto

naša muca

V našem domu imamo lepo tigrasto muco. Ker je stara tri leta, se le malokdaj igra. Z bratom sva jo prinesla od sosednjega bloka, kjer so jo otroci metali v zrak, jo podili in topli. Zasmilila se nama je in odnesla sva jo domov. Imela je krvav smrček, bila je vsa preplašena. Mama jo je odnesla v kuhinjo in ji v skodelico nalila mleka.

Muca se je čez nekaj dni

že navadila na novi dom. Poiskala si je mehko ležišče na kavču. Se danes se najraje spravi kam na mehko, včasih celo v mojo posteljo. Na nas je zelo navezana. Če nas ni doma, mijavka okoli hiše ali čaka na oknu. Muca dobro ve, kdo ji prinaša hrano. Kadar pride mama domov, muca takoj steče k vratom in čaka, da jih kdo odpre. Začne se motati pot nogami, mijavka in pleza po mami. Včasih ji stopi na rep ali na tačko in muca se nato dolgo liže. Zelo je vesela, ko dobi meso. Kadar ji damo košček hrenovke ali klobase, pa ga meče po kuhinji in se z njim igra. Ponoči jo spustimo ven ali v klet. Ulovila je že veliko miši in podgan. Prinese jih pokazat na hišni prag, da bi jo pohvalili.

Nekega dne, ko muce dolgo ni bilo domov, sva bila z mamami zelo v skrbeh, da se ji ni kaj zgodilo. Ko se je vrnila vsa sestradana, smo zvedeli, da je bila zaprta v sosedovem stanovanju.

Če bi naša muca poginila, bi bila v hiši velika žalost in miši bi se kmalu nastanile v kleti.

Peric Robi, 6. d

poznam pesnika

Bilo je nekega dne na osnovni šoli v Šmihelu, ko sem hodila še v prvi razred.

Bil je dan, ko smo učenci prvih razredov postali pionirji. V velikem prostoru, ki je bil hkrati telovadnica, smo imeli kratko proslavo. Povabili smo tudi slovenskega pesnika Toneta Pavčka. Najprej smo cicibani dobili modro kapo in rdečo ruto. Cicibani, že pionirji, smo z začudenjem opazovali ruto in kapo. Bili smo veseli. Neke tovarišice je ukazala, da moramo biti tiho. Le s težavo smo se pomirili in utihnili. Na oder je stopil Tone

Pavček. Pozdravili smo ga s ploskanjem in z veselimi obrazy. Tone Pavček nam je povedal pesnico z naslovom „Kako sem prvič v šolo hodil“. Ta pesnica se je vsem učencem prvih razredov zdelala tako zelo smešna, da bi skoraj vsi popokali od smeha. Po proslavi smo nekateri prosili Pavčka za podpis. Naši želji je rad ustregel. Vsakemu, ki je želel, se je podpisal na list. Potem smo odšli domov.

Ponosna sem, da pesnika poznam.

Nuška Cimprič, 5. d

o knjigah

Ze takrat, ko še nisem znal brati, sem rad prelistaval knjige in gledal slike. Ko sem začel hoditi v šolo in sem se naučil brati, sem kupil vsako knjigo, ki so jo v šoli prodajali. Tako imam zdaj že kar precej veliko zbirko knjig. Se posebno pa so mi drage tiste knjige, ki sem jih dobil za nagrado za objavljene spise. Če sta mama in ata kam šla in sta me vabila s seboj, sem raje ostal doma, da sem lahko v miru bral in skupaj z junaki doživljal pustolovščino.

Ko bom odrasel, mi bodo knjige zbujale lepe spomine na otroške dni.

Miro Brezovar, 5. razred

nagrobnik zgodovinarju

V našem kraju se je rodil zgodovinar profesor Ivan Steklasa. Čeprav je od njegove smrti minilo že petdeset let, so se občani zmenili, da bodo počastili njegov spomin z ureditvijo nagrobnika. Učenci višjih razredov, posebno učenci osmega in sedmega razreda, smo naredili nabiralno akcijo. Ker je moj oče zidar, je postavil nagrob-

„Preproste besede“ izdaja novinarski krožek OŠ Šentrupert

nik, jaz pa sem mu še z nekaterimi učenci pomagal. Vesel sem, da sem po svojih močeh počastil zgodovinarja, saj imam rad zgodovino.

Branko Markeljč, 7. razred

zbral in uredil: IVAN ZORAN

blaženost v alkoholu

Za primerjavo: v brežiški bolnišnici zdravijo na leto sto alkoholikov-bolnikov, ki so že v deliriju

holizma. Zadnje čase so vpeljali tako imenovane trezne proslave in zdravice s sadnimi sokovi, ki so jih še posebej priporočali za počastitev 50-letnice oktobrske revolucije.

Mohamed in Neron

Človeška družba je gojila od nekdanj poseben odnos do alkoholnih pijač. Nepogrešljive spremljevalke žalostnih in veselih dogodkov so. Svečanosti in sprejemov pa si brez njih skoraj ne moremo zamisliti. Pa poglejmo malo v zgodovino. Med redkimi voditelji, ki so prepovedali pitje alkoholnih pijač, je bil Mohamed. Svojim vernikom je odrekel sleherno pravico do tega užitka.

Sicer pa so bili pijani vladarji in voditelji velika nesreča za podložnike. V pijanosti so si izmišljali mnoga grozodejstva. Tudi rimski cesar Neron, ki je ukazal zažgati Rim in nato za požig obsoditi nedolžne ljudi, je bil pijanec.

Nevarno je začeti mlad

Ljudje se oprimejo alkohola v različnih obdobjih. Nekateri so nagnjeni k pijančevanju že od mladosti in vedno najdejo priložnost za pitje. Po tridesetem letu so že pravi alkoholiki. Ti so za družino in družbo največje zlo, ker pogosto niso sposobni za nobeno delo, ker nič ne ustvarjajo in veliko zahtevajo. Pri teh bo morala družba odločnejše ukrepati.

Ljudje, ki začno piti pozneje, niso tako problematični. Otroke imajo navadno preskrbljene, tarejo jih razne druge težave, ki jim niso kos, in tako se zatekajo v omamo.

V poznejši življenjski dobi se zateče v alkoholizem tudi precej ljudi, ki imajo v poklicu veliko opravka z alkoholnimi pijačami. To so na primer natakariji, vinogradniki, gostilničarji, kletarji ipd. Skušnjava se težko upro ljudje v vinorodnih pokrajinah. Ponekod je veljalo prepričanje, da daje alkohol posebno moč, in še danes mnogi verjamejo, da rdeče vino pospešuje „rast“ krvi. Ti ljudje so vajeni piti pri delu in v mladosti ne pijančujejo, marsikdo pa postane alkoholik na stara leta.

Pravi alkoholiki posegajo predvsem po žganih pijačah, ker te najhitreje učinkujejo in ker so najbolj poceni. Po možnosti spišejo silce ali pa kar cel deci že navsezgodaj. Z alkoholom začnejo in končajo dan. Ne zavedajo se, da je alkohol zelo dvomljivo zatočišče za človeka, ki v kritični situaciji skuša zbežati iz časa in prostora in celo sam pred seboj.

JOŽICA TEPPEY

S posledicami alkoholizma se srečujemo vsak dan, pa vendar se še premalo zavedamo njihove nevarnosti za prizadete, za družine in za vso družbo. V Sloveniji imamo okoli 80 tisoč alkoholikov. Statistike kažejo, da poraba alkoholnih pijač še vedno narašča. Za leto 1970 bemo, da so Slovenci izdali za alkoholne pijače 780 milijonov dinarjev, škodo, ki je nastala zaradi alkohola, cenijo v istem letu na 1,3 milijarde dinarjev, v letih 1971 in 1972 pa na 2 milijardi.

V zmoti je, kdor misli, da je alkohol poživilo, kot na primer kava ali nikotin. Alkohol takoj deluje na možgane kot narkotik. Omamlja možganske centre in takšno stanje omamljenosti imenujemo pijanost, vinjenost. Poznamo več stopenj vinjenosti. Opazimo jo že pri 0,5 promila alkohola v krvi. Do 1,5 promila se vinjenost hitro stopnjuje. Za to stanje je značilno duševno in telesno vznburjenje: srce bije hitreje, krvni pritisk se zveča, žilice se razširijo. Človek čuti toploto, vesel je, živahnejši, podjetnejši in pogumnejši kot sicer, včasih tudi napadalen in brezobziren. Telesno je sproščen.

O pijanosti govorimo, če je v krvi od 1,5 do 2,5 promila alkohola. Razen že naštetih znakov, ki so tedaj močnejše izraženi, opazimo še predrznost in surovost. Pri koncentraciji 2,5 do 3,5 promila alkohola v krvi gre že za hudo zastupitev, če pa alkohol v krvi preseže omenjeno količino, se človek pogrezne v nezavest in lahko umre.

Je v vinu moč?

Narkotično delovanje alkohola na možganske centre odstranjuje duševne zapore in kontrolne mehanizme in tako nastane pri človeku novo razmerje med psihičnimi silnicami. Vinjen človek čuti to kot sprostitvev in pozitivitev, osvoboditev pred sodkov in manjvrednostnih občutkov, čuti se popolnejši, močnejši, in kot pravi Nietzsche, doživlja „ein Mehr von Kraft“ (več moči), ne oziraje se na to kakšno je njegovo resnično stanje. Zmanjšano delovanje zavor sprošča tudi telesno moč. V mišice pride več krvi in sposobne so za večjo aktivnost. Zato pri fizičnem delu mišice alkohol takoj uporabijo, vendar le, kadar popijemo manjše količine pijače, medtem ko večje količine ne morejo zgoreti in zastrupljajo telo.

Trenutna pijanost ne zapušča trajnih posledic na telesu in spremembe se hitro popravijo, če se to dogaja občasno. Trajno delovanje alkohola in kislin v pijačah povzročata želodčna in črevesna obolenja in izgubo teka. Alkoholik daje pijači prednost pred hrano in zaradi tega nastopajo obdobja kroničnega stradanja, kar povzroči propadanje vseh organov. Telesno oslabei alkoholik hitro podleže boleznim vseh vrst.

Bele miši na stropu

Med najbolj dramatične posledice kroničnega alkoholizma štejejo zdravniki akutno alkoholno zmedenost ali delirij. Bolnik popolnoma izgubi orientacijo za čas in prostor. Ves se trese, vidi bele miši, podgane in druge živali. Zaseduje ga misel da ga preganjajo, da ga hočejo ubiti in skuša ubežati nevarnosti. Svojo okolico dojema napačno. Najbolj pretresljiva je njegova izredna razburjenost, vse mišičje je v akciji in skrajni napetosti, giba so nesmotrni in neuskklajeni. Tako mišično gibanje je izreden telesni napor, ki organizem popolnoma izčrpa, dokler srce ne omaga in obstane. Izčrpa se kakor pri živali, ki jo preganjajo, dokler se mrtva ne zgrudi na tla.

Alkoholna zmedenost ni tako redek pojav. Za boljše predstavo samo podatek, da se v brežiški bolnišnici zdravi na leto okoli sto delirantnih bolnikov. Tri do pet odstotkov jih umre. Umrljivost je v zadnjih le-

tih občutno manjša, ker so metode zdravljenja izpopolnjene. Delirij izbruhne iz različnih vzrokov, včasih zadošča povečan telesni napor ali pa bolezen. Žalostno je to, da je takih bolnikov leto za letom več.

Vsak kronični alkoholik doživlja tudi značajne spremembe. Zanimarja samega sebe, družino in svoje dolžnosti. To dela pogosto pod pretvezo, da mu za take malenkosti ni mar. Kronični pijanec je bolnik, ki ni več sposoben, da bi se spopadel z življenjem. Ne zna se boriti ne za svoje pravice ne za svoje življenjske interese. Bojšeče prepušča drugim, navadno svoji ženi. Pretvarja se, kaže dobrohotnost, nezainteresiranost in ravnodušnost in tako prikriva svojo nemoč. Okolica pogosto naseda njegovemu pretvarjanju, ga pomiluje, ker ga je življenje pahnilo v nesrečo, ko vendar nikomur ne želi nič hudega. Alkoholik hoče ugajati okolici, zato je pripravljen kdaj pa kdaj narediti znanec večje usluge, ki še podkrepijo njegov sloves dobrosrčnega človeka. Do svoje družine pa ni tako popustljiv in dobrodušen, kot se kaže do drugih. V tiranstvu in brezobzirnosti do žene in otrok skuša najti nadomestilo za uslužnost, ki jo kaže do prijateljev in znancev.

Grobi in ljubosumni možje

Vsak alkoholik ima svojevrstne življenjske in pivske navade. Žene se tem navadam prilagodijo, ker si drugače ne morejo pomagati. Ob možu alkoholiku se tudi one spremenijo. Nekateri mislijo, da si alkoholiki izbirajo poseben tip ženske, take, ki so jih sposobne prenašati.

Možje navadno še niso pijanci, ko se oženijo. Morda pa imajo bodoči alkoholiki posebno privlačnost za ženske, ki zavestno ali podzavestno združijo svojo usodo z njimi? Alkoholikova žena je pogosto hči alkoholika. Večkrat se poroči z njim kljub temu, da jo okolica svari, čeprav že vnaprej sluti težave v zakonu.

Navadno upa, da jim bo kos in da se ji bo posrečilo spreobrniti moža. Alkoholiki radi poročijo ženske, ki so starejše od njih. Iščejo materinsko zaščito in dobrodošla jim je tudi ženska, ki nosi hlače v hiši. Tak ženska pozneje uvršča med

svoje otroke tudi moža. Medtem ko nekatere žene alkoholikov izjavljajo, da so se zavedale težav pred poroko, pa se druge pozneje sprašujejo, kako so mogle poročiti pijanca. Te niso pričakovale, da bodo morale za vse same skrbeti in o vsem same odločati. In tako sčasoma začno moža prezirati, ker je v hiši samo v napoto in povzroča družini le sitnosti. Življenje v takem ubijajočem okolju prenaša alkoholikova žena z vedno večjim odporom. Navdaja jo žalostno spoznanje, da so vsi upi splavali po vodi.

Mož se le delno zaveda vseh težav, ki jih povzročata svojim najbližjim. Pogosto pretepa ženo, ljubosumen je in grob.

Dokler more, mati navadno moževe izpade skriva pred otroki, toda prej ali slej ji mož to prepriča. Otroci odrasčajo v nezdravem okolju, polnem napetosti in strahu. Včasih postanejo tudi sami pijanci, včasih pa uberejo nasprotno pot. V mladosti so prikrajšani za srečo v družini in to jih spremlja kot mora še vrsto let.

Na ženino pobudo se zakoni z alkoholikom večkrat končajo z ločitvijo, včasih pa žene z ločitvijo samo grozijo, da bi spravile moža na pravo pot. Rešitev vidijo v zdravljenju, o čemer pa alkoholike težko prepričajo. Res je tudi, da žena redkeje zapusti pijanca kakor trezen mož alkoholu vdano ženo. Najbolj žalostni pa so primeri, kjer pijeta oče in mati in kjer so otroci prepuščeni sami sebi. Tedaj je pranje sreča, če jih socialna delavka odda v dobro družino, kjer so preskrbljeni vsaj z najpotrebnejšim.

Milijoni pa polzijo iz rok

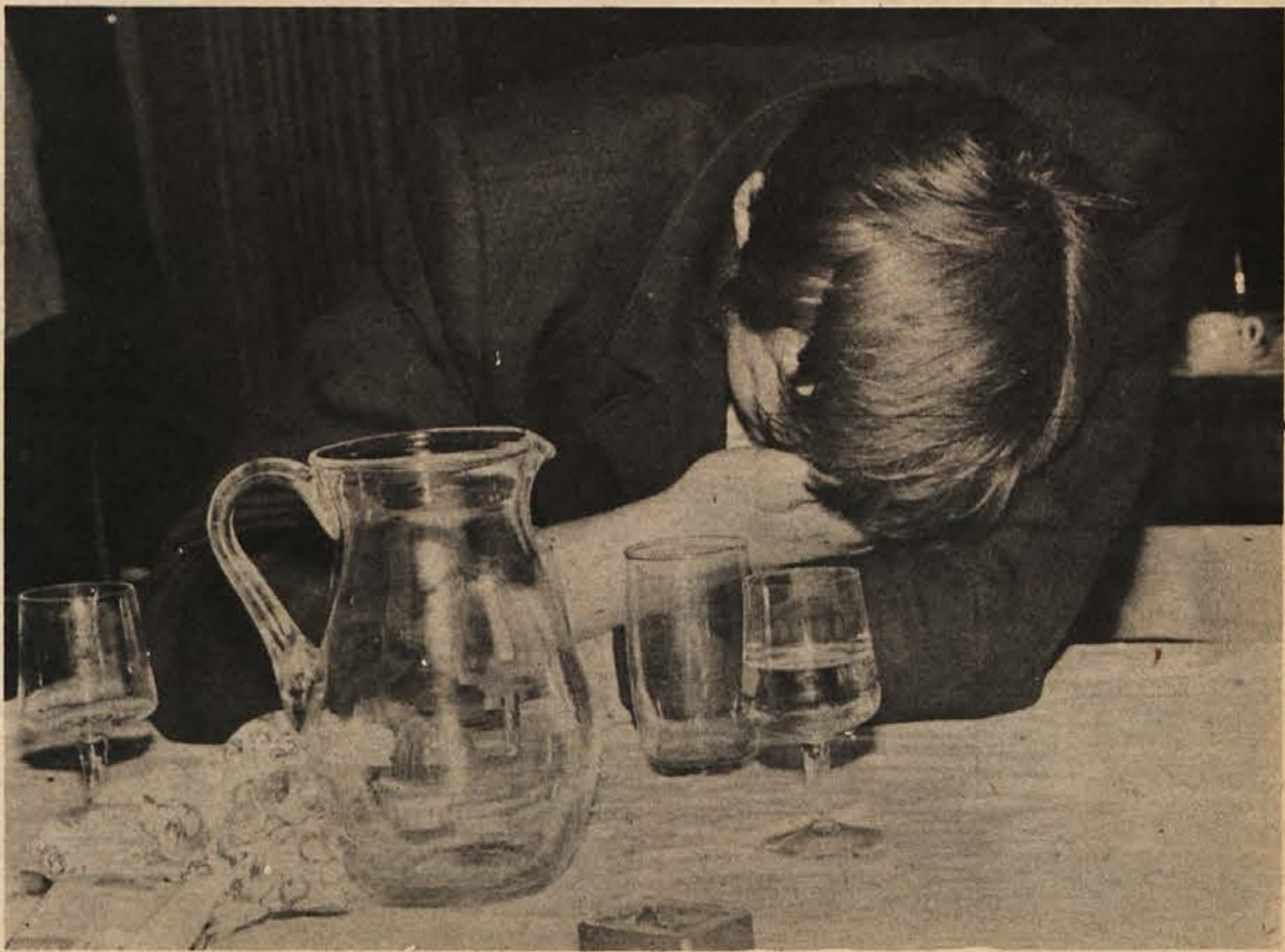
Alkoholizem povzročata tudi veliko gospodarsko škodo – izostanke z dela, nesreče na cestah in nesreče pri delu, vrsto boleznih zaradi neprimerne prehrane, neurejenega življenja itd. Alkohol uničuje duševno in telesno zdravje tistih, ki postanejo njegovi sužnji.

Prav zato moramo alkoholizem preprečevati kot družbe-

no zlo, ki peha posameznika in narod v bolezen in revščino. Širjenje alkoholizma vodi k materialnemu, biološkemu in moralnemu propadu ljudstva.

S tem zlom se bojujejo po vsem svetu. V Združenih državah Amerike cenijo letno gospodarsko škodo zaradi alkoholizma na 1 milijardo dolarjev. Ravno tam so že v 19. stoletju prepovedali pridelovanje, prodajo, uvažanje in širjenje alkoholnih pijač. To je bil začetek prohibicije, ki so jo 1920. leta uveljavili po vseh ameriških zveznih državah. Prepoved je povzročila tihotapljenje alkohola in nezakonito pridobivanje slabo pripravljenih alkoholnih pijač. Skrivno prekupčevanje z alkoholnimi pijačami je omogočilo obstoj številnim gangsterskim družbam in tako je prohibicija povzročila več škode kot koristi. Leta 1933 so jo ukinili.

Tudi na Norveškem in na Finskem poizkusi s prohibicijo niso uspeli. Na Švedskem so ukinili omejeno prodajo alkoholnih pijač 1955. leta. V Sovjetski zvezi se prav tako že desetletja borijo z nadlogo alko-

Priloge na obrambo domovine: ocena po uspešni vaji v enem izmed krajev na Dolenjskem (Foto: arhiv Dolenjskega lista)

Bojna pripravljenost se krepi

S posvetovanja o obrambnih pripravah v naši republici

Pod vodstvom predsednika sveta SRS za narodno obrambo Andreja Marinca je bil prejšnji teden v Ljubljani posvet o dosedanjem izvajanju obrambnih priprav partizanskih enot teritorialne obrambe ter civilnega sektorja, kakor tudi o njihovih nalogah v naslednjem obdobju. Na posvetu, ki so se ga udeležili predstavniki iz vse Slovenije, so bili tudi načelnik generalnega štaba JLA generalpolkovnik Stane Potočar, predstavnik sektorja za civilno obrambo zveznega sekretariata za narodno obrambo generalpodpolkovnik Aleksander Vukotič, poveljnik ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnik Franc Tavčar ter predstavniki republiških družbenopolitičnih in drugih organizacij.

Na podlagi analize dosedanjih prizadevanj pri organiziranju in usposabljanju enot teritorialne obrambe so na posvetu ugotovili, da se njihova organizacija, oprema in oborožitev ter vzgoja in bojna pripravjenost stalno izboljšujejo. K temu so prispevali poleg republiških zlasti še dejavniki splošnega ljudskega odpora v občinah. Poleg nenehne napredka pa je v tem pogledu še več težav kadrovske, vzgojno-izobraževalne in finančne narave, ki

jih bo treba kar najhitreje premestiti.

Tudi na tako imenovanem civilnem področju so doslej opravljene obširne in vsestranske priprave gospodarstva, družbenih služb in organov oblasti za njihovo delovanje v vojnih razmerah. Dosedanji napori za organiziranje omenjenih področij so omogočili že razmeroma celovito pripravljeno posameznih dejavnosti za delovanje v morebitni vojni. V razpravi so obravnavali nekatere najpomembnejše probleme, ki jih morajo učinkovito rešiti družbenopolitične skupnosti in njihovi organi. Gre za čim večjo usposobljenost in prilagojenost gospodarstva za proizvodnjo vseh dobrin, ki so neobhodne za oborožene sile in prebivalstvo, za čim boljše organizacijo preskrbe z živili, rednejše zgotavljanje zadostnih sredstev za opremljanje organizacij in organov za delovanje v izrednih razmerah, kakor tudi za izpopolnjevanje načrtov za prehod in delovanje v pogojih morebitne vojne.

Posvetovanje o obrambnih pripravah v SR Sloveniji je dalo veliko novih pobud za nadaljnjo boljše organiziranost v izvajanju obrambnih priprav in krepitev obrambnih sposobnosti naše republike. H krepitvi moralno-političnih osnov pripravljeno in zavesti za boj proti vsakomur, ki ogroža naš samoupravni socialistični sistem, je v nemajhni meri pripomogla tudi utrditve notranje-političnih razmer v naši republici. Ta čas je zamisel o splošnem ljudskem odporu globoko prodrla v zavest delovnih ljudi, prav tako pa tudi spoznanje, da je vsesplošni odpor mogoč in uspešen le v okviru vse jugoslovanske skupnosti. Vse to pa omogoča še boljše organiziranje naše družbe za krepitev lastne obrambne moči.

Na posvetu so poudarili, da so občine, organizacije združenega dela in krajevne skupnosti temeljne enote za izvajanje splošnega ljudskega odpora, zato bi morala postati težišče nadaljnjih priprav kvaliteta njihovega delovanja. Tudi v teh jedrih splošnega ljudskega odpora je nujno v polni meri pritegniti v celovito izvajanje priprav vse družbenopolitične organizacije, ki delujejo v občinah, delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih.

Na podlagi razprave in predlogov ter pobud posveta bo svet SRS za narodno obrambo sprejel ustrežna stališča in sklepe ter jih posredoval vsem, ki so odgovorni za izvajanje obrambnih priprav.

Nagrade za novoletno križanko

Prvo nagrado je žreb naklonil Olgi Keber iz Gomile pri Šentjanžu

Tudi novoletna nagradna skandinavka križanka Dolenjskega lista je skrivala v sebi precej težkih križanj, vendar je bilo število rešitev, ki smo jih prejeli do roka, nekoliko večje kot zadnjič. Do 10. januarja smo prejeli 587 rešitev, žreb pa je naklonil nagrade naslednjim reševalcem:

DENARNE NAGRADE:

1. Olga Keber, Gomila 13, Šentjanž na Dol. - 250,00 din;
2. Viki Drobnič, Sodražica 123 - 200,00 din;
3. Nežika Travnikar, Cesta bratstva in enot. 40/b, Metlika - 150,00 din;
4. Franc Tekavec, Kajuhovo naselje 9, Kočevje - 120,00 din;
5. Frančiška Senica, Heroja Starihe 11, Črnomelj - 100,00 din;
6. Pepca Lipar, Brestanica 102 ob Savi - 90,00 din;

7. Marija Pureber, Davčna uprava, Novo mesto - 80,00 din;

KNJIŽNE NAGRADE:

1. Zofka Colja, Čopova 7, Celje, 2. Cilka Kern, Klanc 48, Komenda, 3. Ana Adamič, Muhaber 19, Novo mesto, 4. Lilijana Šprajc, Cesta belokranj. odreda 16, Črnomelj, 5. Franc Meke, Lapajnetova 8, Krško, 6. Meta Čater, Cankarjeva 4, Brežice, 7. Marga Bregar, Prijatelj trg 12, Ribnica na Dol., 8.

- Ankica Krivec, Dobova 20, 9. Mihelca Brajdič, Na Obrh 2, Metlika, 10. Tilka Kovačević, Rožna ul. 15, Kočevje, 11. Ervin Ahac, Podgorska ul. S/III., Kočevje, 12. Karel Omerzu, Leskovec 86 pri Krš., 13. Drago Kranjc, Sp. Stari grad 20, Krško, 14. Rička Dujec, Kolodvorska 23, Črnomelj, 15. Stefanija Miroslavič, Golek 15, Vinica pri Črn., 16. Alojz Svetič, Obrh 11, Dragatuš, 17. Tomaž Šerbec, Cesta na Grad 15 a, Sevnica, 18. Stane Plaznik, Boštanj 22 pri Sevnici, 19. Slavka Pršina, Dol. Toplice 82, 20. Uršič Cvetko, Soteska 16, Straža, 21. Marija Benko, Rašiška 20, Ljubljana, 22. Ljudmila Tomše, Čatež 58, Brežice, 23. Franc Kenk, Skalickega 1, Novo mesto.

»Komet«: kako?

Gléde na cene surovin, ki jih potrebujejo za svoje izdelke v »Kometu«, bi morali svoje končne izdelke podražiti za 8 do 10 odstotkov. Utemeljitev za tako podražitev združnja njihove tekstilne branže že pripravljajo. »Če pa podražitev ne bo, bodo močno prizadeti naši skladi,« pravijo v »Kometu«.

Podražitev reprodukcijskega materiala in nejasnost nadaljnega razvoja, ki jo je v največji meri povzročila naftna kriza, najbolj tareta ta 350-članski kolektiv. Vseeno pa upajo, da bodo letos povečali proizvodnjo za 8 do 10 odstotkov in da bodo ob tem vložili 15 milijonov dinarjev v gradnjo nove poslovne stavbe, ki je sedaj nimajo. Dozidavo skladišč, obnovo strojnega parka in povečanje proizvodnih prostorov.

B. P.

OGLAŠUJTE V DL!

IZŠEL JE

Pip

KRIŽANKE,
ZABAVA,
UGANKE,
NAGRADE!

UGANKARSKI PAVLIHA -
MOŽGANE PREPIHA!

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

IDEAL PRVIČ
MARNE TIARA
PREDSTAVNIK
EDNINA AEDA
RABITALKA SS
ANU KIVI RANAR
TERMA ATA ANE TO
OLGA PLETI FIZOL
RELRARITETA ANO
RELEPOTAREZKA
OBOLOSARILLA
INDM APOKALIPSA ALIBI
OPERACIJA ONATAS ETAT
GOVEDARICA NERO KAZALO
PROTEZA IANICAL IDOL
TLAK
ANE
BETA
AKNA
TIRÓ
KAPALKA BAAS PORCIA ETE
OKRUSEK RATO PLAGLAN KAD
RIJAEPOHA ODVOZ
ZAVAROVALNICA
JANKA DRIM IDE
ANIT DNO KODA
VIKEND AAR MUR
ASTRIJA HERA
ZABAVA IRAK
KLIRING
AAENEIDA
RTIČ TEIN
TISA ENOTA
AVAR KAREL

srečna

Nagradna križanka

1. nagrada - 250 din
2. nagrada - 200 din
3. nagrada - 150 din
4. nagrada - 100 din
5. nagrada - 80 din
6. nagrada - 60 din
7. nagrada - 40 din
8. nagrada - 20 din

Rešitev križanke objavljamo v naslednjem številu lista. Če želite prejeti nagrado, pošljite rešitev križanke skupaj s kuponom za nagrado na: Dolenjski list, ul. 15. avgusta 1, 8000 Novo mesto. Križanka - to je posebna nagradna križanka, ki vsebuje 1000 rešitev križank. Rešitev križanke pošljite v roku 15 dni od objave rešitve križanke.

DOLENJSKI LIST

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

RAZPIS LITERARNEGA POPOLDNEVA UČENCEV OSNOVNIH ŠOL

1.

Namen literarnega popoldneva je:

- razširiti dejavnost na področju besedne umetnosti,
- predstaviti občinstvu literarno dejavnost učencev osnovnih šol v občini Novo mesto,
- omogočiti medsebojno primerjavo kvalitete predstavljenih del,
- vzbuditi med mladino veselje do literarnega ustvarjanja.

2.

Naslov prireditve: Literarno popoldne učencev osnovnih šol občine Novo mesto
Čas prireditve: 25. 4. 1974
Kraj prireditve: Osnovna šola Dolenjske Toplice

3.

Strokovne posle literarnega popoldneva opravlja posebna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO, organizacijske posle opravlja IO in tajništvo ZKPO.

4.

Za sodelovanje na literarnem popoldnevu lahko vsaka osnovna šola prijavi 2 svoja učenca.

5.

ZKPO občine Novo mesto bo sprejemala prijave za literarno popoldne od dneva objave tega razpisa do 11. 4. 1974.

6.

Prijava mora vsebovati:
a) ime in priimek učenca ter naslov šole, ki jo obiskuje,
b) starost učenca in razred, ki ga obiskuje,
c) prepis literarnega dela (v prozi ali poeziji), s katerim bo učenec nastopil na literarnem popoldnevu.

6.

ZKPO Novo mesto nosi stroške organizacije, prevozne stroške nastopajočih in njihovih spremljevalcev.

7.

Vsem nastopajočim bodo na prireditvi podeljena spominska priznanja.

8.

Šole, ki bodo prijavile učence za nastop na literarnem popoldnevu, bodo pravočasno dobile podrobnejša navodila v zvezi s prireditvijo. Vse podrobnejše informacije pa lahko dobijo tudi po telefonu št. 22-371.

*

RAZPIS

ZA SODELOVANJE NA RAZSTAVI LIKOVNIH DEL UČENCEV OSNOVNIH ŠOL V OBČINI NOVO MESTO

1.

Namen revije je:

- poglobljati interes do likovne ustvarjalnosti,
- razširiti dejavnost na področju likovne ustvarjalnosti mladine iz osnovnih šol.

2.

Naslov prireditve: Razstava likovnih del učencev osnovnih šol novomeške občine
Čas prireditve: 24. 5. 1974
Kraj prireditve: Dom JLA, Novo mesto

3.

Strokovne posle razstave opravlja posebna strokovna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO Novo mesto. Organizacijske posle opravlja IO in tajništvo ZKPO Novo mesto.

4.

Za sodelovanje na razstavi lahko prijavi vsaka osnovna šola v novomeški občini po 5 likovnih del svojih učencev.

5.

Likovna dela morajo biti oddana v pisarni ZKPO Novo mesto, Prešernov trg 5 (Dom kulture), do 10. 5. 1974, kjer jih bo izbrala posebna komisija.

6.

Vsa likovna dela morajo biti za razstavo primerno opremljena, o čemer bodo osnovne šole pisмено še natančneje obveščene.

7.

Vsem sodelujočim bodo ob otvoritvi podeljena spominska priznanja.

8.

Vse informacije v zvezi z razstavo daje občinski svet ZKPO Novo mesto, Prešernov trg 5 (tel. 22-371).

ZVEZA KULTURNO-PROSVETNIH ORGANIZACIJ
OBČINSKI SVET NOVO MESTO

»Katrco« lahko dobiš,
če »Dolenjca« naročiš!

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINSKI SVET NOVO MESTO OBJAVLJA

RAZPIS

OBČINSKE REVIJE GLEDALIŠKIH SKUPIN

1. Namen revije je:
– izboljševati vsebinsko in umetniško raven uprizoritev amaterskih gledaliških skupin,
– izmenjati izkušnje med gledališkimi amaterji in strokovnjaki in tako dvigati strokovno znanje amaterjev. V ta namen bo organizator revije pripravil razgovore po predstavah in skupen posvet gledaliških amaterjev.

2. Naslov prireditve: Revija gledaliških skupin občine Novo mesto
Čas prireditve: od 11. do 18. maja 1974
Kraj prireditve: Novo mesto, Žužemberk, Dolenjske Toplice, Straža, Mirna peč.

3. Strokovne posle revije opravlja posebna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO Novo mesto na predlog Področnega združenja gledaliških skupin Novo mesto.

4. Za sodelovanje na reviji se lahko prijavijo vse gledališke skupine iz občine Novo mesto, obvezno pa morajo sodelovati na reviji tiste skupine, ki prejemajo dotacijo ZKPO Novo mesto.

5. Gledališke skupine niso pri izbiri repertoarja z ničimer omejene. Edini kriterij je idejna in umetniška vrednost gledališkega dela ter kvaliteta izvedbe.

6. Vsem nastopajočim gledališkim skupinam bodo na reviji podeljena spominska priznanja.

7. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij, občinski svet Novo mesto, bo sprejemala prijave gledaliških skupin od dneva objave tega razpisa do 30. 4. 1974.

Prijava mora vsebovati:
– ime in naslov gledališke skupine,
– naslov dela ter ime in priimek avtorja,
– ime in priimek ter naslov režiserja ter zasedba vlog,
– repertoar skupine za to sezono.

8. Gledališke skupine, ki se bodo prijavile na revijo, bodo pravočasno prejeli podrobnejša navodila.

RAZPIS

LITERARNEGA VEČERA DOLENJSKIH PESNIKOV IN PISATELJEV

1. Namen večera je:
– razširiti dejavnost na področju besedne umetnosti,
– predstaviti občinstvu dejavnost literarnih ustvarjalcev Dolenjske,
– omogočiti medsebojno primerjavo kvalitete predstavljenih literarnih del.

2. Naslov prireditve: Literarni večer dolenjskih pesnikov in pisateljev
Čas prireditve: 1. 3. 1974
Kraj prireditve: tovarna zdravil „Krka“, Novo mesto

3. Strokovne posle literarnega večera opravlja posebna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO, organizacijske posle opravlja IO ZKPO in tajništvo ZKPO.

4. Za sodelovanje na literarnem večeru se lahko prijavi vsak, kdor se ukvarja s pisateljevanjem ali pesnikovanjem.

5. Občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Novo mesto bo sprejemal prijave za literarni večer od dneva objave tega razpisa do 15. 2. 1974.

6. Vsem nastopajočim bodo na reviji podeljena spominska priznanja.

7. Podrobnejše informacije v zvezi z literarnim večerom daje občinski svet ZKPO Novo mesto, Prešernov trg 5 (tel. 22-371)

RAZPIS

OBČINSKE REVIJE MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV

1. Namen revije je:
– razširiti dejavnost za področju mladinskih pevskih zborov,
– izboljšati programe mladinskih pevskih zborov,
– dvigniti njihovo izvajalsko raven,
– omogočiti medsebojno primerjavo izvajalskih kvalitet,
– izmenjati izkušnje med dirigenti in pevci nastopajočih zborov,
– predstaviti slovensko vokalno ustvarjalnost in poustvarjalnost naši javnosti.

2. Naslov prireditve: Revija mladinskih pevskih zborov občine Novo mesto
Čas prireditve: 25. 5. 1974
Kraj prireditve: Dom kulture, Novo mesto

3. Strokovne posle revije opravlja posebna strokovna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO Novo mesto. Organizacijske posle opravlja IO in tajništvo ZKPO Novo mesto.

4. Za sodelovanje na reviji se lahko prijavijo pionirski in mladinski pevski zbori. Zbore lahko spremljajo orkestri in drugi instrumentalni sestavi.

5.

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij, občinski svet Novo mesto, bo sprejemala prijave mladinskih pevskih zborov od dneva objave tega razpisa do vključno 30. 4. 1974.

Prijava mora vsebovati:
a) ime in naslov zbora,
b) ime in priimek zborovodje,
c) število članov zbora in število članov ev. instrumentalne spremljave,
d) seznam 7 skladb z navedbo skladateljev in avtorjev besedil (večina slovenskih skladateljev), izmed katerih mora biti vsaj ena skladba narodna, ena pa partizanska),
e) kratko zgodovino zbora.

Obrazložitev k točki d):
Izmed sedmih prijavljenih skladb jih bo komisija izbrala 5, ki jih bo zbor izvajal na reviji.

6. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij nosi stroške organizacije. Prevozne stroške posameznih zborov plačajo zbori sami oziroma organizacija, ki pošilja zbor na revijo.

7. Vsem nastopajočim zborom bodo na reviji podeljena spominska priznanja.

8. Zbori, ki se bodo prijavili na revijo, bodo pravočasno prejeli podrobnejša navodila.

RAZPIS

OBČINSKE REVIJE ZABAVNOGLASBENIH ANSAMBLJOV

1. Namen revije je:
– razširiti dejavnost na področju kvalitetne zabavne glasbe,
– dvigniti izvajalsko raven zabavnih ansamblov,
– omogočiti medsebojno primerjavo izvajalskih kvalitet,
– predstaviti novomeško zabavnoglasbeno ustvarjalnost naši javnosti.

2. Naslov prireditve: Občinska revija zabavnoglasbenih ansamblov
Čas prireditve: 15. 6. 1974
Kraj prireditve: Dom kulture, Novo mesto

3. Strokovne posle revije opravlja posebna strokovna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO Novo mesto. Organizacijske posle opravlja IO in tajništvo ZKPO Novo mesto.

4. Za sodelovanje na reviji se lahko prijavijo amaterski zabavnoglasbeni ansambli, ki delujejo na območju občine Novo mesto.

5. Občinski svet ZKPO Novo mesto bo sprejemal prijave zabavnoglasbenih ansamblov od dneva objave tega razpisa do vključno 1. 6. 1974.

Prijava mora vsebovati:
– ime in naslov zabavnoglasbenega ansambla,
– ime in priimek vodje zabavnoglasbenega ansambla,
– število članov ansambla,
– seznam petih skladb, pripravljenih za nastop (z navedbo avtorjev),
– kratko zgodovino ansambla.

6. ZKPO Novo mesto nosi stroške organizacije. Prevozne stroške posameznih ansamblov prevzame prav tako ZKPO Novo mesto.

7. Vsem nastopajočim ansamblom bodo na reviji podeljena spominska priznanja.

8. Podrobnejša navodila v zvezi s prireditvijo dobijo ansambli pri ZKPO Novo mesto, Prešernov trg 5 (tel. 22-371).

RAZPIS

VEČERA LJUDSKIH GODCEV DOLENJSKE

1. Namen večera ljudskih godcev je:
– predstaviti naši javnosti preprosto ljudsko tvornost,
– pospeševati razvoj naše ljudske tvornosti.

2. Naslov prireditve je: Večer ljudskih godcev Dolenjske
Čas prireditve: 21. 9. 1974
Kraj prireditve: Dom kulture, Novo mesto

3. Strokovne posle večera ljudskih godcev opravlja posebna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO, organizacijske posle opravlja IO in tajništvo ZKPO Novo mesto.

4. Za sodelovanje na večeru ljudskih godcev se lahko prijavi vsak občan – amater, ki se ukvarja z originalno, preprosto ljudsko glasbo na kateremkoli instrumentu.

5. Prijava za nastop mora vsebovati:
a) ime in priimek kandidata
b) starost
c) kraj bivališča
d) navedbo instrumenta, s katerim namerava kandidat nastopiti

6. Vsem nastopajočim bodo na večeru ljudskih godcev podeljena spominska priznanja.

7. Prijave morajo biti poslani do 1. 9. 1974 na naslov: Zveza kulturno-prosvetnih organizacij, občinski svet Novo mesto, Prešernov trg 5 (telefon št. 22-371).

RAZPIS

OBČINSKE REVIJE PEVSKIH ZBOROV

1. Namen revije je:
– razširiti dejavnost pevskih zborov v občini,
– izboljšati programe pevskih zborov,
– dvigniti izvajalsko raven pevskih zborov,
– omogočiti primerjavo izvajalskih kvalitet pevskih zborov,
– izmenjati izkušnje med dirigenti in pevci nastopajočih zborov,
– predstaviti dolenjsko pevsko ustvarjalnost in poustvarjalnost naši javnosti,
– poglobiti sodelovanje med pevskimi zbori v občini Novo mesto,
– pridobiti za sodelovanje v pevskih zborih nove pevke in pevce.

2. Naslov prireditve: Revija pevskih zborov občine Novo mesto
Čas prireditve: 28. 10. 1974
Kraj prireditve: Dom kulture, Novo mesto

3. Strokovne posle revije opravlja posebna strokovna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO Novo mesto. Organizacijske posle opravlja IO in tajništvo ZKPO Novo mesto.

4. Za sodelovanje na reviji se lahko prijavijo vsi pevski zbori občine Novo mesto, obvezno pa morajo sodelovati tisti pevski zbori, ki prejemajo dotacijo ZKPO.

5. Zbori pojejo na reviji po 5 pesmi, od katerih mora biti ena partizanska.

6. Vsem nastopajočim zborom bodo na reviji podeljena spominska priznanja.

7. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij nosi stroške organizacije. Prevozne stroške posameznih zborov plačajo zbori sami oziroma organizacija, ki pošilja zbor na revijo. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij, občinski svet Novo mesto, bo sprejemala prijave zborov od dneva objave tega razpisa do vključno 12. 10. 1974.

8. Prijava mora vsebovati:
a) točno ime zbora
b) naslov zbora
c) vrsto zbora (mešani, ženski, moški)
d) ime in priimek dirigenta
e) število pevcev
f) program, s katerim bo zbor na reviji nastopil
g) naslove z navedbo avtorjev 7 skladb, od katerih bo 5 izbranih za revijo
h) kratko zgodovino zbora

9. Pevski zbori, ki se bodo prijavili na revijo, bodo pravočasno prejeli podrobnejša navodila.

RAZPIS

ZA SODELOVANJE NA RAZSTAVI LIKOVNIH DEL AMATERJEV V OBČINI NOVO MESTO

1. Namen razstave je:
– razširiti dejavnost na področju likovne ustvarjalnosti,
– predstaviti amatersko likovno dejavnost na območju občine Novo mesto

2. Naslov prireditve: Razstava likovnih del amaterjev v občini Novo mesto
Čas prireditve: 1. 3. 1974
Kraj prireditve: tovarna zdravil „Krka“, Novo mesto

3. Strokovne posle razstave opravlja posebna komisija, ki jo imenuje IO ZKPO Novo mesto, organizacijske posle opravlja IO in tajništvo ZKPO Novo mesto.

4. Za sodelovanje na razstavi se lahko prijavijo odrasli občani, ki se ukvarjajo z likovno dejavnostjo (slikarji, kiparji, grafiki itd.)

5. Likovna dela morajo biti oddana v pisarni ZKPO Novo mesto, Prešernov trg 5 (Dom kulture), do 11. 2. 1974, kjer jih bo ocenila in izbrala posebna komisija pri IO ZKPO.

6. Vsak likovni amater lahko razstavi do 3 svoja dela, ki morajo biti opremljena z imenom in priimkom avtorja, naslovom dela in tehniko, ki jo je amater pri delu uporabil.

7. Vsi likovni amaterji, ki bodo sodelovali na razstavi, bodo ob otvoritvi dobili spominska priznanja.

8. Ostale informacije v zvezi z razstavo likovnih amaterjev daje ZKPO Novo mesto, Prešernov trg 5 (tel. 22-371)

nadaljevanje na strani 8

kultura in izobraževanje

Lenin in šole

Dolenjska bo počastila spomin na Lenina

21. januarja bo poteklo 50 let, kar je umrl Vladimir Ilič Lenin, voditelj mednarodnega delavskega gibanja, teoretik marksizma in zmogovit voditelj prve socialistične revolucije. Tudi Dolenjska bo ta spominski dan dostojno praznovala s proslavami, razstavami in podobnimi manifestacijami.

V praznovanje obletnice Lenineve smrti se bodo še posebej vključile šole. Zavod za šolstvo SRŠ je priporočil, naj to stori v okviru pouka in prostovoljnih dejavnosti. Učitelji zgodovine, družbenomoralne vzgoje, filozofije, sociologije in književnosti bodo posvetili po dve šolski uri spominu velikega revolucionarja in pri tem poudarili aktualnost Lenineve misli za današnji čas, njegove poglede na vojno in mir, mednarodne odnose, samoupravljanje in delavsko kontrolo.

Tudi učenci ne bodo samo poslušali razlag učiteljev, ampak bodo pripravili vrsto krajših samostojnih referatov in koreferatov o Leninu. V šolah bodo vrtili tudi filme, diapozitive in drugo slikovno gradivo, da bi bilo praznovanje kar se da nazorno in bolj razumljivo mladini. Se posebej se bodo vključili marksistični krožki in ob tej priložnosti obravnavali dela, ki prikazujejo Lenina kot človeka, državnika in misleca.

J. JUST

„INSPEKTOR“ ZA JUBILEJ

Aprila bo DPD Svoboda bratov Milavcev iz Brezic praznovala 20-letnico ustanovitve. Obnovili bodo dvorano in druge prostore v gasilskem domu Sentlenart, pri čemer bodo pomagale delovne organizacije. Dramska skupina bo te dni začela študirati Priestleyevo tridejansko „Inspektor na obisku“. Moški pevski zbor bo aprila priredil tradicionalno pevsko srečanje, na katerem naj bi poleg domačinov sodelovali zbori iz Proseka-Kontovele, Železne Kaple in Stražišča pri Kranju. Ob jubileju bo društvo svojo bogato dejavnost prikazalo tudi z razstavo.

VELIKA LOKA: IGRALI BODO DOMNA

Prosvetno društvo Ivan Cankar iz Velike Loke, ki je lani uspešno gostovalo z Mirkovo Zalo, bo letos uprizorilo znano dramatisirano Jurčičevo delo Domen. Številni igralci vedno znova terjajo od društva, naj pripravijo igrig, kjer lahko sodeluje kar največ amaterjev. Minulo soboto so imeli prvi sestanek, v nedeljo že vaje. Delo želijo postaviti na oder že za pusta.

Mali kulturni barometer

POČASTITEV UMRLIH – Kot vsako leto je Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu tudi tokrat počastila umrle pomembne

slovenske može z razstavo njihovih del. Tako razstavo (knjig, knjižnih ilustracij, muzikalij itd.) so odprli 10., trajala pa bo do 20. januarja.

KAJUHOVA OBLETNICA – 22. februarja bo poteklo 30 let, kar je blizu rojstnega kraja padel pesnik Karel Destovnik – Kajuh. Na ta dan bodo v Šoštanju osrednje spominske slovesnosti. V prostorih osnovne šole, ki nosi Kajuhovo ime, bodo odprli VI. republiško razstavo „Likovni svet otrok“. Učenci osnovnih šol iz vse Slovenije so tokrat ilustrirali Kajuhove pesmi in risali na temo „Naši narodi med NOB“.

SENTJAKOBCANI V BELI KRAJINI – S Popovičev „Jaro meščanko“ je gostovalo minulih petek v Metliki Sentjacobsko gledališče iz Ljubljane. Naslednji večer so ljubljanski gledališčniki z istim delom gostovali tudi na črnomaljskem odru.

BREŽIŠKI ABONMA – Obiskovalci z abonmakijskimi vstopnicami za prireditve v brežiškem kulturnem domu so si prejšnji četrtek ogledali slovensko delo – „Kralja Malhusa“, ki ga je po Cankarjevem delu „Knjiga za lahkomišelnice ljudi“ napisal Ervin Fritz. Gostovalo je Slovensko ljudsko gledališče iz Celja.

METLIČANI V OPERI – Učenci metliške osnovne šole so si prejšnji petek popoldne ogledali v Ljubljani opero „Prodana nevesta“ češkega skladatelja B. Smetane.

RAZSTAVA O LENINU – V počastitev 50-letnice smrti revolucionarja in misleca Lenina, vodje velike oktobrske revolucije v Rusiji, bodo 21. januarja odprli v novomeški Studijski knjižnici razstavo Leninevih del. Razstava bo odprta do konca januarja.

Rudi Stopar: PUNT, železo, 1973. (Foto: S. Mikulan)

Miran Hočevar: POD TRŠKO GORO, olje, lepenka, 1973 – z razstave del III. dolenjske slikarske kolonije, ki bo v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprta še ta mesec.

KULTURA OBLIKUJE OSEBNOST SAMOUPRAVLJALCA

Dvigniti kulturne zapornice

„Zapiranje vase bi najbolj ogrozilo razvoj kulture, ekshibicionizmu pa naj plača, kdor si ga želi“, meni dr. Aleksandra Kornhauser

Samoupravljelec je osebnost, kultura jo pomaga oblikovati v zrelejšo, celotnejšo, samozavestnejšo. To poudarjamo zato, ker samoupravnega sistema in odgovornih nalog v letu 1974 ne bodo izvajali tuji, ampak ljudje z resnično samoupravljalško zavestjo.

Tako je menila podpredsednica slovenskega izvršnega sveta dr. Aleksandra Kornhauser v pogovoru z uredniki in novinarji kulturnih ter notranjepolitičnih rubrik dnevnih in tedenskih časopisov, radia in televizije. Na sestanku je bila beseda o nalogah na področju družbenih dejavnosti do 1. aprila, ko bodo začele tudi v praksi veljati ustavno uveljavljene spremembe; le-te bodo vzele odločilno besedo službam in vodstvenim strukturam in bo obveljalo samo to, za kar se bodo delavci neposredno dogovorili z delavci.

Kot je dejala dr. Kornhauserjeva,

KRŠKI LIKOVNIKI ŽE DEVETO LETO

Slikarska šola ne bo edina novost, ki jo namerava učiti Klub likovnih amaterjev v Krškem letos ob deveti obletnici ustanovitve. V načrtu imajo še razširitev galerije samorastnikov na brestaniškem gradu, kjer naj bi bile tudi prodajne razstave. Za delarno pomoč bodo prosili delovne organizacije. Nekateri člani so se uveljavili v Sloveniji in sosednji Hrvaški. Nedavno so sodelovali na medobčinski slovensko-hrvaški likovni razstavi v Dugi Resi. V klub bo prišlo nekaj novincev, katerim bo predvsem namenjeno izpopolnjevanje v slikarski šoli.

podčrtano

Navsezadnje res ni nič posebnega izdati koledar. In vsako leto jih vse polno kroži okoli, toda skoraj vsi so v glavnem zamišljeni kot bolj ali manj estetsko oblikovane reklame podjetij in tovarn. Zato je toliko bolj razveseljivo, da je mogoče iz poplave raznih koledarjev ločiti publikacijo tovarne Novoteks iz Novega mesta. V sodelovanju z delavci Dolenjskega muzeja in oblikovalcem arh. Petrom Simičem je izdelal koledar, ki ni samo to, ampak je tudi neke vrste strokovna etnološka publikacija, ki je že prejela pohvale od domačin in tujih strokovnjakov, tako za vsebinsko kot oblikovno zasnovano.

Koledar je s svojim slikovnim delom, ki ga spremlja kratko besedilo, pravzaprav pregled razvoja oblačnega na Dolenjskem od srednjega veka do današnjega časa.

Več kot koledar

Vzporedno z gradivom iz sveta mode pa teče slikovno gradivo, ki zajema najbolj tipične primerke ljudske arhitekture na Dolenjskem (lesene hiše, mlina, kozolce). Večina tega gradiva iz arhiva Dolenjskega muzeja in Studijske knjižnice Mirana Jarca je privraken predstavljena javnosti.

V sedanjem času, ko so očitna prizadevanja, da postane kultura res last najširšega kroga ljudi, igra Novoteksov koledar vlogo najbolj komunikativne etnološke razstave, saj lahko visi na steni vsakega doma. Njegova vrednost ni časovno omejena samo na eno leto. Datumski del koledarja se da odrgati, da ostane samostojna publikacija s področja etnologije Dolenjske, napisana v jednatem, razumljivem jeziku, z dragocenim slikovnim gradivom.

Tovarni Novoteks, ki se je odločila, da izda take vrste koledar, gre priznanje in pohvala.

MjM

Gledališčniki nadaljujejo

V Posavju bosta letos dve srečnji gledaliških skupin - drugo odraslih in prvo mladinskih

Področni odbor Zdrženja gledaliških skupin za Posavje je priredil lani dva seminarja za režiserje in vodje skupin ter krožkov iz breziške, krške in sevniske občine. Zaključni del drugega seminarja so izbrali tudi za informacijo o repertoarju in oblikah pomoči, ki jih daje združenje včlanjenim skupinam.

Iz Posavja je do zdaj včlanjenih devet skupin in gledaliških krožkov. Pričakujejo, da jih bo kmalu več. Pomoč, ki jo dobe od združenja, je vabljiva in nepogrešljiva. Združenje

vršnega sveta kultura lahko računata na 20-odstotnim povečanjem sredstev, medtem ko bodo akcije in investicije v kulturi že predmet uspešnega dogovarjanja.

Pri tem je podpredsednica Kornhauserjeva podčrtala, da bi se kultura ne smela zapreti vase, saj bi to najbolj ogrozilo njen nadaljnji razvoj. Prav tako bi ne pomenilo razvednotenje „najvišjega in najsvetejšega“ v kulturi, če bi se to področje odprlo. Dobre stvaritve bi še vedno imele občinstvo, medtem ko naj bi „ekshibicionizm“ plačali tisti, ki si ga želijo.

„Od kulture pričakujemo tudi kakovitejši razvednoteni“, je pristavila dr. Aleksandra Kornhauser. Pri tem bodo osrednja prizadevanja veljala naložbam: za kulturne domove, za potrebe ustanov, medtem ko bodo nagrajevane tudi akcije po uspehu približevanja občinstvu.

I. ZORAN

ZKPO gre domiselno v sezono

Novomeška ZKPO spodrezuje korenine mrtvilo - z devetimi prireditvami

Sodeč po načrtu, ki ga je pripravil občinski svet ZKPO v Novem mestu, bo doživel amaterizm v novomeški občini letos razveseljivo renesanso. Predvidenih je devet kulturnih prireditev - revij, srečanj in razstav, ki naj bi se zvrstile od marca do novembra. Pomembno je tudi to, da prinaša ta „pomlad“ v kulturno življenje občine množičnost.

Prva na tem prireditvenem vrtiljaku sta literarni večer in razstava likovnih del amaterjev, ki ju prireditelj predvideva za 1. marec. Nastop besednih ustvarjalcev in likovna razstava bosta v tovarni Krka. Pri tem velja podčrtati dveje: da je ZKPO našla po dolgem času prizorišče za svojo dejavnost v delovnem kolektivu in to, da se znova uresničuje že ničkolikokrat izpisano geslo „kulturno delovnih ljudi za delovne ljudi“.

Na literarnem popoldnevju učencev osnovnih šol 25. aprila v Dolenjskih Toplicah se bodo predstavili

ARTIČE: ZBOR SLAVI

Moški pevski zbor DP Oton Župančič v Artičah bo letos ob 10-letnici delovanja priredil srečanje pevskih zborov, tamburaški orkester, ki slavi 5-letnico pa bo povabil tamburaše iz sosednjih krajev in Hrvaške. Pevci bodo tako kot Globočani dobili nove obleke, za kar je denar zagotovljen.

Gledališčniki nadaljujejo

V Posavju bosta letos dve srečnji gledaliških skupin - drugo odraslih in prvo mladinskih

Področni odbor Zdrženja gledaliških skupin za Posavje je priredil lani dva seminarja za režiserje in vodje skupin ter krožkov iz breziške, krške in sevniske občine. Zaključni del drugega seminarja so izbrali tudi za informacijo o repertoarju in oblikah pomoči, ki jih daje združenje včlanjenim skupinam.

Iz Posavja je do zdaj včlanjenih devet skupin in gledaliških krožkov. Pričakujejo, da jih bo kmalu več. Pomoč, ki jo dobe od združenja, je vabljiva in nepogrešljiva. Združenje svetuje pri izbiri dela, postavitvi dramske uprizoritve, prireja strokovne seminarje, omogoča literaturo, oskrbi sceno, zasnovo, kostume, rekvizite itd. Sem sodi tudi neposredno sodelovanje pribralnih vajah, glavnih vajah in podobnem. Nadalje prireja združenje medobčinska srečanja in podeljuje priznanja.

Posavski področni odbor bo v kratkem nadaljeval z izpolnjevanjem načrta. Priredil bo seminar za maske in razpisal drugo srečanje odraslih in prvo srečanje mladinskih gledaliških skupin. Pričakujejo je, da bodo - kot pred letom - izvedli srečanja v obliki gostovanj po posavskih odrih.

V. P.

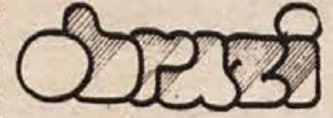
NAD STO NASLIKAL, VSE PRODAL

Začetek na škrniclju

Marjan Maznik: »Odločam se za likovno skupino, ki že dela v Novem mestu«

Na učiteljsku je ilustriral dijaki list. Brez čopiča in palete ni mogel kot učitelj. Slikati mora tudi zdej, ko je menjal poklic. To mu je ostalo iz rosnе mladosti. „Ko sem še drgnil osnovnošolske klopi, me je zagrabilo in nisem bil prej pomirjen, dokler nisem porisal škrnicljo.“

Marjan Maznik, do nedavnega Stražan, zdaj pa Novomeščan, je naslikal več kot sto del. To so največ olja, na katerih je upodobil krajino.

Kar je ustvaril, je prodal. K njemu so hodili domačini, kupovali in naročali. Več del je našlo kupce prek Mladinske knjige.

Maznik ni še nikoli razstavjal. Tudi nobeni skupini ne pripada. Vendar išče stike. „Včasih sem že sam razmišljal o tem, da bi osnovali likovno skupino in razstavljali. Zdej se bom pridružil amaterjem, ki delajo v Novem mestu v okviru ZKPO. S skupino se lažje uveljavim, dobiš priznanje.“

„Je težko prodati?“
„Ne vem, kaj bi rekel. Mislim, da ni nujno biti akademski slikar, ker ljudje ocenjujejo po delu, ne po nazivu. Kje sem sam pri tej stvari, lahko sodim po prodanih slikah. To je tudi nekaj, znak, da ljudje dela cenijo.“

I. ZORAN

Zetja po uveljavljanju preganja slehernega ustvarjalca. Drugo so seveda možnosti. Slikarja razstave veliko stanejo, samo za okvire je treba odšteti težke denarje. Kot pravi Maznik, je prav to pri marsikom razlog, da se nikoli ne odloči samostojno stopiti pred javnost.

Marjan Maznik: „Še nikoli razstavljala.“

Razmišlja o manjši samostojni razstavi v prodajalni pohištva v Novolesu v Straži. Pristanek je dobil, jeseni, računca, bo slike lahko obesil. „Prepričan sem, da je tudi taka prodajalna lahko kdaj pa kdaj galerija. Menim, naj bodo dela razstavljena tam, kjer se zbirajo ljudje.“

Poleg čopiča in palete „suče“ Maznik tudi fotoapar. Rad bi se resneje poskusil tudi v umetniški fotografiji. Pravi, da bo zdej sploh laže zadihal in več ustvarjal.

I. ZORAN

pedagoški kofiček

ALI JE PRI NAS KAJ DRUGAČE?

Ker šola izkorišča starše za svoje pomožne delavce, se čutijo mnoge matere in očete primorani, da siljenje k delu, zaradi katerega otrok brez dvoma trpi že v šoli, neusmiljeno nadaljujejo tudi doma.

S prisiljenim dajanjem pomoči pri domačih nalogah so starši pritegnjeni v zmedo, ki vlada na naših šolah zaradi pomanjkanja učiteljev, zaradi prevlekega števila učencev v razredih, zaradi pomanjkanja šolskih prostorov in zmede v raznih metodah. Večina staršev tem obremenitvam sploh ni kos.

Ruth Martin, nemška publicistka in mati 2 šoloobveznih otrok

DRUGA PLAT SODELOVANJA MED DOMOM IN ŠOLO

... dokler bodo stari dovolili, da jih šola vprega kot neplačane pomožne sodelovalce, tako dolgo se lahko varčuje pri šolskem proračunu.

ista avtorica (oba citata po Naših razgledih 23. nov. 1973)

ŠOLA IN ALKOHOL

Za alkoholne pijače, ki ne vsebujejo nobenih življenjsko nujno potrebnih sestavin, kot so beljakovine, ogljikovi hidrati, maščobe, vitamini in razne rudninske snovi, zapravimo samo v naši republiki vsako leto toliko denarja, da bi lahko z njim zgradili 200 (dvesto) osnovnih šol! Na Slovenskem pride namreč na vsakega prebivalca 150-litrski sod vina na leto. Prosvetni delavec 7. decembra 1973, str. 5

Presenečenji: Lisca in Krka

V nedeljo so igrali Ribnica B, Črnomelj, Dobova in Novo mesto pri moških ter Ribnica, Lisca Črnomelj in Krka pri ženskah

V ljubljanski dvorani Tivoli se je nadaljevalo zimsko roketmetno prvenstvo Slovenije z nastopi moških v skupinah B in F ter žensk v skupinah B in C. Med nastopajočimi je bilo tudi več dolenskih ekip. Se posebno sta se izkazali ženski ekipi sevniške Lisce in novomeške Krke, ki sta v svoji skupini mešali štrane tudi mnogo bolj izkušenim tekmicam, neugodno pa so presenetile Ribničanke, ki jih sploh ni bilo v Ljubljano.

Podrobni izidi: moški, skupina F: Šentvid-Ribnica B 11:13, Šmarje - Ribnica B 11:18, Ribnica B - Slovan C 20:7. Skupina B: Vipava - Črnomelj 14:14, Alples - Dobova 11:14, Olimpija - Novo mesto 13:6, Črnomelj - Alples 12:9, Dobova - Olimpija 9:10. Ženske, skupina B: Ribnica - Lisca 0:10 b.b., Eta - Krka 7:8, Šešir - Ribnica 10:0 b.b., Lisca - Črnomelj 11:11, Olimpija B - Krka 4:8, Črnomelj - Šešir 13:7, Eta - Lisca 8:10, Črnomelj - Kamnik 12:11, Krka - Kamnik 11:12.

Ribnica B si je s tremi zmagami praktično že zagotovila prvo mesto v svoji skupini, prav dobro igra tudi Črnomelj v skupini B, pa tudi Dobova, ki sicer igra v podzvezi, je presenetila, medtem ko so Novomeščani hudo izgubili z Olimpijo, čeprav sicer igrajo v isti ligi. V ženski skupini B igrajo kar štiri dolenske ekipe. Lisca in Črnomelj sta izgubila vsak po točko v medsebojnem dvoboju, Krka pa je po uspešnem startu izgubila dve točki s Kamnikom.

odbojka

Mlada odbojka na sceni

Slovensko prvenstvo v nedeljo v Novem mestu

V nedeljo dopoldne bo v telovadnici osnovne šole na Grmu slovensko prvenstvo v odbojki za mladinke. Naslov najboljših branijo mlade Ravenčanke, po tradiciji pa bodo imele več nevarnih tekmic, med katere štejejo strokovnjaki tudi Novomeščanke. Za novomeško ekipo bo igrala večina tistih igralric, ki sicer že nastopajo tudi v prvem moštvu, ki v slovenski ligi po prvem delu deli drugo mesto na razpredelnici.

OGLAŠUJTE V DL!

smučanje

Po stezah partizanske Jelovice

V patroljnem teku članskih ekip brez kategorij je bil kočevski Partizan drugič! -Priprave za I. trnovski maraton na Črnem vrhu

V nedeljo je bilo v Dražgošah v spomin na 32. obletnico legendarne dražgoške bitke 17. memorialno tekmovanje „Po stezah partizanske Jelovice“. Več kot 500 smučarjev in sancačev je nastopilo na številnih smučinah, ki so jih ob pomanj-

kanju snega le s težavo pripravili prizadeveni domači organizatorji.

Med nastopajočimi je bilo tudi nekaj dolenskih ekip, med katerimi se je najboljše in presenetljivo visoko uvrstila patrolja kočevskega Partizana v konkuru-

Vrsto predšolskih otrok vodi v okviru kočevskega Partizana Iko Žgajnar. Vsak četrtek se otroci zberejo v telovadnici doma telesne kulture, kjer se spoznavajo z osnovami telesne kulture. (Foto: Brus)

košarka

Novoteks in Beti čez prvo oviro

V prvem kolu slovenske zimske lige v košarki za moške so Novomeščani premagali Elektro 112:58, Metličani pa Postojno 92:56

S sobotnimi tekmami se je začelo prvo zimsko slovensko prvenstvo v košarki za moške, na katerem imajo pravico igrati ekipe iz I. A in I. B SKL. Dolenjska predstavnika v tem tekmovanju, za katero se je prijaviło devet ekip, med njimi vse najboljše, sta Novoteks in Beti. V prvem kolu sta igrala doma in oba močno zmagala. Zanimivo je, da sta igrala z ekipama iz I. B lige, vendar prav s tistima, ki sta lani premagali Beti na domačem igrišču. V tem kolu je kranjski Triglav zmagal proti Ježici v Ljubljani, Maribor in Marles sta tekmo prelozila, Vrhnika pa je bila prosta.

stora Postojnjčanom. Ko so v nadaljevanju prodorneje zaigrali, so hitro povečali vodstvo in na koncu močno zmagali, čeprav so ob polčasu vodili komaj 33:26.

Beti: Murko 14, Kosovac 8, Ž. Vergot 6, Prevalšek 8, Lalič 11, Rožič 7, Arbutina 8, Medek 30.

KOŠARKARSKA PODZVEZA

Po dogovoru med slovensko košarkarsko zvezo, novomeško občinsko zvezo za telesno kulturo in košarkarskim klubom Novoteks je bil večeraj popoldne v Novem mestu ustanovni sestanek dolenske košarkarske podzveze, na katerega so povabili predstavnike klubov in sekcij iz novomeške, trebanjske in obeh belokranjskih občin. Ob naglem razvoju košarke na Dolenjskem je ustanovitev podzveze pomembna pridobitev, saj bo podzveza predvsem skrbele za sodnike in vadiiteljski kader, že letos pa bo pripravila tudi dolensko košarkarsko ligo, katere prvak se bo neposredno uvrstil v drugo slovensko ligo.

Na Javorovico!

Lepa smučišča in tri vlečnice - Na dan 10 din

Pozimi šentjernejska mladina od vseh športov lahko goji le smučanje, saj v kraju ni primerne prostora za zimsko vadbo drugih športov. Škoda je zares, da Šentjerneji nima telovadnice.

Tudi za smučanje je med mladino veliko zanimanja, še zlasti zaradi odličnih terenov na Javorovici, kjer bi lahko pripravili lepo smučarsko središče. Mladi smučarji so sami začeli urejati terene na Javorovici, postavili so tudi 250-metrsko vlečnico in še dve manjši. Lani so tudi organizirali tekmovanje za Cankarjev memorial v spomin na Cankarjev bataljon. Po besedah dolenskih tekmovalcev so bila smučišča odlično pripravljena in vsi so se strinjali, naj bi bilo tekmovanje vsako leto. Prizadevni smučarski delavci iz Šentjerneja upajo, da jim bo to uspelo.

Vlečnica obratuje vsako soboto in nedeljo, dnevna cena je 10 dinarjev, lahko pa kupite tudi permanentno vstopnico za vso sezono, ki velja 50 din. Lepa smučišča in odlični razgled odtehtata tudi 3 km makadama od Pleterij do smučišča.

S. VIDE

NOVOTEKS - ELEKTRA 112:58

Novomeški košarkarji so brez posebnih težav močno premagali goste iz Soštanja, čeprav je igralo vseh 11

Od mladincev k članom - Munih

prijavljenih igralcev približno enako dolgo. Kaf deset se jih je tudi vpisal med strelce. Domači so v primerjavi z lansko sezono pokazali napredek predvsem v boljši obrambi in hitrejšem prenašanju žoge v nasprotnikovo obrambno polovico, razveseljivo pa je tudi, da so se novi igralci povsem prilagodili. To velja zlasti za Poljšaka, ki igra, kot da bi bil vedno pri Novoteksu.

Novoteks: Splichal 21, Munih 9, Papič 12, Z. Kovačević 19, Kopač 10, S. Kovačević 11, Ivančič 12, Piletič 2, Poljšak 10, Seničar 6.

BETI - POSTOJNA 92:56

V prvi polovici tekme so Metličani grešili kot za stavo: tudi iz najbolj zrelih priložnosti niso zadeli koša, izredno slabo so metali osebne, v obrambi pa so puščali preveč pro-

TRNOVSKI MARATON

Dražgoška spominska prireditel pa ni bila edina te vrste letos pri nas. Tako kot drugod po svetu je namreč tudi v Sloveniji vse več pristašev napornih smučarskih preizkušenj. Po zgledu znamenitega švedskega Vasa teka bo letos 16. februarja na Črnem vrhu nad Idrijo I. trnovski smučarski maraton za moške in ženske. Hkrati z množičnim maratonom bo tudi slovensko prvenstvo v tekih na 50 km za moške in 25 km za ženske. Tudi trnovski maraton bo dolg 25 km, šteli pa bodo tudi ekipno uvrstitev.

Prijave sprejema organizacijski komitej; lahko mu pišete do 10. februarja na Črni vrh nad Idrijo. Organizatorji pravijo, da bodo nagradili najstarejšega, najmlajšega, najbolj postrvovalnega, najbolj številno ekipo, najbolj uspešne in še koga. Pričakujejo pa, da bodo nastopili tudi Dolenjci.

BREZICE - Izvršni odbor TTKS je pregledal sklepe ustanovne skupščine in pripravil trimesečni delovni program. V tem času bodo telesno kulturo financirali po dogovoru posavskih občin. Namenili bodo 0,54 odst. od bruto osebnih dohodkov zaposlenih. Izvršni odbor je imenoval sedem komisij, ki bodo usmerjale delo skupnosti. Komisija za šolska športna društva vodi Dušana Sušulic, za rekreacijo Vlado Pucko, za tekmovalni in vrhunski šport Vlacav Sadil-Venda, za kadre prof. Jože Senica, za objekte Mimica Avsec, za nagrade in priznanja Božo Kerin, za finančno-materialno poslovanje pa Zvone Illovar. (V. P.)

NOVO MESTO - V nedeljo ob 8. uri bo v telovadnici osnovne šole „Katja Rupena“ turnir desetih najboljših dolenskih igralcev namiznega tenisa, ki bo veljal za dolensko prvenstvo (P. U.)

LESKOVEC - Lansko sezono so leskovski roketetaši zelo slabo končali, predvsem zaradi neborbenosti, navečičnosti starejših in neizkušnosti mlajših igralcev. Tudi ekipo so slabo vodili, saj so igrali vsi, tudi tisti, ki niso trenirali. Zdaj so sklenili, da bodo igrali le tisti, ki bodo redno hodili na treninge. Takega načina dela so se razveselili zlasti mladi, ki se doslej kljub volji niso mogli prebiti v prvo ekipo. (L. S.)

KOČEVJE - Na štiristeznem avtomatskem kegljišču v Kočevju so v okviru podzveznega tekmovanja kegljači Ljubljana - center premagali domače z 8074:7180 podrtih kegljev. Gostom, ki so veljali za favorita, so se domači dostojno upirali, še posebej pa je presenetil Kočevar, ki je podrl kar 1007 kegljev. Najboljša sta bila Ljubljancina M. Križaj in Koritnik, ki sta podrla po 1050 kegljev, za domače pa so nastopili: Bončina 912, Šturm 857, Legan 957, Pajnič 838, Vidmar 905, Hribljan 805, Ozanič 899, Kočevar 1007. (Z. F.)

KRMELJ - Novoletni hitropotezni šahovski turnir se je končal s presenetljivo zmago A. Zvara, ki je nabral 8 točk. Slede: Debelak 7,5, R. Prosenik 6,5 in drugi. Igral je tudi mlajši pionir A. Prosenik in pokazal Jobro igrro. Na januarskem brzo-turniru je nastopilo 9 igralcev, ki so igrali dvokrožno. Zmagal je Prosenik z 11,5 točke; sledijo: Markovič in J. Blasom, ki sta jih zbrala po 11, Stribar z 10, Zitnik 9,5, Pogačnik 8 in drugi. (B. D.)

SMUČARSKI TEČAJI

Novomeško smučarsko društvo ROG bo imelo letos tečaj smučanja v Črmošnjicah in v Novem mestu. Tečaj se bodo začeli 28. januarja, vodili jih bodo vadiitelji in učitelji smučanja. Šestdnevni tečaj v Novem mestu bo veljal 150 dinarjev, v Črmošnjicah pa za mladi- no 270 in za odrasle 370 dinarjev. Cene so zelo ugodne, saj štejejo v ta znesek tudi prevozi, vlečnica in hrana v Črmošnjicah in vlečnica v Novem mestu. Prijave sprejemajo na šolah in pri urarju Wachterju na novomeškem Glavnem trgu.

STARI TRG - V osnovni šoli v Starem trgu so pripravili namiznoteniški in šahovski turnir. V namiznem tenisu je zmagal Makovec; slede: Muhič I, Kapš, Muhič II, Šterk in drugi. V šahu je bil najboljši Kapš, za njim pa Šterbenčeva, Samec, Kuret, Rade in drugi. (K. K.)

KOČEVJE - Na polfinalnem šahovskem prvenstvu Kočevja je sodelovalo 12 drugokatgorikov. Prvo kategorijo je s prvim mestom osvojil Zupančič z 10,5 točke. Enak uspeh je z drugim mestom osvojil K. Mohar z 8 točkami. Slede: Zilevski 7,5, B. Mohar 6,5, Kirsič in M. Čuk po 6, Ofak in Kovač po 5,5, Jarc 5, Vidrih 3, Malnar 1, Dobrič 0,5 točke. Pet najboljših se je uvrstilo na finalni turnir. (Z. F.)

KOČEVJE - Kočevje se je prijavilo kot organizator za slovensko mladinsko prvenstvo v šahu, ki bo julija, in za septembrski turnir prvokategorikov. Odgovor bo dala skupščina februarja. (J. P.)

MOKRONOG - Na novoletnem hitropoteznem šahovskem turniru je zmagal M. Tratar s 16,5 točkami. Slede: Hočevar 16, D. Zajc 15, Kramer 14, Horvat 13,5, Ponikvar 14,5, V. Zupančič 12,5, Vidmar 12, N. Tratar 10,5, Borštnar 9,5 in drugi. (J. H.)

BREZICE - Večina športnih ekip iz občine, ki nastopajo v republikanskih in canskih ligah, se je že začela pripravljati na spomladanski del tekmovanja. Kot prvi so začeli roketetaši iz Dobove, ki imajo jutri tudi občni zbor. Breziški roketetaši vadijo v dveh skupinah: v eni člani in mladinci, v drugi članice. Kar 14 deklet trenira pri ljubljanskem Slovanu. V ponedeljek bodo začeli trenirati tudi breziški roketetaši. Večina ekip vadi dvakrat ali trikrat na teden. (V. P.)

ŠPORTNI KOMENTAR

Konec zimskega sna

Najboljše dolenske ekipe le težko držijo korak z najboljšimi v slovenskem merilu

Odbojkarji so v slovenskih ligah že spremenili koledar in igrajo pozimi. Razen običajnih pomladansko-jesenskih tekmovanj so zimske lige ustanovili tudi roketetaši in košarkarji, skratka: današnji tekmovalni športi zahtevajo celega človeka in neprestano vadbo. Tudi dolenskih ekip je vse več v republikanskih tekmovanjih, vendar pa le težko držijo korak s slovensko elito. Zakaj?

Povsod drugod se namreč odločajo za zožen program tekmovalnega športa. Odločijo se le za eno ali dve disciplini in vlagajo večino denarja, namenjenega za kakovostni in tekmovalni šport, le enemu ali dvema kluboma. Tistim, ki jih podpirajo, gre do tudi drugače na roko: omogočajo jim solidne priprave, poskrbijo za normalne razmere za vadbo ne le poleti, pač pa tudi pozimi v telovadnicah, na voljo jim dajajo dovolj denarja, da ne životarijo zgolj iz rok v usta.

Najhujše finančne stiske so tudi najboljši dolenski športni kolektivi že preboleli. Vendar denar ne pomeni vsega. Kaj pomagata denar

in dobra volja, ko pa mnogi pozimi nimajo kje trenirati! Kaj pomaga denar za tekmovanje, ko pa posamezni dobri klubi nimajo pravega vodstva in so prepuščeni lastni iznajdljivosti! Kaj pomaga talent, ko pa nekateri nimajo dovolj trenerjev in vadiiteljev, da bi lahko mlade pritegnili v svoje vrste.

Vse to, navadno celo povezano, seveda zavira tudi tekmovalne uspehe. Upati smemo, da bo ob novi organizaciji telesne kulture, ko so točno razmejene naloge rekreacije, množičnosti, tekmovalnega športa, skrbi za kadre in finance, poselej boljše.

Naravnost sramotno je bilo na primer, da se je Novoteks lani v slovenski košarkarski ligi boril za najvišje uvrstitve, pa je ves jesenski del imel v gostih na domačem igrišču ekipe, ki jim ni mogel ponuditi niti tople vode, da bi se po tekmah umili... Uspeh pač temelji tudi na vrsti majhnih stvari, ki, zbrane v celoto, lahko odločilno vplivajo na razvoj in kakovost športa.

J. SPLICHAL

Dežurni poročajo

PRI BELEM DNEVU! Tončki Pucelj s Partizanske ceste v Novem mestu je 7. januarja dopoldne nekdo ukradel z dvorišča pulover in jopo, ki sta se sušila na vrvi.

SPET TAT V TRGOVINI – 8. januarja je neznanec ukradel Mariji Smuk iz Regerče vasi denarnico s 590 din. Smukova je nakupovala v trgovini Astra v Novem mestu, tat pa ji je izmaknil denarnico iz nakupovalne torbe.

OBISK MED ODSOTNOSTJO – Alojz Turk iz Potočne vasi je 8. januarja odšel z doma, in ko se je naslednji dan vrnil, je ugotovil, da je nekdo med njegovo odsotnostjo vdrl v hišo in ukradel otroška hranilnika in 4 zavojčke cigaret.

AVTO BREZ KOLES – V noči na 10. januar je nekdo vlomil v garažo gasilskega doma v Novem mestu in ukradel z osebnega avtomobila Zastava 1300, ki je last Novomeščana Ivana Kuvača, vsa 4 kolesa in brisalec.

SKOZI ŠIPO V STANOVANJE – V noči na 10. januar je nekdo vlomil v hišo Marije Kordan na Mirni, ko gospodinje ni bilo doma. Vlomilec je razbil šipo na kuhinjskem oknu, zlezal v stanovanje in vse razmetal. Očitno je iskal denar. Iz torbice je vzel 350 din, medtem ko nič drugega ni zmanjkalo.

RAZGRAJAL V VAVTI VASI – Miličniki iz Dolenjskih Toplic so 10. januarja pridržali 47-letnega Antona Plantana iz Vavte vasi, ker je v domači hiši razbijal. Plantan se je na hladnem iztreznil, za razgrajanje pa se bo moral zagovarjati.

Pred Kuharjevo domačijo drugi dan po uboju. Puščice na sliki so oznake strokovne komisije.

Umor po melodijah četrtkovega večera

Sedem let strogega zapora so prisodili Mariji Kuhar iz Dobrave, ker je z nožem ubila lastno mater

V petek, 11. januarja, je okrožno sodišče v Novem mestu končalo primer Kuhar. Obtožena 44-letna Marijo Kuhar, gospodinjo iz Dobrave 3 pri Podbočju in mater starih otrok v starosti 5 do 18 let, so spoznali za krivo, četudi ni priznala.

„Bil je četrtkov večer v radiu, poslušala sem prijetne melodije, po odaji pa ugasila luč. Takrat je bila mati pri meni na postelji. Potem sem med spanjem zaslišala zastokati staro mater: „Ojoj! Več ne vem,“ je rekla na razpravi obtoženka hčerka Anica, ki je bila tisto noč v hiši. Veliko prič je moralo sodišče zaslišati, preden je lahko raziskalo primer, ki ga štejejo za enega najbolj zapletenih in zavrnih v zadnjih letih.

Lani 28. junija so našli 71-letno Marijo Stih, mater obtožene, umorjeno na postelji. Sprva so osumili zeta Franca Kuharja in ga pridržali v priporu, a se je že naslednji dan obesil. Zdej je ugotovljeno, da je bil Kuhar labilna osebnost. Precej je pil, že

dvakrat prej pa je poskušal narediti samomor. Potem je tožilec obtožil uboja Marijo Kuhar. Razmere na tej domačiji so bile že dalj časa razrahljane in celo nevezdrne. Prepripi med staro materjo, hčerjo in njenim možem so bili glasni in pogosti. Kadar je bil gospodar vinjen, so vsi bežali od hiše. Pila pa je tudi ranjka Stihova in je bila razen tega zlasti do hčere in vnukinje preprijljiva.

Ko je bil zadnji dan obravnave zaslišan še sodni izvedenc – obducent trupa umorjene – je bilo dokazno gradivo zbrano. Kljub temu da obtožena Kuharjeva priznava tisti večer le sunek z nožem proti „nadležni in razgrajški materi, ki je s smetišnico razbijala po vratih in zmerjala s

kurbo“ – sunek torej, s katerim naj bi mater le pahnila v sobo, pa jo je senat pod predsedstvom Janeza Kramariča spoznal za krivo uboja. Kuharjeva je namreč v preiskavi priznala več kot na razpravi, razen tega so morali upoštevati še motiv, ki naj bi pripeljal do tragedije. V ozadju je sovraštvo zaradi zemlje, razen tega tudi s pokojno Stihovo ni bilo lahko živeti. Sodišče je prisodilo obtoženki 7 let strogega zapora. Sodba še ni pravnomočna.

AMD: PREMALO INŠTRUKTORJEV

Sevniško Avto-moto društvo je minulo leto usposobilo 300 novih voznikov motornih vozil. Z izpitnimi uspehi še vedno niso zadovoljni, saj je uspeh še vedno le 49 odst. Kar polovica kandidatov ni obiskovala avto šole. Minulo leto je delo oviralo tudi pomanjkanje inštruktorjev. V Krmelju čaka na praktične vožnje 70 kandidatov, kolikor jih je hodilo na dva tečaja. Tudi v Sevnici je prijavljenih 60 občanov, ki bi radi pridobili vozniško dovoljenje. Kaže, da se bo letos položaj popravil, saj je društvo pridobilo nekaj novih inštruktorjev.

ŽUPELEVEC. NEUTRJENA BANKINA

11. januarja ob 10. uri dopoldne je voznik Franc Sotšek iz Dednje vasi peljal tovorni avtomobil z Bizeljkega proti Brežicam. V Župelevcu je pripeljal nasproti s tovornim avtomobilom Franc Birnberg iz Dednje vasi. Pri srečavanju je Birnberg zapeljal v desno, na neutrjeno bankino, ki se je pod težo tovornjaka pogrznila. Tovornjak je zdrsnil v jarek ter se prevrnil. Škode je za 20.000 dinarjev.

Spoznan je bil za krivega

Deržič gre v zapor, ker je povozil pijanca

Vlado Deržič s Cateza je te dni sedel na zatožni klopi okrožnega sodišča v Novem mestu. Zagovarjati se je moral zaradi prometne nesreče, ki jo je povzročil 10. junija 1972, ko je s fiatom 125 ponoči naglo vozil proti Cerkkljam.

Senat, ki mu je predsedoval Stan-ko Modic, je ugotovil, da je obtoženi Deržič kriv po obtožbi, in sicer: da je tisto noč pripeljal z avtom po cesti, videl stati ob kraju avto, iz katerega so prihajali svetlobni signali, češ „nevarnost“ – on pa je nemoteno vozil dalje in povozil na tleh in na kolesu ležečega Martina Tomšeta. Ta je bil vinjen in je že med prevozom v bolnišnico umrl, medtem ko so pri Deržiču ugotovili v krvi 0,43 promila alkohola.

Deržič je vedel v svoj zagovor povedati le tole: „Drugi voznik Oevirk, ki je stal ob cesti in mi svetil z utripajočimi se lučmi, me je samo zmedel. Ne bi smel dajati znakov, temveč bi moral pijanca pobrati in ga spraviti s poti.“

Sodišče takega zagovora ni moglo upoštevati, kajti deistvo je, da je človeka na cesti povozil Deržič. Drugi voznik Oevirk, ki je z avtom stal ob cesti in Deržiču dajal znake, je to naredil zato, ker je prej ob pijancu na cesti ustavljen, mu hotel pomagati, oni pa ga je osorno poslal v ... Odpeljal je dalje, vendar pa je skušal ukrepati, ko je videl prihajati avto in z njim nevarnost za ležečega Tomšeta.

Vlado Deržič je bil s sodbo, ki

sicer še ni pravnomočna, obsojen na 8 mesecev zapora – nepogojno.

Avto-moto društvo v Črnomlju je zadnja leta več sto Belokranjcev usposobilo za vožnjo. Bočno parkiranje, ki je za začetnike trd oreh, največkrat vadijo pred samopostrežno trgovino Emone. Na sliki vidimo, da je bil kandidat v tem avtu dokaj spreten. (Foto: R. Bačar)

„Kljub temu da je voznik zavrl, trčenja ni mogel preprečiti,“ trdi največkrat poročilo o prometni nesreči, v kateri so bili žrtve otroci. Nenaden skok na

med paragrafi

Pazite, nevarno je!

cesto bodisi za žogo ali kužkom, en sam nepremišljen korak, vendar dovolj, da je potem vsa sosesa jokala ob mali beli krsti. Da bi take nesreče preprečili, se v osnovnih šolah že nekaj let načrtno ukvarjajo s prometno vzgojo. Kako? Kje? To so povedali mentorji prometne vzgoje:

TONE PERKO, učitelj iz Mirne peči: „Na naši šoli imamo prometno vzgojo pet let, odkar imamo novo šolsko poslopje. Del prometne vzgoje poteka pri tehničnem pouku po učnem načrtu, drugi del v prometnem krožku. Naši so v prometnih predpisih kar dobro podkovani, to se je pokazalo na tekmovanjih: lani so bili med 87 ekipami Slovenije na 12. mestu, učenec Iztok Golob pa je bil celo občinski kolesar – prvak. Seveda se taka vzgoja kaže tudi v praksi: v šolo se vozi s kolesom 60 otrok, in kot opazamo, so otroci na cesti dokaj previdni.“

PERO JOKIČ, učitelj iz osnovne šole Bršlin: „Okrog 20 naših učencev redno hodi v prometni krožek. Ti se pripravljajo na tekmovanja. Prav zdaj se ukvarjamo jo organizacijo prometne službe. Naše šolarje – prometnike bi radi postavili v križišče, da bi učencem pomagali čez cesto, pri šoli bi delali red pri zlaganju koles, hkrati pa opozarjali otroke na previdnost. Prometna vzgoja je danes nepogrešljiva. Opozorjati otroke na nevarnost, ki jo imenujemo cesta, tako pri pouku kot v krožku pa še doma – je naša skupna dolžnost.“

DRAGAN KOSOVIC, predmetni učitelj osnovne šole Črnomelj: „Prometna vzgoja se pri učencih pozna tudi v praksi in to je njen namen. Pri nas obiskuje prometni krožek 38 šolarjev višjih razredov medtem ko je pri tehničnem pouku prometna vzgoja vključena po učnem načrtu. Veliko smo na tem področju že naredili, veliko dela in truda pa nas še čaka, preden bomo učitelji in starši lahko brez skrbi za otroke, kadar bo sam na cesti.“

R. B.

KRONIKA NESREČ

TRSTENIK: VEC KARAMBOLOV – Beograjec Milan Kovačević je 7. januarja dopoldne vozil tovornjak od Trebnjega proti Mokronogu. Ko je v Trsteniku zavrl, je avtomobil zaneslo v naproti vozeči osebni avto, s katerim se je pripeljal Alojz Metelko iz Martinje vasi. Ker je ravno takrat pripeljal iz Slovenske vasi z avtom še Ivan Bobar iz Zbur, je oplazil naprej tovornjak, nato pa trčil v mostno ograjo. Gmotne škode je za 5.000 din.

BRUSNICE: VRATA SO SE OD-PRILA – 8. januarja zjutraj je avtobus LJ 456-90, ki ga je vozil Novomeščan Anton Rukše na redni progi od Gabrja proti Novemu mestu, ustavljen na postajališču v Brusnicah, da so potniki vstopili. Ker zadnja vrata niso bila dobro zaprta, so se med vožnjo nenadoma odprla, pri tem pa je 16-letni Jože Rajer padel iz avtobusa. Fant si je poškodoval

roke in kolena, da je moral po pomoč v novomeški zdravstveni dom.

BRŠLIN: ZAPRL MU JE POT – Ko je 9. januarja dopoldne pred družinim domom v Bršlinu zapeljal osebni avto s parkirnega prostora, je zaprl pot osebemu avtomobilu, ki ga je po cesti pripeljal Peter Cesar iz Goriške vasi. Avtomobila sta trčila in imata škode za 1.300 din.

NOVO MESTO: TOVORNJAK JE ZANESLO – Ko je 10. januarja dopoldne Metličan Peter Kečič zapeljal tovornjak s Ceste herojev pri bencinski črpalki, je vozilo zaneslo v osebni avto, ki ga je naproti pripeljala Neža Kavšek iz Gotne vasi. Škode je za 600 din.

NOVO MESTO: TRK PRI PREHITEVANJU – Anton Derganc iz Češče vasi je 12. januarja zvečer prehitel avtobus na Ljubljanski cesti. Ker je bila cesta spolzka, je avto zaneslo in je trčil v nasproti vozeči avto Slavka Vovka iz Novega mesta. Škode je za 1.000 din.

NOVO MESTO: AVTO V HIŠO – Nemeč Alfred Lendizom je 13. januarja ponoči parkiral avto na novomeškem Glavnem trgu. Ko je prišel ponj, je dobil razbitje. S kandijske strani je namreč pripeljal z osebnim avtom Anton Jazbec iz Regerče vasi, avto pa je na trgu zaneslo v Nemečev avto. Škode je za 9.000 din.

TREBELNO: PREVEC NA LEVO – 13. januarja popoldne sta na Trebelnem pripeljala naproti voznika osebni avtomobilov Tone Grabnar iz Malin in Alojz Mrvar iz Krmelja. Pred srečanjem je Grabnar zapeljal na levo, zato sta se z Mrvarjem oplazila. Škode je za 4.500 din.

NOVO MESTO: SPOLZKO ALI PREHITRO? Jože Slak iz Jablana je 13. januarja popoldne z avtom pripeljal po Cesti komandanta Staneta proti Glavnemu trgu, pri trgovini Astra pa je avto zaneslo na levo v osebni avto, s katerim je naproti pripeljal Novomeščan Jože Jerman. Škode je za 5.000 din.

LESNICA: TRČENJE PRI SREČANJU – 13. januarja zvečer je Jože Retar iz Otočca vozil osebni avto proti Novemu mestu po cesti II. reda, ko mu je od Lešnice naproti pripeljal po sredini ceste Karel Erjavec z Otočca. Med srečanjem sta avtomobila trčila in imata za 4.000 din škode.

Plačilo za nesramne žalitve

Močna vinjenost in skesanost sta samo olajševalni okoliščini, ni pa opravičila, če žališ najvišji organ oblasti v SFRJ

38-letni Viktor Božič, kovač iz Irče vasi, in njegov 23-letni brat Mihael iz Dol. Suhadola pri Brusnicah sta bila pred novomeškim okrožnim sodiščem obsojena na 8 mesecev zapora, ker sta v gostilni močno vinjena sramotila celo predsednika Tita.

Že na kraju samem sta obtoženca povzročila zgražanje sluščajnih navzočih, kajti objestneža sta bila nesramna in predrzna. Zgodilo se je 9. februarja lani, ko sta se z avtom pripeljala v gostilno Romana Hudoklina v Gabrju in še naprej pila. Kar naenkrat sta med popevanjem borbenih pesmi začela besedi-

lo spreminjati v sramotilen pomen, mimogrede pa večkrat pokazala na sliko maršala Tita, ki je visela na steni, in žalila še njega. Končno sta zavpila še: „Heil Hitler!“

Gostje in gostilničarjeva žena so pijana brata Božiča opozarjali in se zgražali, nakar sta se odpeljala domov v Suhadol. Njuna nesramnost,

ki pa pomeni tudi kaznivo dejanje, se je končala pred sodiščem.

Senatu, ki mu je predsedoval Stanislav Modic, sta sicer ponavljala, kako sta skesana in da se nič ne spominjata, ker sta bila hudo vinjena, toda nič ni pomagalo. Celo karakteristiko svojih staršev sta omenila: oče in mati sta namreč sodelovala v NOB in bila celo odklikovana, zato sta se že onadva nad sinovoma znesla, a sledila je kazen. Kar 8 mesecev bosta imela čas premišljevatii o dogodku, ki ju je pripeljal za rešetke. Sodba še ni pravnomočna.

Kaj lahko se vam zgodi, da boste v Ljubljani pustili avtomobil, šli po nakupih, in ko se boste vrnili s paketi, avta ne bo nikjer. Ni potrebno, da takoj izgubite živce, misleč, da so bili tatovi na delu, kajti od 10. januarja letos dalje je v Ljubljani vpeljana uradna novost: odvažanje nepravilno parkiranih avtomobilov. Za tak

bo miličnik poklical odvozni avto, lastnik pa se bo na kraju dogodka pojavil, še preden bo žerjav njegovo vozilo dvignil na kamion, vendar bo moral vseeno plačati odvoz. Ta velja 125 din!

Edina tolažba za slabe ali malomarne voznike pri tej novosti je, da za manjše parkirne napake najbrž ne

»Kje je moj avto?«

ukrep se so v Celju in Mariboru odločili že pred Ljubljancani.

Posebna vlečna služba je dobila žerjav – nakladalnik za avtomobile, ki bo na zahtevo miličnikov ves dan odvažal nepravilno parkirana vozila za Bežigrad, v Vojkovo ulico 19, kjer je sedež gasilske brigade.

Lastniku odpeljane avta v takem primeru ne kaže razburjati se, kajti moral bo plačati za odvoz avtomobila. Posebna gasilska služba dela sicer na zahteve miličnikov, toda na račun lastnikov avtomobilov.

Tudi to se lahko zgodi, da

bodo tako strogo ukrepali, ampak bodo iz najbolj prometnih ulic odstranjali predvsem tista vozila, ki ovirajo promet, če stojijo na križiščih, na prehodih za pešce, na avtobusni postaji, na pločniku in povsod, kjer je z znakom prepovedano ustavljanje ali parkiranje.

Kakšen je namen odvažanja avtomobilov? Prav gotovo si tega niso izmislili zato, da bi zafkravali lastnike avtomobilov, ampak je nujno potrebno ukrepati zaradi vse gostejšega prometa in varnosti ljudi.

R. B.

ČETRTKOV INTERVJU

Nedobrodošle obdavčitve

Stefan Seničar: »Delovne organizacije dolgujejo skladi za gradnjo šol še milijon«

Na vprašanje Marjana Močivnika, predsednika skupščine solidarnostnega stanovanjskega sklada, kako doseči, da bi vse delovne organizacije izpolnjevale obveznosti do sklada za gradnjo šol v novomeški občini, je Stefan Seničar, načelnik oddelka za finance, dejal:

„Ob izvedbi referendumov o uvedbi krajevnih samopriskupov za šole in sklepanju družbenih dogovorov z delovnimi in drugimi organizacijami o plačevanju

gradnjo šol.“
„Kaj napraviti, saj ti problemi ne odvezujejo plačevanja?“

„Res je, obveznosti ostanejo. Gospodarstvo bi jih moralo izpolniti neglede na obdavčitev dohodka, delovne organizacije na negospodarskem področju pa bi morale gospodariti tako, da bi ob zaključnih računih svoje sklade skupne porabe vsaj toliko napolnile, da bi lahko plačale prispevke za gradnjo šol in podobne dajatve.“

„Koliko denarja se je že nabralo v skladi za gradnjo šol?“

„Krajevni samopriskup doteka v redu: od načrtovanih 2,8 milijona dinarjev v letu 1973 se je do 18. decembra nateklo 2.950.000 din. Posledica pred omenjenih predpisov je povzročila, da so delovne organizacije v tem času namesto predvidenih 2,4 milijona dinarjev vplačale le 1,4 milijona. Milijonski „primanjkljaj“ veliko pomeni. Če denarja ne bo tudi zdaj – januar ja čas za zaključne račune – bo resno ogroženo uresničevanje 7-letnega načrta šolske izgradnje.“

„Ljudi, plačnike samopriskupka, zanimajo tudi izdatki sklada.“

„Ta in druga sredstva, ki se nabirajo v skladi, so šla v letu 1973 pretežno za novo šolo v Dolenjskih Toplicah in ureditev centralnega ogrevanja šole Katja Rupena v Novem mestu.“

Svoje vprašanje je Stefan Seničar naslovil na predsednika delavskega sveta v IMV. „IMV je pogodbo o plačevanju prispevka za šolski sklad sklenila sredi leta 1973. Pol leta je okrog, njenih vplačil pa še ni. Približni podatki povedo, da bi morala plačati za lani okoli 500.000 din. Predsednik delavskega sveta naj pove, kje so razlogi, da se ni denarja, kako in kdaj nameravajo izpolniti obveznosti iz pogodbe.“

I. ZORAN

Ob Zagrebški cesti pred samopostrežbo že nekaj tednov prekopavajo in polagajo kanalizacijske cevi s premerom 180 cm, ki bodo priključene na čistilne naprave v Kandiji. Delo v vrednosti 100 milijonov Sdin izvaja gradbeno podjetje „GRADIS“, poslovna enota Ljubljana-okolica. Težave v gradnji so predvsem v tem, ker delo poteka v centru mesta, kjer je treba paziti na električne, telefonske, vodovodne in kanalizacijske napeljave, to pa bo verjetno kljub najmodernejši mehanizaciji časovno zavleklo gradnjo. Dela naj bi bila končana do konca meseca marca. (Foto: S. Mikulan)

PONEKOD, UGOTAVLJA ZK, SE JE ŠE OBDRŽALO:

Stari odnosi v novih oblekah

Občinska konferenca ZK v Novem mestu včeraj obravnavala delovanje komunistov v zadnjih dveh letih - pozornost ustavi in odnosom

Uresničevanje ustavnih dopolnil (zlasti delavskih amandmajev) in samoupravni odnosi v prvi ter sklepi 29. seje CK ZKS in naloge iz pisma tovariša Tita v drugi polovici pravkar iztekajočega se mandata občinske konference ZK v Novem mestu so še zlasti polnili dnevni red konference in še bolj samega komiteja. To med drugim ugotavlja tudi poročilo za obdobje 1972 - 1974, ki so ga obravnavali na včerajšnji 9. seji konference.

V poročilu, ki obravnava delovanje komunistov na vseh področjih, je še posebej poudarjeno, da so zdaj uspehi tu, vendar pa je bilo potrebno leto in pol truda dela. Številne seje najrazličnejših teles pri občinski konferenci ZK, osebni razgovori, sestanki z direktorji, predsedniki komisij in drugimi telesi v delovnih organizacijah najprepričljiveje kažejo, s kakšnim trudom in kako vztrajno so se prebijala ustavna dopolnila s papirja v življenje.

Ob ustanovitvi TOZD so napravili raziskave, pri katerih so posebno pozornost posvetili delitvi sredstev in njihovih virov, ugotavljanju in delitvi dohodka, vprašanjem notranjih rešitev in postopkom ustanavljanja. Ugotovitve kažejo, da samoupravni sporazumi ustrezajo formalnim zahtevam, da pa ima njihova vsebina precejšnje pomanjkljivosti. „V sodelovanju z občinsko komisijo za samoupravne akte smo gospodarske organizacije opozarjali na odstopanja in tako dosegali skladnost z zakonom (npr. v KZ Krka, Cestnem podjetju)“, navaja poročilo za včerajšnjo sejo. Opozorila so se prav tako nanašala na šibkost samo-

upravnih sporazumov, ta pa se kaže v tem, da je v sporazumih vse preveč sklicevanja na „ostale samoupravne akte“, ki naj uredijo medsebojne odnose v delovnih organizacijah. Isto gradivo nadalje govori o tem, da tudi združeno delo na negospodarskem področju zaostaja pri izvajanju ustavnih dopolnil. V interesnih skupnostih se je ustavilo že pri prvih korakih, da bi se v skladu z ustavnimi spremembami otresli posredništva med proizvajalnimi in drugimi družbenimi dejavnostmi (izobraževanje, zdravstvo, kultura). Proračunski odnos je še vedno „as“ pri financiranju. S tem so ustavna dopolnila pometla, letos pa je čas, da se tudi v praksi pokaže, kako smo pripravljeno na nove odnose.

V DVEH LETIH 256 NOVIH ČLANOV ZK

V zadnjih dveh letih so v novomeški občini sprejeli v Zvezo komunistov 256 ljudi, od tega 124 delavcev. Med 68 organizacijami ZK, kolikor jih je bilo ob lanskem popisu, jih 17 ni sprejelo nobenega novega člana v tem času.

Suhokrajinski drobiž

HUDA KRI OBČANOV NA DVORU IN V ŠMIHELU PRI ŽU-ZEMBERKU bo le odjenjala. V obeh krajih se namreč že rešujeta najbolj aktualna problema. Na Dvoru so po dolgotrajnem obljubljanju le začeli graditi most čez reko Krko, ki veže regionalno cesto Novo mesto - Kočevje. Zaenkrat so tu na delu monterji, za njimi pa še pridejo gradbeniki. Po zatrtjevanju strokovne službe pri republikni skupnosti cest SR Slovenije, jih mraz do 20 stopinj C ne bo ustvil pri delu. Zato lahko upamo, da bo delo kmalu opravljeno. V Poljanah v Šmihelu pri Žu-zemberku se obeta več let obravnavani odcep z regionalne ceste na krajevno cesto iz ljubljanske smeri. Ta odcep bo povsem nov in bo veljal za zavijanje iz ljubljanske smeri in obratno.

M. S.

VEČ PARKIRIŠČ - Plot je izpred Germove hiše na Glavnem trgu nedavno izginil, tudi v veselje avtomobilistov, ker so jim gradbeniki z o stranitvijo plota spet odkrili parkirišče.

H KONCU - Gradbena dela pri preurejanju Germove hiše v restavracijske prostore šolskega centra za gostinstvo gredo h koncu. Tako vsaj mnogi sklepajo po tem, da ni več videti ograje in da delavci delajo v notranjosti. Uličica, ki drži v Glavnega trga kot bližnjica k tržnici, je še vedno zaprta.

KLICI IZ BLATA - „Starejši“ bloki ob Trdinovi ulici stoji sredi blata kot sredi najbolj zanemarjene vaške ulice. Negodovanju stanovalcev ni ne konca ne kraja, pa tudi obiskovalci neradi zaidajo tja, če ni najno, pa sploh ne. Še bolj razdrapani so prihodi k blokom v Ulici Majdane Šilc. Bo kdo ukrepal in prisilil na pristojno, da bodo tudi v teh (in še drugih) delih mesta položili asfalt?

JELKE ZA 1975? - Jelke, postavljene na križiščih in drugih vidnejših predelih v mestu za novo leto 1974, še vedno stojijo, čeprav so se prazniki odmaknili že več kot za pol meseca. Duhovitežem vsaka stvar prav pride, pa so tudi te takole obrnili: „No ja, jih bomo pa za naslednje leto prej imeli, če jih ne bo nihče odstranil!“

„HOČEM SAMO RJAVE!“ - Tako je pred kratkim zahteval potrošnik, ko je v novomeških trgovinah iskal vezalke za rjave čevlje, pa so mu povsod odvrnili, da mu lahko postrežejo s črnimi, belimi, marogastimi, samo z rjavimi ne, da pa so jih „pravkar naročili“. Torej, dragi občani: če ne boste dobili pravega gumba, zavrzite obleko!

MINI ANKETA: Čeprav mnogokrat slišimo samo tarnanje nad visokimi cenami, nad podražitvijo in nizkimi osebnimi dohodki, pa je vendar opaziti, da ljudje živijo bolj kot pred leti. Res, da se zadnje čase veliko govori, da svetovna energetska kriza in reševanje našega gospodarskega položaja prinaša udarec osebnemu standardu, toda kljub temu vsaj zaenkrat tega še ni opaziti. Po drugi strani pa je jasno, da živimo preko svojih možnosti. Kaj o tem menijo naši občani?

Kako živimo

DRAGICA BON, gospodinja: „Potrošniške cene so se v zadnjem času precej dvignile in če bo šlo tako naprej, potem naš osebni standard ne bo mogel biti tak, kot je. Manjše razlike so že zdaj opazne, zlasti zaradi podražitev benčina in kuriva. Avto bo kmalu postal luksus. Upam, da bo boljše, če ravno za zdaj ravno ne kaže na izboljšanje.“

CEDOMIR BILIČ, oficir: „Naš človek se je navadil, da ima različne materialne dobrine, od avtomobila do vikendov. V tej svoji razvedenosti pozablja na realni položaj, v katerem se nahajamo, pozablja, da živimo preko svojih možnosti in da bi morali potrošniški apetit malo omejiti. Tako pa se dogaja, da si marsikdo raje pritrga pri hrani ali obleki, samo da še ima avto. Osebni standard v taki obliki seveda ni več na taki stopnji, kot je bil.“

FANI KOŠAK, gostilničarka: „Moj osebni standard je padel. Cene so se dvignile, medtem ko zdaj zaradi velikega pomanjkanja kadra ustvarim manjši dohodek, kar brez dvoma vpliva na mojo življenjsko raven. Vse kaže, da se enako dogaja tudi drugim in da bo treba malo zategniti pas.“

BRANKO JERMAN, tapetnik: „Moj osebni standard je dokaj visok, živim dobro, opazam pa, da je naše celotno življenje malo prehitro. Za tako raven življenja, kot jo imamo, premlamo naredimo in preveč tršimo. Mislim, da s povečanjem storilnosti dela naš osebni standard ne bo ogrožen. Prav pa bi bilo, ko bi več pozornosti posvetili vprašanju družbenega standarda, gradnji šol, vrtcev, cestnega omrežja, bolnišnic in podobnega.“

JANEZ PAVLIN, učitelj: „Eno je jasno: vsaka sklada, iz katere hitreje jemljejo, kot vanjo dajejo, se prej ali slej izprazni, da ni več kaj zajeti. Podobno je tudi z našim osebnim standardom. Zaživeli smo na veliki nogi, za tako življenje pa smo premlalo ustvarili in zdaj, ko bi morali stvar obrniti, se nam nenadoma zdi, da nam standard pada. Res je, da občutne podražitve ob nezvišanem osebnem dohodku udarjajo po osebnem standardu. Toda tega smo sami krivi.“

»Zdaj vemo, kaj je naš«

Mirnopeška Beti postala TOZD - Vzoren samoupravni sporazum

Prejšnji teden je podpredsednica republiškega izvršnega sveta dr. Aleksandra Kornhauser v pogovoru s časnikarji med drugim navrgla, da si v nekaterih večjih delovnih organizacijah močno prizadevajo nadejti novo obliko starem mehanizmu. To pomeni, da sicer ustanavljajo TOZD, da pa ne kažejo prevelikega navdušenja za spremembo odnosov, čeprav to nova ustava še posebej naroča.

Tone Bevc: „Tudi za Mirno peč bolje.“

Sodeč po tem, kako je to uredilmetliška Beti in kaj sodijo o izvajanju ustavnih dopolnil v njenem mirnopeškem obratu, se ugotovitve dr. Kornhauserjeve ne nanašajo na stanje v tem dolenskem oziroma belokranjskem podjetju. Se več: sekretar novomeškega partijskega komiteja Janez Slačnik je te dni omenil, da so v Beti celo vzorno pripravili samoupravni sporazum o razmejitvi pravic in dolžnosti med posameznimi TOZD.

O tem, kaj so pridobili v Mirni peči in kaj pričakujejo, odkar je tamkajšnji obrat Beti temeljna organizacija združenega dela, pravi Tone Bevc: „Pridobili smo več, kot smo si prej upali misliti v najboljših časih. To pokaže že delitvena bilanca, ki po moji oceni zelo dobro pove, koliko je katera TOZD težka. Mislim, da se nam je to posrečilo tudi zategadelj, ker smo nekatere obratne že do zdaj delali ločeno po obratih.“

V podjetju je urejeno tako, da bodo TOZD samostojno oblikovale sklade in razpolagale z njimi. S sporazumom, ki ga bodo podpisali v naslednjih dneh, se bodo obvezale prispevati sredstva tudi v skupne sklade: poslovni, rezervni in solidarnostni. Sklad skupne porabe in stanovanjski sklad pa bosta pravica posamezne TOZD. Mirnopeščani

bodo svoje samoupravne pravice pri združenih sredstvih lahko uveljavili, saj pravi Tone Bevc, da sodeluje v najrazličnejših samoupravnih organih TOZD in podjetja 35 ljudi ali kar tretjina mirnopeškega kolektiva. „Naša TOZD je pridobila največ s tem, da z dohodkom, ki po novem ni združen, samostojno gospodariti in odloča tudi o tem, kako bo pomagala kraju pri njegovem razvoju. Po samoupravnem sporazumu bomo dolžni predvsem delati za svoje podjetje: ali si bomo kot TOZD lahko tudi sami pridobili delo, pa še ni razčiščeno.“

I. Z.

Letos bolje tudi za zasebne graditelje stanovanj? Organi solidarnostnega sklada že sprejemajo vloge za odobritev posojil - na podlagi objavljenega natečaja. Stevilo vlog se je že krepko povzpelo nad 100. (Foto: S. Mikulan)

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Zakaj zožene meje Kozjanskega?

Borci se s tem ne strinjajo - K integracijam pritegniti celotno gospodarstvo v Posavju - Nujno je utrjevanje vseh političnih organizacij

S prizadetih območij se prihajajo glasovi razočaranih občanov. Na občinski konferenci Zveze komunistov v Brežicah je v njihovem imenu takole spregovoril Miro Šemrov z Bizeljkega:

„Komite in občinska skupščina Brežice se bosta morala zavzeti za drugačno opredelitev Kozjanskega. V načrtih za razvoj in napredek te pokrajine in njeno povezavo s Hrvaškimi Zagorjem so izpuščeni predeli, ki sodijo zraven. Govorim za Bizeljsko, kjer se zaradi tega počutimo po krivici zapostavljeni zlasti borci. Načrt so zožili in tudi pogovore za njegovo uresničenje so omejili le na občini Klanjec - Šmarje pri Jelsah

in Ljubljano. Nekdanji borci se s tem ne moremo sprizajzniti, zato zahtevamo, naj se program razvoja Kozjanskega in Hrvaškega Zagorja razširi tako, kot je bilo predvideno na začetku.“

Vinko Jurkas je spregovoril o zaprtosti Zveze komunistov v občini: „Imam občutek, da se ZK preveč ukvarja sama s seboj in s svojimi člani, dosti manj pa z drugimi občani in njihovim vključevanjem v samoupravni sistem. Uresničevanje stališč ZK bi morali izpeljati predvsem s pomočjo družbenopolitičnih organizacij. Zveza komunistov dela premalo javno. V tem ravno vidim nevarnost, da bodo v samoupravne organe prišle skupine, ki ne bodo delale dovolj zavzeto. Naloge so odgovorne in obširne, zatoj moramo v ZK ločiti manj pomembno od pomembnejšega.“

Mirko Kambič je med drugim spregovoril o integracijah v okviru Posavja: „Sodelovati mora celotno gospodarstvo, ne

samo kmetijstvo, o katerem smo zadnje čase veliko razpravljali. Mislim na turizem, kovinsko industrijo, bančništvo itd. Delovni program konference dopolnimo še z zahtevo po preverjanju sprejetih sklepov. Predvsem pa ne smemo pozabiti na utrjevanje drugih političnih organizacij, ne samo ZK.“

J. TEPPEY

VSE O STATUTU

V delovnih organizacijah brežiške občine bodo 24. in 25. januarja tolmačili vsebino osnutka novega statuta občine. Občane v krajevnih skupnostih bodo seznanjali s tem občinskim zakonom 26. in 27. januarja, zato naj si tiste dni že vnaprej zagotovijo čas.

DEKORLES - KAM?

Kolektiv Dekorlesa ima pripravljen sanacijski načrt, ta pa je osnova za integracijo. Najbolj primerna bi bila združitev s Tovarno pohištva oz. Slovenijalesom. Brez priključitve večji delovni organizaciji bo Dekorles životarlj še naprej, to pa ni niti v interesu kolektiva niti v interesu občine.

LETOS NOVA DELOVNA MESTA

Največ delavk bo v letu 1974 zaposlila Jutranjka. V brežiškem obratu namerava sprejeti kar 200 delovnih moči. Delno je to tudi rezultat spodbujanja delovnih organizacij s strani občinske skupščine in političnih organizacij, ki se trudijo, da bi našlo zaposlitev čimveč novih delavcev. To jim omogoča z brezplačnim prenosom zemljišč in poslovnih zgradb ter z zagotovitvijo za posojila.

Dosti tujine

Vinko se vrača domov

Pred leti smo ga predstavili kot navdušenega tabornika, tokrat pa mi je stisnil roko v pozdrav kot zdomec.

„Seveda se pozna, Vinko Kolan sem, iz Brežic doma.“ mi pojasnjuje. „Še nekaj dni, in za vedno se bom poslovil od tujine.“

„In kaj vas je zvabilo na tuje?“

„Pravega dela nisem imel. Izučil sem se za tapetnika in se zaposlil pri Dekorlesu. Ko je v tapetništvu zmanjkalo dela, sem moral prijeti za drugo opravilo. Kot nekvalificiran delavec sem delal na žagi v istem podjetju. Plača je bila slaba. Potem sem se odločil poskusiti srečo v Nemčiji.“

„Koliko časa ste preživeli tam?“

„Šest let. Opravljal sem svoj poklic. Najprej sem delal pri firmi BMV, potem pa pri zasebniku. Zdaj se nepreklicno vračam domov. Dobil sem stanovanje in žena z otrokoma je že tu.“

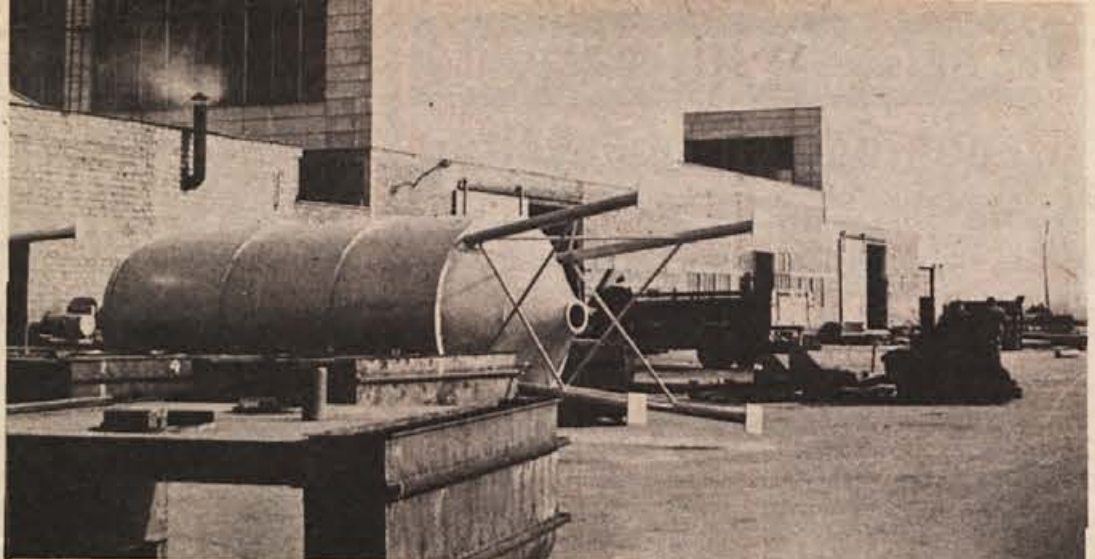
„Kaj pa delo?“

„Vložil sem prošnjo v tovarni avtomobilskih prikolic IMV. Obljubili so mi, da bom sprejet.“

„Vas še kaj vleče med tabornike?“

„Se in sklenil sem, da se jim bom spet pridružil. V vrstah te organizacije sem preživel lepe čase.“

J. T.

Tovarna industrijske opreme Kovinarska Krško se bo morala uveljaviti kot nosilka integracije kovinsko-predelovalne industrije v občini, poudarja komisija za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci ZK. Najprej lahko pričakujemo združenje Kovinarske z brestaniškim Sigmatom. (Foto: J. Teppey)

Zraven od snovanja do ukrepanja

Pred vrati integracija kmetijstva, trgovine in gostinstva v krški občini - Enaka pot je odprta kovinskopredelovalni industriji

Novi komite in organizacije ZK v krški občini so se letos znašle pred kopicijo odgovornih nalog. Komunisti jim bodo kos le, če se bodo organizirano usposabljali in delali še bolj zavzeto kot doslej. V predlogu delovnega programa komiteja so ob nalogah predlagani že njihovi nosilci in določeni roki za izpolnitev.

Člani komiteja, predsedniki komisij ter njihovi namestniki se bodo že prve dni februarja zbrali na seminarju, kjer bodo zvedeli za naloge v predkongresnem in predvolilnem obdobju.

Z vodstvom delavske univerze pripravlja komite v kratkem razgovor o kadroviski okrepitvi sektorja za družbenopolitično izobraževanje. Razen tega bo komite še posebej obravnaval položaj delavske univerze v občini in sprejel sklepe za uspešnejše delo te ustanove.

Do 30. januarja morajo osnovne organizacije, aktivni in komisije predložiti polletne akcijske načrte, potem pa spro-

ločitev. Zveza komunistov bo razen tega razpravljala o možnostih združevanja v okviru Posavja. Sredi leta bo obravnavala gospodarjenje in položaj družbenih služb v občini.

V prvem tromesečju bo komite ocenjeval delo občinske skupščine in njenih organov, zlasti njihovo učinkovitost in smotnost ter delo komunistov v njih. Dvakrat na leto bo preverjal, kako poteka uresničevanje družbenega dogovora o kadrovski politiki in štipendiranje Nobena pomembnejša stvar torej ne bo smela mimo, ne da bi se ji posvetili tudi komunisti. To pomeni, da bodo prisotni psvod, kjer se odloča, predlaga, snuje in ukrepa.

J. T.

NA ZBOR KMETOV NE POZABITI!

V nedeljo, 20. januarja, bo v domu Svobode v Krškem zbor kmetov kooperativ Agrokombinata. Na njem bodo poročali o uspehih kooperacije v minulemu letu in volili kmetovalce v delavski svet TOZD Kooperativne in delegate v organizaciji združenega dela Agrokombinat Krško. Na zbor so razen kooperantov vabljeni tudi drugi kmetje.

KRŠKE NOVICE

JAMA NA FILMU - Lepote kostanjeve kraške jame so ujete tudi na 16-milimetrski filmski trak. Okoli sedem minut trajajoče barvne posnetke je izdelal za domači jamarški klub zagrebški „Jadran-film“, porabili pa jih bodo predvsem v propagandno namene.

KAM SEDAJ - Marsikateriga motoriziranega občana je prizadela vest, da poslej v Krškem ne bodo več opravljeni obveznih letnih servisnih pregledov vozil. Prostori „Slovenije-avta“ na ustrežajo zakonskim določilom in se bo treba poslej popeljati v Brežice ali kam ruggam.

Prav bi bilo, če bi prizadeti poskušali „ustreči“ zakonu in s tem tudi občanom, ki jim bo sedaj nekajminutni pregled vzelo veliko več časa in povzročil dodatne stroške.

SE ENA SKUPINA - Ta čas zaključuje polletno šolanje skupina 32 slušateljev oddelka za poklicne voznike motornih vozil. V organizaciji občinskega združenja poklicnih šoferjev in avtomehaničnikov bo za njih 15. februarja sedla v klopi že nova skupina kandidatov, za katero se je prijavilo že več kot 20 občanov.

TRADICIONALNI ZAKLJUČEK - Pred Novim letom so se zaposleni v Krškem Specializiranem obrtnem

podjetju zbrali na tradicionalnem družabnem popoldnevu, tokrat v hotelu Sremič. Na srečanju, ki so mu prisostvovali tudi upokojenci, so podelili sedmim zaposlenim priloznostna darila za deset in večletno delo. Podjetje, ki se mu je v preteklem letu priključilo kostanjevsko Splošno klearstvo, je ustvarilo že za skoraj 40 milijonov dinarjev celotnega dohodka in je med uspešnejšimi v občini.

TOZD - V tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“, je samoupravni sporazum o združitvi podpisalo sedem organizacij TOZD: celuloze, papirja, energije, lesa, vzdrževanja, transporta in Papirkonfekcije ter organizacija skupnih služb. Celotni dohodek je v preteklem letu dosegel že skoraj 40 milijard starih dinarjev, z ustvarjenimi skladi pa bo podjetje lahko hitreje uresniči razvojni načrt, ki so ga zaposleni potrdili na referendumu 1971. leta.

VARSTVO - PO NAČRTU - Ob koncu leta lahko ugotovimo, da srednjeročni načrt razvoja otroškega varstva uspešno uresničujejo. Po tem, ko so izročili namenu vrtec v Kostanjevici, se že pripravljajo na gradnjo v Brestanici. Ko bodo 1975. leta program izpeljali, bo v varstvu 355 otrok.

USPEŠEN NASTOP - Vsi, ki so poslušali petje mešanega zbora „Viktor Parma“ iz Krškega, so bili prijetno presenečeni. Zborovodji Adolfu Moškoni je uspelo v poldrugem mesecu dela pripraviti homogeno skupino lepo ubranih glasov. Nabitto polna dvorana je že novemu zboru oddolžila s spontanim aplavzom, kar bo pevcem vsekakor velika spodbuda pri delu.

Izvršni odbor temeljne samoupravne telesno kulturne skupnosti v Brežicah je izoblikoval delovni program za prve tri mesece v letu. Občinska skupščina bo nakazovala novi samoupravni skupnosti 0,54 odst. od bruto osebnih dohodkov. Izvršni odbor je imenoval sedem strokovnih komisij, ki bodo usmerjale športno dejavnost od šolskih športnih društev do vseh drugih oblik telesne kulture v občini. Posnetek je iz brežiške osnovnošolske telovadnice. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

PEŠ JE DALEC. V Tovarno pohištva, v konfekcijski obrat Jutranjke, v tovarno avtomobilskih prikolic IMV in druga brežiška podjetja prihaja na delo veliko okoličanov. Vsi tisti, ki se zdaj vozijo s kolesi ali pa hodijo peš, težko čakajo na avtobusne prevoze. V obratu IMV so sklenili skupaj z Jutranjko in Tovarno pohištva začeti pogovore s podjetjem SAP za uvedbo delavske avtobusne proge do krajev, od koder prihaja največ zaposlenih.

SKUPNOST VZBUJA UPE KMETOV. „Z zemljo ne bomo delali več kot svinja z mehmo,“ z zadoščanjem ugotavljajo po krajevnih skupnostih. Nadejajo se, da bo novoustanovljena interesna skupnost poslej vodila smotrnejšo zemljiško politiko. Za predsednika skupščine kmetijske zemljiške skupnosti v občini so izvolili kmeta Ivana Cerjaka, za predsednika izvršnega odbora pa inž. Alojza Pirca.

VEČERI V ŠOLSKIH KLOPEH. Delavska univerza prireja te dni po vaseh predavanja za nerazporejeno

prebivalstvo. Na vrsti je prikaz pomena gozdov v splošnem ljudskem odporu, združen z navetji za varstvo gozdov pred požari. Ponekod vrtiljo poslušalcem tudi film o Mirni na Dolenjskem in njenem deležu v SLO.

V PIŠECAH NE MIRUJEJO. Vas bo dobila novo središče. Trgovski lokal urejajo, krajevna skupnost pa je sklenila poskrbeti za načrte, po katerih bodo oleskali okolico okoli novega spomenika. Tudi mlina na Gabernici bodo obnovili kot turistično in kulturnogodovinsko zanimivost.

RAZTRESENI KOVINARJI. V brežiški občini so tri majhne kovinarske delovne organizacije: Obrtno kovinsko podjetje Dobova, Kovinoplast Jesenice in Livarna Dobova. Če doslej niso mislile na koristnost medsebojne povezave, bodo morale to storiti tudi. K temu jih bo napotila tudi komisija za družbenoekonomska vprašanja pri občinski organizaciji ZK ki se bo zdaj lotila uresničevanja že zastavljenih investicijskih programov.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Trebanjska postaja vidi boljše možnosti za razvoj v novomeškem zavodu - Zaenkrat ne čutijo potrebe po ustanovitvi TOZD v Trebnjem

Na zadnji seji občinske skupščine v minulem letu odločitev delavcev veterinarske postaje v Trebnjem o združitvi z novomeškim zavodom ni našla podpore. Odborniki so se zavzeli za to, da se trebanjska postaja najprej organizira kot temeljna organizacija združenega dela.

Zamisel o združevanju veterinarskih služb ni nova. V razpravi je zakonski osnutek, ki bo pred postajo postavil nove naloge, le-te pa jim ne bodo kos, če bi ostalo pri starem. Veterinarji so pričeli iskati izhod. Ker niso videli večjih možnosti v sami občini, so se ozrli čez občinske meje. V okviru novomeškega zavoda bi v Trebnjem ostala obratna postaja z izpostavo v Mokronogu za tamkajšnji osemjevalni okoliš. Zavod bi organiziral vse potrebne oddelke, ki jih terja sodobna veterinarska služba.

Kot pravi direktor postaje v Trebnjem Ivan Vrančičar, ni nobene bojzati, da bi po zdru-

žitvi služba zašepala. Da je lahko doslej delala, kot je, je bilo le bolj plod naključja, saj ni nihče od delavcev postaje zbolel. Če bi, ne bi mogli izvesti nadomeščanja, v redu opraviti dopustov in še marsičesa, kar se da lažje izvesti v večji organizaciji.

Najbolj skrbi veterinarje majhnih postaj, kot je trebanjska, to, da ne bi bili kos večjim nesečam. Doslej ni bilo mogoče misliti na specializacijo veterinarjev niti mladi veterinarji na malih postajah niso mogli opraviti staza, kot bi bilo treba. V večjem zavodu si veterinarji lahko med seboj pomagajo ob konicah, kar se dogaja posebno pri inšpekcijski službi.

Nasploh bi lahko imele veterinarske službe na Dolenjskem dosti skupnega: ista pasma goveda, še več bi lahko naredili

pri pospeševalni službi. Takšna pokrajinska povezava lahko prinese lepe uspehe pri gojenju krškopoljskih svinj.

A. ŽELEZNIK

DANA: HUDE KAZNI ZA GOSTIŠČE

Mirenska DANA je z novim letom zaprla restavracijo na Mirni. Zaradi neprimerne vina in pomanjkljivosti v kuhinji, ki jih je lani odkril sanitarni inšpektor, so bili obsojeni na visoko kazen. Skupaj znaša namreč kar 90.000 dinarjev! Restavracija nima sanitarij, zato so jo zaprli, ker terja ureditev večje naložbe. Lokal je bil sicer lani preurejen. Občani ga močno pogrešajo. Gostinškega prostora je na Mirni malo, saj je ostala le ena gostilna, druga namreč posluje le kot bife. Restavracija Dana dela sedaj le kot tovarniška menza.

Ze sedaj odpade naporno ročno dviganje bremen pri nakladanju. Razrez za zasebnike je ob petkih. Če se dogovorijo vnaprej, dobijo deske že v nekaj urah. Trenutna zaloga lesa na žagi je okrog 1.000 kubikov. (Foto: A. Železnik)

Sevniška žaga pred naložbami

Z novo opremo bo razrez lesa trikrat hitrejši - Konec živetarjenja

Do kraja meseca naj bi bil narejen investicijski projekt naložb v nekdanjo kopitarniško žago, ki jo je lani odkupilo brežiško Gozdno gospodarstvo. Le-to je tudi zagotovilo denar za posodobitev žage, 4,5 milijona dinarjev iz mednarodnega kredita, preostalo tudi s posojilom ljubljanske banke. Kar bodo vložili letos, cenijo na 7,5 milijona.

Na spremembo na boljše torej ni bilo treba dolgo čakati. S tem denarjem bodo v Sevnico pripeljali povsem novo strojno opremo, sodobne transportne naprave bodo nadomestile večino ročnega dela. Sedaj na primer lahko razrežejo v eni izmeni največ 35 kubikov lesa, po novem pa bo isto število delavcev kos 80 kubikom. Vseeno nameravajo zaposliti še 50 delavcev, saj nameravajo zagani les tudi predelovati. Zmogljivost

posodobljene žage ustreza surovinskemu zaledju matičnega podjetja.

Spomladi bodo pričeli graditi veliko dvorano, kjer bodo lahko

START ZA NOVI MOST

Minuli četrtek se je gradnja sevniškega mostu končno premaknila. Zaenkrat gre za pripravo zemljišča, kjer bo stala betonarna in druge naprave, potrebne za gradnjo. Z natečajem je cestna skupnost SRS izbrala za izvajalca GIPOSS, v sklopu tega poslovnega združenja pa bo glavni izvajalec celjski INGRAD. Le-ta mora pripraviti tudi glavni projekt mostu. Med izvajalci bo sodeloval tudi TOZD PIONIR iz Krškega.

SEVNICA: TOZD NARED

V sevniški občini so vsi, ki izpolnjujejo pogoje, priglasili temeljne organizacije in tudi storili vse potrebno za vpis v sodni register gospodarskih organizacij. Nekatere statute je komisija za pregled statutov pri občinski skupščini že pregledala, sedaj pa bo najprej ocenila statute nekdanjih obratov, kot so Metalna, Jugotanin in tudi žage.

JEZ BODO POPRAVILO

Mirna za jezom pri razpadajoči žagi je v Dolenjem Boštanju v polnem času edino kopalništvo. Lanska visoka voda je prebila jez tako, da je sedaj pogled na reko na tem delu še bolj klavrn. Da bi dela lahko opravili v primernem času, bi bilo treba že sedaj zagotoviti denar. Zato je treba čimprej napraviti predračun o tem, koliko naj bi ureditev stala. To nalogo pa ima Dolenjska vodna skupnost v Novem mestu.

SEVNIŠKI PABERKI

Lokal je takšen, da bi v njem lahko delali frizerji, pa tudi kozmetiki in pedikerji. Komunalno stanovanjsko podjetje se je že obrnilo na razne kozmetične salone in tovarne, da bi sodelovali pri delu v Sevnici.

ROPOTIJO V BOŠTANJ

Skladišče odpadnega železa blizu klavnice v Sevnici že zdavnaj ne služi več temu namenu. Sedaj ima DINOS svojega odkupovalca, ki dela vsak petek pri nekdanjih hlevih kmetijske zadruge. Marsikaj, kar leži nerabnega okrog, je lahko koristna surovina za industrijo pa še dohodek.

SPET SMUČARSKI TEČAJI

Planinsko društvo Lisca prireja oob koncu meseca ob sodelovanju s sevniško šolo spet priljubljene smučarske tečaje za šolarje na Lisci. Kot vsa zadnja leta bodo tudi tokrat vključili učence iz drugih šol v občini. Tečaj bodo priredili v dveh izmenah po pet dni. Tistim šolarjem, ki so sicer dobri učenci, izhajajo pa iz revnih družin, bodo pomagali pri plačilu stroškov tečaja.

Nova skupščina šteje 32 članov, vzdušje pa kljub vrsti nakopičenih vprašanj ni slabo, saj je telesna kultura le našla svoje mesto med drugimi dejavnostmi.

A. Ž.

uskladiščili različni gradbeni material, od oken in vrat do parketov in ladijskega poda. Denar iz mednarodnega posojila mora biti izkoriščen že do marca, v glavnem gre za opremo. Žaga naj bi bila preurejena do letošnjega oktobra. Kolektivu, ki je do združitve z brežiškim Gozdnim gospodarstvom v glavnem le živetaril, so ostali zvesti v glavnem le starejši delavci. Za delo na sodobnejši opremi bodo delavce šolali v tovarnah in šolskih centrih v Celju in Mariboru. Žaga je v samoupravnem pogledu organizirana kot temeljna organizacija.

A. ŽELEZNIK

Stare skrbi

Kakšen vrstni red za šport?

Pri temeljni telesnokulturni skupnosti že imajo programe športnih organizacij iz vse občine za letošnje potrebe. Potrebovali bi kar 1,35 milijona dinarjev, kar pa je nedosegljivo celo po taki stopnji, kot je dogovorjeno v republiki.

Ljude Motore, predsednik nove skupščine, meni, da bodo največjetej zbrali 550 tisočakov za športne potrebe v občini. Lani so imeli le 400 tisočakov.

Prireditne naloge? smo vprašali.

„To je stvar odločitev komisij, ki naj bi imele na skrbi vprašanja vrhunškega in množičnega športa ter šolska športna društva. Zbrani programi so osnova za pripravo samoupravnih sporazumov, po katerih naj bi se z delovnimi organizacijami dogovorili za financiranje. Predvsem bi morali zagotoviti pomoč tistim, ki stalno organizirajo dejavnost, in tisto, kar je potrebno za tekoče vzdrževanje objektov in naprav. Občina ne premore bazena, kjer bi lahko izvedli športna tekmovanja. Postopoma bi morali pripraviti vsaj načrte.“

Nova skupščina šteje 32 članov, vzdušje pa kljub vrsti nakopičenih vprašanj ni slabo, saj je telesna kultura le našla svoje mesto med drugimi dejavnostmi.

A. Ž.

Sloga

Češnjice, Sela in Čilpah hočejo dobro vodo

Ko smo obiskali Franca Cvetana, predsednika gradbenega odbora vaškega vodovoda, smo ga našli pri značilnem opravilu za ta čas: ročno je delal klobase. „Kar škoda časa za tako delo, ko je še drugega dosti. A tudi to mora biti!“ je pribil. Kraji pod Trebelnim namreč že od lanskega 6. maja živijo za akcijo, ki bi slednjič dala zdravo pitno vodo.

„Po 3.000, 4.000 do 5.000 dinarjev prispeva vsaka hiša, to je odvisno od gospodarske moči,“ je odvrnil na vprašanje, kako so se domenili za prispevke vaščanov. To seveda ni vse, „treba je bilo tudi pljuniti v roke. „Cevi so notri, vse smo složno napravili,“ pohvali predsednik vaščane.

Sedaj jih moti še najbolj to, da ne morejo dobiti električarja, ki bi priklučil črpalko. Računajo tudi na nakup rezervne črpalke. Tudi po hribovskih vaseh nočejo zaostajati za drugimi, kar se tiče preskrbe z zdravo pitno vodo!

A. Ž.

SKORAJ 2000 GLAV ZAVAROVANIH

Trebanjsko Društvo kmetov za vzajemno pomoč spada med najmočnejše v Sloveniji. Lani je v društvu zavarovalo 915 rejcev že 1933 glav živine. Veterinarji opazujejo pri gospodarjih večjo skrb za zavarovano živino.

TOZD IN OZD V REDU

Na koncu leta je večina kolektivov v občini opravila pri gospodarstvenem sodišču predzaznambe svojih temeljnih organizacij združenega dela. Tega niso storili le v treh podjetjih. Če pogledamo nadrobneje, ne bo težav z vpisom v sodni register niti tu: mokronoško Čevljarsko podjetje se je združilo z Zmago iz Ljubljane, v občinski knjižnici imajo le delavca s polovičnim delovnim časom; to bodo uredili v okviru kulturne skupnosti. Vse potrebno je do roka uredila tudi delavska univerza. Vsebinski del pregleda pripravljene statutov bo opravila občinska komisija za pregled statutov in strokovna skupina pri sindikatih. Največjo težavo predstavlja pomanjkanje kadrov za to delo.

Za gradnjo je v občini veliko zanimanje, stavbna zemljišča v Starem trgu pri Trebnjem so pričeli oddajati pred dvema letoma. V glavnem je šlo za prostor, namenjen obrti, oddanih je bilo že kar 22 parcel, sedaj sta prosti le še dve za hrupno obrt, štiri za tiho, za zasebno stanovanjsko gradnjo pa so tu prosta le 4 stavbna zemljišča. Na sliki: delavci Komunalnega podjetja so milo zimo izkoristili še za gradnjo kanalizacije. (Foto: Železnik)

TREBANJSKE IVERI

MOKRONOG: ROG ŽIVI S KRAJEM

Ob izteku starega leta so se zbrali delavci novomeškega ROGA in temeljne organizacije združenega dela Mokronog na pričeni slovesnosti prve obletnice začetka dela novega obrata v tem kraju. Ob tem so pripravili lep kulturni program, kjer je navdušili tudi novi ženski zbor, sestavljen iz delavk mokronoškega kolektiva. Na praznovanju konfektionark so sodelovali tudi člani krajevnega prosvetnega društva in šole.

„MALI ŽUPAN“ PODPREDSEDNIK

Ker dosedanja predsednika mokronoške krajevnega skupnosti dr. Jelena Pavičević navkljub odloku občinske skupščine o podaljšanju mandata svetom KS ni želela opravljati te dolžnosti do letošnjih volitev, bo mokronoško krajevnega skupnost vodil naprej dosedanj podpredsednik Milan Uhan. Svet KS se je predsednici zahvalil za štiritletno uspešno delo.

LJUDI BO ZAMENJAL STROJ

Železnica je pričela v Zvijalnic pri Trebnjem na kraju, kjer so sedaj nameščene zapornice, ki jih upravlja zaporničar, postavljati sodobne avtomatske zapornice, ki so se že marsikje obnesle. Nove naprave ima

jo namreč dobre svetlobne opozorilne znake, tako da tudi vozniške boljše opozarjajo na zaporo. Predvidoma naj bi namestili take zapornice tudi na Gomili. Ko bodo nove naprave postavljene, bo odpadlo delo zaporničarjev.

KS ŠTEFAN USPEŠNA

Vaščani Benečije gradijo vodovod za svoje izredno raztreseno naselje. Prispevki vaščanov so veliki, saj znašajo kar 10 tisočakov na hišo. Plačali so že tudi priključek na grosupeljski vodovod. To je sedaj že deveti vodovod, ki se gradi v tej krajevni skupnosti. Brez tekoče vode je sedaj samo še Pljuska. Oskrba tega kraja z vodo pa tudi ni več v negotovosti, saj bo rešena skupno z gradnjo dobriškega vodovoda. Krajevna skupnost je ob podpori vaščanov pred akcijami za vodovode elektrificirala kraje, ki so bili brez električne napeljave.

MIRNA: SKOKI ODPADLI

V nedeljo bi moralo biti na Mirni tradicionalno meddruštveno tekmovanje v smučarskih skokih. Že običajno so ob teh prireditvah imeli težave s snegom, letos pa je še slabše. Prireditve bo kasneje. Mirenčani so se udeležili tudi razgovora minulih petek v Sentjerneju o usklajevanju skakalnih prireditev na Dolenjskem.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Izbrati najboljše

Razgledani, poštenci, razumni in sposobni delegati so poročila za naš boljši standard

Evidentiranje možnih kandidatov za delegate poteka v kočevski občini razmerno ugodno v krajevnih skupnostih, manj pa v delovnih organizacijah. Delovni ljudje žal še niso povsod domeni, da bodo po novem lahko bolje o vsem obveščeni in da bodo lahko tudi boljše odločili o vseh zadevah.

Predstavniki sindikalnih organizacij žal včasih še nejevoljno sprašujejo: „Kaj pa potrebujete na SZDL toliko delegatov? “ To je dokaz, da ponekod še delavski voditelji ne razumejo prednosti delegatskega sistema.

Če namreč ne bo vsak v kolektivno delo za napredek, potem se lahko zgodi, da bo slo vsem ali večjim skupinam vedno slabše v primerjavi z ostalimi. Naši delovni ljudje pa so že toliko zreli, da tega ne bodo dopu-

stili; kjer pa še niso dovolj zreli, jih bodo grenke izkušnje pripravile do tega, da morajo dobro upravljati in delati.

Ponekod trdijo, da je novi delegatski sistem zapleten in ljudem nerazumljiv. Vse to je res, vendar le zato, ker vsi, od delovnih do političnih organizacij v občini in republiki, v zadnjem letu premalo naredili za tolmachenje tega sistema. Posledica tega je bilo tudi nahitro ustanavljanje TOZD konec decembra. Če bi vse delali sprti in vse leto, bi bil novi sistem ljudem bolj razumljiv, saj bi se ob ustanavljanju TOZD ljudje usposabljali za novo obliko samoupravljanja, ko bodo res imeli tisti, ki ustvarjajo in dajejo, tudi pravico odločati o porabi ustvarjenega oziroma danega denarja.

J. P.

Most v športnem parku Gaj v Kočevju je resno poškodovan, malo zaradi poplave, še več pa zaradi objestnežev. Je že nevaren, predvsem za otroke, zato ga je treba čimprej popraviti. (Foto: J. Primc)

Predlog za novo vodstvo

Danes bo občinska konferenca ZK volila člane novega komiteja

V novi komite občinske konference ZK Kočevje so predlagani: 1. Janez Dolenc, PK delavec v rudniku, OZK ITAS, rojen 11. 6. 1927, član ZK od 18. 4. 1958; 2. Ivan Drobnič, gozdarski tehnik, OZK Kočevska Reka, rojen 8. 2. 1935, član ZK od 26. 4. 1955; 3. Alojz Hočevnar, upo-

kojenec, OZK Podgorski teren, rojen 3. 4. 1925, član ZK od novembra 1944; 4. Mira Kersnič, tekstilni tehnik, tehnolog-normirec, OZK TRIKON, rojena 26. 9. 1948, član ZK od 21. 1. 1969; 5. Zalka Kocjan, učiteljica, OZK Osnovna šola, rojena 21. 4. 1932, član ZK od 2. 6. 1958; 6. Jože Novak, politolog, sekretar komiteja občinske konference ZKS, OZK delavska univerza „Jože Šeško“, Kočevje, rojen 21. 7. 1945, član ZK od 8. 10. 1963; 7. Ivan Pugetlj, revirni gozdar, gozdarski tehnik, revirni vodja, OZK ZKGP Kočevje, rojen 4. 10. 1930, član ZK od septembra 1948; 8. Zofija Rovnar, farmacevtka, OZK Zdravstveni dom, rojena 12. 2. 1937, član ZK od 15. 10. 1958; 9. Anton Škvarč, upokojenec, OZK Vas-Fara, rojen 23. 12. 1920, član ZK od 26. 4. 1944; 10. Danilo Vučič, strojni inženir, tehnični vodja, OZK AVTO, Kočevje, rojen 8. 4. 1939, član ZK od 23. 3. 1960, in 11. Anton Zupančič, kmetijski tehnik, obratovodja, rojen 29. 12. 1925, član ZK od 26. 6. 1944.

Za sekretarja občinskega komiteja in občinske konference je predlagan Jože Novak, za njegovega namestnika pa Danilo Vučič.

Za predsednico častnega razsodišča je predlagana Tilka Kovačević, upokojenka, OZK Rožni teren, rojena 11. 3. 1922, član ZK od 14. 9. 1943.

Za predsednika revizijske komisije je predlagan Ljudež Eržen, računovodja, OZK ZKGP Kočevje, rojen 17. 3. 1932, član ZK od junija 1956.

Volitve za člane novega komiteja bodo na prvi seji nove občinske

konference ZK, ki bo danes, 17. januarja.

Razen tega je predlagan Jože Novak za namestnika sekretarja medobčinskega sveta ZK Ljubljana, za člana medobčinskega sveta pa še Janez Dolenc in Slavka Šega.

STAREJŠE OBDARILA RK IN KS

133 občanov iz vse občine, starih 80 in več let, je že pred Novim letom ali pa jih bo še v teh dneh obdarila komisija za socialno dejavnost pri občinskem odboru RK Kočevje. Za pakete, v katerih je bilo za okoli 50 din daril (rum, keksi, kava, čokolada), je polovico denarja prispevala krajevna skupnost Kočevje, polovico pa občinski odbor RK.

Ceneje bi se šolali doma

Tudi otroci manj premožnih bi lahko obiskovali srednje strokovne šole, če bi bile v Kočevju

Matijo Cetinskega, profesorja pedagogike, smo zaposlili, naj povzame za naše bralce svoje mnenje o ustanovitvi šolskega centra v Kočevju. Pred kratkim je bil namreč v našem listu objavljen članek, v katerem je predlagal, naj bi imelo Kočevje več srednjih šol. Mnogi starši že težko pričakujejo vest, da bi njihovi otroci, ki letos končujejo osnovno šolo, lahko nadaljevali srednjo šolo v Kočevju. Omenjeni sta bili tehnična in ekonomska šola. Ustregel je naši prošnji in napisal za naš list naslednje:

Ideja o srednješolskem centru v Kočevju je stara že deset let. Doslej pa nam je uspelo ustanoviti le center poklicnih šol. V občinski skupščini Kočevje so mi naročili, naj izdelam strokovno študijo, iz katere se bo videlo sedanje stanje srednjega šolstva in kako naj bi se to šolstvo v prihodnje v občini razvijalo, seveda v skladu s potrebami in možnostmi. Ko bo

Uničevalci

V parku Gaj v Kočevju je pravo razdejanje: klopi so polomljene, vrhovi nekaterih smrekic odsekani, ograja na mostu odlomljena, nekatere gotovo pušča vodovodna cev (ob „hišici“ pri kegljišču oziroma igrišču za odbojko je vedno voda), ograja okoli stadiona je nagnjena in v njej so napravljene „umetni“ vhodi, goli na pomožnem nogometnem igrišču so polomljeni itd. Podobna huliganstva, včasih združena s kraji, so tudi v drugih območjih mesta in po vaseh.

Gotovo bi se dalo huligane poloviti in prisiliti, da povrnejo povzročeno škodo. Ni prav, da nekateri delajo in plačujejo, drugi pa nekažnovano uničujejo. Zato tudi poštenci, delavni občani izgubljajo veselje za delo. Če bo šlo tako naprej, bomo imeli kmalu vse uničeno ali pa lahko zavladajo mestu huligani.

Poštenci občani bodo morali zahtevati red in resno delo vseh, ki so odgovorni za red v mestu. Pred nami so volitve raznih delegatov, delegacij in organov, zato je prav, da ob tem evidentiramo za odgovornost dolžnosti ljudi, ki bodo vsestransko prizadevno delali za odstranitev tako drobnih pomanjkljivosti, ki lahko sčasoma prerastejo v ogromne težave, pa seveda tudi drugih težav, ki so že zdaj velike.

Domačini prispevali, tujci ne

Obrati in poslovalnice, ki imajo sedež podjetja izven občine, niso prispevali za obdaritev otrok - Ne bi smeli biti le krava molznica

Občinska zveza prijateljev mladine (ZPM) Kočevje je zbrala za letovalno praznovanje in obdaritev otrok 26.550 din. Hvale vredno je, da so dali prispevke tudi zasebni obrtniki (Južnič, Hvala in Randelj po 50 din, Murovič in Moritz po 200 din, Štivec iz Roške c 100 in Rudl 250 din).

Po 2.000 din so prispevali ITAS, ZKGP in NAMA; po 1.500 din MELAMIN, po 1.000 din občina, TEKSTILNA, ZIDAR, MERCATOR, TRIGOPROMET. Občinski sindikalni svet, krajevna skupnost Kočevje, INKOP in LIK; po 750 din ELEKTRO Kočevje; po 700 din OPREMA; po 500 din AVTO, KOVINAR, HOTEL PUGLED, Zdravstveni dom, TIS, Ljubljanska banka, TRIKON, KOČEVSKI TISK; po 850 din Cestno podjetje Novo mesto - obrat Kočevje; po 400 din Stanovanjsko podjetje Kočevje; po 300 din AMD, Turistično društvo Kočevje, Lekarna, MLEKARNA, KOMUNALA, USLUGA Rudnik; po 200 din Mesarija, HYDROVOD, SDK, RESTAVRACIJA; po 150 din Ljudska knjižnica, Pošta Kočevje, TKS Kočevje in po 100 din kino Jadran, DU Kočevje, Kovinarska šola in trgovina JUGOPLASTIKA Kočevje.

Zal, tuja podjetja, ki imajo svoje poslovalnice v Kočevju, razen JÜGOPLASTIKE niso prispevala ničesar. To so: PEKO, VARTEKS, PLANIKA, DINOS, BOROVO, STANDARD, Državna založba, KOTEKS, ZITO OPTIKA in morda še katero. Tudi sicer ta podjetja nimajo razumevanja za potrebe kraja, zlasti pa

mladega rodu. Ali jim je naše območje le „krava molznica“?

Občinska ZPM je zbrani denar razdelila šolam na območju občine, in sicer: 300 din šoli v Predgradu, po 1.000 din šolam Vas-Fara, Struge in Stara cerkev, 4000 din šoli Ko-

VEČ GOSTOV, MANJ NOČITEV

V hotelu Pugled v Kočevju so lani zabeležili 10.917 nočitev, predlanskim pa 11.130. Domači gostje so prenočevali lani v hotelu 8.895-krat (predlanskim 8.799-krat), tuji pa 2.022-krat (predlanskim 2.331-krat). Vendar pa so imeli kljub zmanjšanju števila nočitev lani več gostov, in sicer 5.669 (predlanskim 5.460), od tega lani domačih 4.787 (predlanskim 4.463) in tujih 882 (predlanskim 997). Število nočitev domačih gostov stalno počasi narasča, tujih pa upada.

čevje, 1.500 din Posebni šoli Kočevje, 800 din otroškemu vrtcu Kočevje, po 500 din šolam Trava, Livold in Zeljne, 600 din šoli Podpreska, 400 din šoli Koprivnik in po 200 din šolam Osilnica, Mozelj in Knežja lipa. Za potrebno opremo dedka Mraza (plašči, brade itd.) je bilo porabljenih 4.846 din, predvidoma pa bo še 4.485 din. Nerazporejenih je ostalo 4.519 din, ki jih bo zveza porabila za druge dejavnosti pionirjev po šolah ali pa za letovanje otrok.

Z dodeljenimi sredstvi so šole priredile za otroke novoletna praznovanja. Poselejš so bili za novoletno jelko obdarjeni otroci, ki niso bili obdarjeni po podjetjih, ker starši niso zaposleni ali so upokojenici.

V imenu vseh obdarovanih otrok in v svojem imenu se občinska ZPM najlepše zahvaljuje za prispevke. Hkrati se priporoča še za nadaljnje razumevanje in sodelovanje pri ureditvi programa Zveze in družtev prijateljev mladine.

Darovali so kri za bolne

Na krvodajalskih proslavah, ki potekajo že od decembra in bodo končane predvidoma nekako v februarju, bodo v kočevski občini podelili krvodajalske znake za 5, 10, 15 in 20-krat darovano kri ter plakete z znakom za 25-krat darovano kri. Plakete z znakom so na proslavi v Kočevju prejeli Mohor Koželj, Ludvik Damše, Metod Oražem in Sonja Hegler, na proslavi v Stari cervki pa jo bo dobil še Franc Kiselak.

Objavljamo seznam prejemnikov znakov po delovnih organizacijah oziroma po krajevnih organizacijah RK:

ITAS: 5-krat darovali kri: Peter Rade, Jože Volf, Ivan Oberstar, Oto Dečko, Josip Bončina, Slavko Faflek, Rudi Kastelic, Ivan Klobučarič, Albin Benčina, Alojz Rauh, Tone Šerčer, Vlado Hrovat, Pavle Kotar, Milan Sekulič, Stane Raztresen, Stane Kenda, Jože Pogorelec, Mirko Klarič, Jože Lisac, inž. Stane Mlakar. 10-krat darovali kri: Franc Vidervol, Mirko Oražem, Janez Kojek, Matija Horvat, Franc Žagar, Franc Vrhovšek, Vlado Trope, Dušan Vidmar, Milan Oberstar, Anton Rožman. 15-krat darovali kri: Ivan Vertelj, Franc Pevec, Mirko Ješelnik, Stane Debeljak, Edmund Sočak, Jože Goljevčič, Stane Pogorelec, Tone Kovačič. 20-krat darovala kri: Mirko Ruš, Marjan Štajdohar.

RUDNIK: 10-krat daroval kri: Alojz Kavc, 15-krat pa Alojz Bajt.

ZKGP: 5-krat darovali kri: Majda Pirnar, Anton Vučko, Marjan Rački, Andrej Hočevnar, Mirko Struna in Jože Luzar. 10-krat darovala kri Drago Nose in Kristina Pintar. 15-krat pa Ivan Križ.

TEKSTILANA: 5-krat darovali kri: Rudi Mueler, Anica Cinkel, Rudolf Novak, Slavka Vrečić, Vera Makoter in Marija Tomazin; 10-krat darovali kri: Ivanka Klepac, Marija Troha, Majda Turk in Marija Šijanec; 15-krat je darovala kri Pepca Gržina in 20-krat Minka Nered.

LIK: 5-krat darovali kri: Franc Oražem, Martin Murko in Stanka Krizmanič; 10-krat pa Jože Makoter, Franc Lovšin, Rezka Vesel in Pavel Peček; 15-krat daroval kri

Franc Jakša, 20-krat pa Franc Kovač in Česlav Kosman.

AVTO: 5-krat so darovali kri: Ludvik Žibert, Friderik Majcen in Pavla Bastardi; 10-krat sta darovala kri: Franc Verderber in Franc Trobec; 15-krat je daroval kri Stane Fink.

MELAMIN: 10-krat je darovala kri Marija Simončič in 15-krat Hasan Jusić in Ervin Ahač.

INKOP: 5-krat sta darovala kri Marjan Česnik in Milena Krpič. 10-krat Franc Turk. 15-krat pa Leopoldina Gričar in Viktor Kužnik st.

ZIDAR: 5-krat so darovali kri Zeljko Orsang, Ilija Ivanovič in Jože Kajfež. 15-krat pa Jože Pelcar.

KOČEVSKI TISK: 15-krat je daroval kri Josip Seusek, 20-krat Zinka Milešič.

KOVINAR: 10-krat je daroval kri Vojko Kaluža.

(nadaljevanje prihodnjtjč)

V kočevski občini se je krvodajalstvo zelo uveljavilo. Predvideni načrt odvzemov je skoraj vsako leto bolj ali manj občutno presežen. Na sliki: krvodajalci čakajo, da uredi vse potrebno pred odvzemom krvi. (Foto: J. Prime)

raziskava končana, bom lahko postregel s popolno zanesljivimi podatki. Kljub temu pa menim, da smo pri ustanovitvi šolskega centra v zaostanku. V mnogih občinah, kjer imajo podobne razmere, delujejo taki centri že več let. V Velenju so v okviru šolskega centra nastale tudi višje šole. Celo Črnomelj nas je že prehitel in so iz gimnazije ter poklicne šole ustanovili šolski center.

Premalo se zavedamo, da so mnoge občine hitro napredovale tudi zato, ker imajo dobro urejeno srednje šolstvo. Pred nekaj leti je bila kočevska občina po doseženem narodnem dohodku na 16. mestu med 60 občinami v Sloveniji, leta 1972 pa je zdrknila že na 34. mesto. Tudi socialne razlike se pričeno že na tej šolski stopnji. Starši, ki zmorejo, pošljejo svoje otroke v srednje, štiritletne šole, ki so v drugih krajih, celo v Idrijo, Krško, Domžale; starši z manjšimi prejemki pa pošljejo učence v uk in je zanje pot do nadaljnje šolanja zaprta.

Sprašujete tudi, če so možnosti, da bi že v jeseni imeli v Kočevju razen gimnazije še kako srednje strokovno šolo? Pravim: da! Občinska skupščina bi morala sklicati predstavnike šol, Zavoda za zaposlovanje in druge zainteresirane ter se o tem dogovoriti. Vsak zamujeni dan pa lahko le prispeva, da se stvar odloži še za eno šolsko leto. O tem naj bi tudi starši in delovne organizacije povedali svoje stališče. Slabo je tudi, da v občinski skupščini nimajo nikogar, ki bi skrbel za šolstvo.

MATIJA CETINSKI

GASILCI ZBOROVALI

Sredi decembra so zborovali gasilci iz društva Vas-Fara. Pregledali so delo preteklega leta in sprejeli načrt dela za v bodoče. Glavno skrb bodo posvetili vzgoji mladih gasilcev in krepitevi obrambne sposobnosti. Za predsednika so ponovno izvolili Franca Volfa.

M. V.

Priznanja vojaškim starešinam

Kdo je prejel pohvale, priznanja in nagrade občinskega odbora ZRVS, občinske skupščine, poveljstva partizanskih enot in civilne zaščite

Pred kratkim je občinski odbor ZRVS Kočevje podelil priznanja in nagrade zaslužnim rezervnim vojaškim starešinam.

Plaketo ZRVS Kočevje so prejeli: Spiro Zegarac, Ignac Karničnik, Franc Jarc, Lojze Henigman, Miro Hegler in Anton Križ, vsi iz Kočevja, ter Anton Štimatec iz Drage.

Priznanja ZRVS so prejeli: osnovna šola in gimnazija Kočevje, garnizon JLA Ribnica in podpolkovnik JLA Ribnica Sreten Djordjević, Ja-

nez Hering, Viktor Grčar, Franc Jarc, Čedo Ivetič, Janko Novak in Dušan Hočevar, vsi iz Kočevja.

Busoli sta prejela: Pavle Vesel in Ivan Komac, oba iz Kočevja.

Lani je napredovalo v višji čin 27 oficirjev in 44 podoficirjev iz kočevske občine.

Občinski odbor ZRVS je predlagal tudi 17 rezervnih vojaških starešin za odlikovanje v jubilejnim letu 1973. Vendar pa odlikovanj do dneva JLA niso prejeli.

Občinska skupščina Kočevje je skupaj s svetom za narodno obrambo in poveljstvom partizanskih enot podelila pohvale in priznanja pripadnikom teritorialnih enot. Dobil so jih: Jože Belan, Ludvik Recek, Peter Štrbenc, Lojze Hočevar, Stane Planinc, Ludvik Žibert, Branko Kocjan, Josip Kolenc, Marjan Grišinj, Boris Zupančič in Franc Majcen.

Za uspešno in požrtvovalno reševanje ljudi in premoženja ob poplavi Kočevja in okolice od 24. do 29. septembra lani in za nudenje pomoči prizadetemu prebivalstvu so organi občinske skupščine in občinski štab za civilno zaščito (CZ) podelili priznanja naslednjim: gasilski reševalni enoti CZ pri KS Štara cerkev, štabu in enotam CZ pri KS Livold, Jamarskemu društvu Kočevje, Občinski gasilski zvezi, gasilski enoti pri PGD Kočevje, gasilski enoti pri PGD Livold, gasilski enoti pri PGD Šalka vas, gasilski enoti pri PGD Rudnik, vodstvu in kolektivu Doma Dušana Remiha v Kočevju, vodji obrata Cestnega podjetja Novo mesto - obrat Kočevje Janezu Durinju, vodstvu in enotam CZ pri KS Dolga vas, vodstvu in enotam CZ pri KS Struge, vodji štaba za CZ pri KS Struge Antonu Puglju, Vojni pošti 1098 Kranj, delovni skupnosti SGP ZIDAR Kočevje, postaji milice Kočevje, delovni skupnosti podjetja KOMUNALA v Kočevju, delovni skupnosti ITAS Kočevje, delovni skupnosti INKOP Kočevje, poveljniki enote TO Dušanu Stjepiču, delovni skupnosti Cestnega podjetja Novo mesto-obrat Kočevje, Gasilski enoti pri PGD Dolga vas, direktorju podjetja KOMUNALA Vinku Zajcu, delovni skupnosti ZKPG Kočevje in delovni skupnosti podjetja KOVINAR Kočevje.

Premalo pomoči mladini

V aktivu ZMS bo mladina iz vse države

Pred kratkim so pri TOZD ZIDAR v Kočevju ustanovili mladinski aktiv. Mladi so sprejeli delovni program za leto in izvolili za predsednika aktivna Miloša Đokića, za sekretarja pa Martina Pelca.

Na ustanovni konferenci aktiva so mladi ugotovili, da bo potrebno veliko prizadevanja, če hočejo uspešno delati. Mladini premalo pomagajo ostale družbeno-politične organizacije v TOZD. Dokaz za to trditve je, da pri ZIDARJU vrsto let ni deloval aktiv ZMS.

Posebnost tega aktiva je, da je v njem v glavnem mladina iz ostalih bratskih republik in pokrajin.

Sklenili so tudi, da bodo v delo aktiva vključili mladince iz vseh obratnih enot, se pravi tudi z Reke in iz Ljubljane.

V. OBERSTAR

ANICA LAKNER

Po dolgotrajni, zahrbtni boleznici je na staro leto dotrpela mlada žena in mati Anica Ojstrič, poročena Lakner. Rodila se je 1938 v Vimo-lju, v znani poznejši partizanski družini. Izučila se je za frizerko, vendar zaradi boleznici in drugih težav ni bila dolgo v svojem poklicu. Pozneje je bila delavka v tekstilni tovarni v Kočevju, do svoje smrti pa pri IDEK v Kočevju, kjer je bila predelavka, delovala pa je tudi v sindikalni organizaciji in organih samoupravljanja.

Anica Lakner

Leta 1957 se je poročila s trgovskim delavcem, skojcemem in zdaj že dvajsetletnim članom partije Jožetom Lakerjem. Bila je skrbna in prizadeta mamica in žena, pred pol leta pa jo je zahrbtna bolezen položila na bolniško posteljo. Ko so drugi ljudje veselo odhajali novemu letu naproti in si v najlepših željah stiskali roke, je Lakerjevo družinico in njene svojce obvela neizmerena žalost. Med novoletnimi prazniki je počivala v mrliški vežici, v sredo, drugega januarja, pa jo je med snežinkami in pretresljivimi zvoki godbe spremila velika množica ljudi na njeno zadnji poti.

TONE OŽBOLT

DARILA ŠOLARJEM

Socialno šibke učence šol v kočevski občini so ob Novem letu obdarili tudi občinski sindikalni svet, občinska Zveza prijateljev mladine in občinski odbor Rdečega križa. Sindikat je daroval denar za nakup šolskih potrebščin, Zveza prijateljev mladine je darovala pakete vsem, ki niso bili nikjer druge obdarovani; Rdeči križ pa je nakupil gumijaste škornje s toplo podlogo. Škornje bodo v teh dneh razdelili 99 otrokom iz vse občine.

Odgovorneje izbirati in voliti

Vse osnovne organizacije ZK niso dovolj resno vzele evidentiranja, kandidiranja in volitev novih vodstev ZK. Tako je bilo ugotovljeno na zadnji seji komiteja ZK občine Kočevje.

Večina organizacij ZK je sicer uspešno izpeljala volitve za občinsko konferenco in predlagala svoje člane v komite; nekateri (štiri) pa so opozorile, da je za novi komite predlaganih premalo mladih in neposrednih proizvajalcev. Pri tem so, žal, pozabile, da same niso izvolile mladih in neposrednih proizvajalcev v občinsko konferenco (ali pa so jih izvolile premalo) in da je pač predlog odsev tega, kako odgovorno so osnovne organizacije opravile svojo dolžnost ob volitvah.

Prepogosto se še dogaja ne le pri ZK, ampak tudi pri drugih organizacijah in društvih, da pač izvolijo tistega, ki je pripravljen dolžnost sprejeti. Pri tem pa ne presodijo, če je tisti funkcijo res sposoben uspešno opravljati. Tudi pripomba, da je v predlogu za novi komite preveč upokojencev in premalo mladih, je lahko v redu, lahko pa tudi ne. Prav je, da se na osnovi svojega dela in števila uveljavljajo povsod tudi mladi; hkrati pa je tudi prav, da so na osnovi enakih in podobnih meril zastopani povsod vsi ostali, tudi upokojenci.

Upoštevati pa je treba tudi pripombo, da je treba nedelavne člane povsod hitro razrešiti odgovornih dolžnosti in jih nadomestiti z delavnimi. Doslej so vsi oziroma večina organov, tudi konferenca ZK, predolgo odlašali z razrešitvijo nedelavnih, saj so jih trpeli kar po leto ali dve v svoji sredini.

J. PRIMC

KDO BO PREDSEDNIK?

Na zadnjem sestanku izvršnega odbora občinske konference SZDL Kočevje so razpravljali o kadrovskih pripravah na volitve, izpopolnili nekoliko volilno komisijo in sprejeli proračun SZDL za leto. Ko so razpravljali o pripravah na volitve, so ugotovili, da morajo predvsem delovne organizacije pa tudi krajevne skupnosti evidentirati še najmanj 400 možnih kandidatov za delegate.

Menili so tudi, da bo treba kmalu priti na dan z imeni kandidatov za najodgovornejša mesta, kot za predsednika in podpredsednika občinske skupščine ter še nekatero. Pri tem so poudarili, da je treba zaradi nezavidljivega gospodarskega razvoja občine v zadnjih letih na eno vodilnih mest izbrati dobrega gospodarstvenika. Seveda pa je treba pri evidentiranju upoštevati tudi druge sposobnosti kandidata ter njihove moralne in politične odlike.

POMOČ KOLESARJEM

Vodstvo posebne osnovne šole Kočevje se je dogovorilo s člani izpitne komisije za voznike motornih vozil, da bi eden izmed članov prevzel mentorstvo nad prometnim krožkom. Veliko učencev s posebne šole se vozi s kolesi v šolo, niso pa dovolj spretni v prometu, ker kljub teoretičnim pravilom, ki jih obvladujejo pri rednem pouku, niso dovolj praktično usposobljeni za vožnjo na cesti.

V. I.

VLEČNICA IN ODER ZA ŠOLO

V soboto pred Novim letom je bila v osnovni šoli Kočevje manjša svečanost, na kateri sta predstavnika TEKSTILANE in KOČEVSKEGA TISKA izročila predstavnikom šole novoletni darilni pismi. TEKSTILANA je šoli podarila prenosno vlečnico, vredno 35.000 din, KOČEVSKI TISK pa lutkovni oder, vreden 2.700 din. Učenci so predstavnikoma podjetji izročili v znak zahvale po eno sliko.

DROBNE IZ KOČEVJA

NOGOMET S KRUHOM - Ko smo bili mi šolarji, nismo imeli v šoli malice. Še od doma smo šli bolj tešči kot siti, z nekaj krlji v žepu, pa čeprav so imeli nekateri 7 km hoda do šole. Kruh smo zelo spoštovali, posebno belega, ki smo ga bili deležni le ob velikih praznikih. Zdjaj pa povsod ležijo veliki kosi belega kruha. Vrhunec vsega pa je bil, ko so šolarji spotalo od šole do NAME, kjer jih je čakal kombi. igrali nogomet s leteli še koščki salam. Nato so se usedli v avto in se udobno odpeljali domov. Čudovito spričevalo njih in nas!

SEDEM ŽOLIC - Kar sedem vrst žolice je pred kratkim prikazal v hotelu PUGLED mesarski mojster Ivan Lampe. Nekatero so bile pripravljene po njegovi zamisli, druge pa na načine, kot so jo pripravljali oziroma jo še na območju občine Kočevje, Ribnice in Velikih Lašč.

- Zakaj se mladine ne more uveljaviti v naših delovnih organizacijah?

- Ker povsod zahtevajo 15-letno prakso; preden si jo mladinec nabere, je pa že lahko dedek ...

KOČEVJSKE NOVICE

DOMOVINA JE

KOT MATI

Za zadnje novoletne praznike je prišlo na obisk manj naših delavcev, ki so na počasnem delu v tujini, kot prejšnja leta. Marsikdo se boji: „Kaj će me bodo odpustili?“ Kdor je preživel leta in leta v tujini in za naše razmere dobro zaslužil, se težko sprizani z mislijo, da bo doma, če izvede delo v tujini, manjši zaslužek.

Toda marsikomu ne bo slabše, čeprav bi izgubil zaposlitev v tujini. Z zaslužkom v tujini so si številni ljudje pozidali ali uredili domove, jih opremili s kuhinjskimi in drugimi napravami. Številni kmetje so si nabavili kmetijsko mehanizacijo, da ne govorimo o avtomobilih. Med odsotnostjo mož so se mnoge žene zdomcev zaposlile v domačem kraju. Zato hudih posledic ne bo.

Iz razgovorov z zdomci smo si ustvarili vtis, da je že marsikdo do grla sit tujine in si želi urejenega življenja v domačem krogu. V ribniški občini je na voljo razmeroma precej delovnih mest, tako za moške kot za ženske. Tudi kmetije čakajo pridnih rok.

Če bi vsak kmet pital koliko živine, kot jo Angela in Janez Pahulje iz Rakitnice, potem v naših mesnicah ne bi primanjkovalo mesa. (Foto: J. Primc)

V ZK mlade in delavce

Nič novih članov - Prav vzgojiti mlade

Sodraški komunisti so na nedavni volilni konferenci temeljito pregledali dosedanje delo. Ugotovili so, da so pri svojem delu dosegli uspehe, ki so bili posebno očitni pri delu organizacij in društev ter krajevne skupnosti. Komunisti so bili nosilci uspele akcije za ponovno uvedbo krajevnega samoprispjevka.

Niso pa zadovoljni, ker v zadnjem obdobju niso sprejeli v organizacijo novih članov. Ena najpomembnejših nalog krajevne organizacije ZK je, da posveti več pozornosti marksiistični vzgoji mladine. Članstvo ZK se bo pomlajevalo iz vrst delavske mladine, za katero so ugotovili, da je dovezetna za napredne ideje. Za politično vzgojo delavstva je zadolžen tudi sindikat, posebno pa še v delovnih organizacijah, kjer so maloštevilni komunisti ali pa jih ni.

Mladina v Sodražici nujno potrebuje prostor, kjer bi se lahko v prostem času sestajala. Marsikateri mlad človek gre ob nedeljah v cerkev ali v gostilno, ker ni prostora za sestajanje in družabno življenje mladim.

Sodraški komunisti so bili mnega, da je potrebno posvetiti večjo skrb štipendijski politiki. Posebna pozornost naj bi veljala mladim učiteljskim, saj nam ne more biti

vseeno, kdo in kako bo vzgajal našo mladino. Na konferenci so izvolili tudi novo vodstvo organizacije. Sekretar je ponovno Ivan Petrič, za člana občinskega komiteja so izvolili Janeza Lesarja, za člana občinske konference ZK pa Ivana Petriča.

Enako sporov kot leto prej

Otroci se sprejo in pobotajo, starejši pa se težje pobotajo - Največ žalitev

Poravnalni svet (PS) pri krajevni skupnosti Ribnica je lani obravnaval petnajst sporov, kar je skoraj enako kot v letu 1972. V devetih primerih je prišlo do poravnave.

Več sporov je bilo tudi zaradi nepravilne odpeljave odpadnih voda iz kuhinj in kopalnic na škodo sosedu, zaradi voznih poti, kokoši itd. Ljudje se dostikrat sprejo za čisto navadne stvari. Pogosto dajo povod tudi otroci, ki se hitro skregajo in spet izgledajo spor brez poravnalnega sveta.

Največ sporov je bilo zaradi osebnih žaljivk. V jezi in razburjenju človek izusti tudi take, ki so za sobesednika žaljive. Pred poravnalnim svetom pride običajno do ponovitve spora v malem, saj sprti stranki druga drugo obtožujeta, pri čemer ne izbirata „blagodonečih“ besed.

Predsednik poravnalnega sveta mora izkoristiti ves besedni zaklad, da sprte ljudi najprej umiri, potem pa jih skuša pobotati. Včasih mu to uspe, včasih pa ne.

Med sprtimi ljudmi, s katerimi se je ukvarjal PS, prevladujejo kmečki ljudje, delavci z nizkimi osebnimi dohodki in družine, ki štejejo veliko članov.

TELESNOVZGOJNI DINARJI

V skladu za financiranje in pospeševanje telesne kulture v občini Ribnica se je v prvih devetih mesecih lanskega leta zbralo 93.137 din, čeprav bi se moralo že 151.500 din oziroma do konca leta 202.086 din. Zbrani denar je bil porabljen tako: TVD Partizan Ribnica je dobil 78.000 din, TVD Partizan Sodražica 12.500 din in Šahovski klub Ribnica 2.500 din.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V septembru, oktobru in novembru so na območju matičnega urada Sodražica umrli: Anton Arko, kmet iz Kržetov 9, star 76 let; Neža Zgonc, socialna podpiranka iz Junčja 3., stara 89 let; Jože Stupica, kmet iz Preske 2, star 72 let in Ivana Puželj iz Brinovščice 4, stara 95 let. Poročilo se je 8 parov. Rodili so se 3 dečki in 4 deklice.

Poudarek izobraževanju

Tudi v Dolenji vasi organizacija ZRVS

Na nedavni letni občinski konferenci Zveze rezervnih vojaških starešin v Ribnici je bilo kljub samokritičnim besedam razbrati, da je organizacija uspešno opravljala svojo nalogo. Na konferenci so se zavzeli za večje strokovno izobraževanje, v katerem naj bi bili vključeni vsi rezervni starešine. Nekateri so se doslej odtrgovali strokovnim predavanjem. Sklenili so, da bodo tudi v Dolenji vasi ustanovili krajevno organizacijo ZRVS. Na konferenci so med

drugim razpravljali o delu z mladino, delu rezervnih starešin v družbenopolitičnih organizacijah in sodelovanju z borčevsko organizacijo, o materialnih težavah, sodelovanju s teritorialci in SLO ter drugih vprašanjih.

V delovnem programu za leto 1974 so dali poseben poudarek strokovnemu izobraževanju svojih članov. Končno so izvolili novo vodstvo občinskega odbora ZRVS, Janeza Jamnika, dosedanjega predsednika, pa za delegata v republiški odbor ZRVS Slovenije.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so bili imenovani: v delavski svet komunalnega podjetja KOMUNALA Ribnica (kot predstavnik družbene skupnosti): Franc Trdan iz Dolenje vasi 22, Anton Lesar iz Hrovačje, Slavko Klun iz Vinic, Ivan Vesel iz Sodražice, Vinko Mohar iz Segove vasi in Jože Klun s Pustega hriba.

V svet za narodno obrambo občinske skupščine Ribnica je bil namesto dosedanjega člana Edvarda Kocuvana, ki je premeščen na novo službeno dolžnost izven območja občine Ribnica, imenovan Ivan Gradič, komandir milice v Ribnici. V iniciativni odbor za ustanovitev občinske požarne skupnosti so bili imenovani: Jože Puželj (predsednik), Alojz Zbašnjik, Dušan Owen, Edo Tanko, Avguštin Vatovec, Andrej Klemenc, Anton Šobar st., Ivan Rober, Ivan Novak, Drago Košir in Janez Lapajne.

POPIS BORCEV

Ob zadnjem popisu udeležencev narodnoosvobodilne vojne in vojaških invalidov je bilo zajetih nad 800 občanov. Popis je terjal veliko dela in skrbi popisovalcev po krajevnih organizacijah ZB NOV in občinskega vodstva ZZB NOV. Rezultati popisa bodo dali pregled obstoječega stanja članov ZB in vojaških invalidov.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

NESREČNE TABLE - Ribniški prometnim znakom se podobno kot kočevskim ne godi dobro. Huligani jih zvijajo, nagibajo, podirajo in drugače poškodujejo. Zanimivo je, da je prometni znak na križišču pri bivši banki kazal najprej, da je pošta nekje na vrtovih za glavno ulico, nato da je v smeri proti čevljarskemu mostu, zdaj pa leži že podrt na tleh.

LUKNJE NA CESTI - Na odsekih ceste proti Kočevju, kjer je še star asfalt, je že precej nevarnih luknenj, čeprav se ni bilo prave zime. Prejšnja leta je bilo ob takem času luknenj še več. Vendar so tudi te luknje, čeprav jih je malo, nevarne za voznike in pešce.

POLŽEV HOTEL - Zelo nevarne letenje posel je dajanje izjav, kdaj bo ribniški hotel odprt. Zamuda znaša že okoli pol leta. Vendar nekateri optimisti le trdijo, da bo otvoritev gotovo za občinski praznik, se pravi proti koncu marca.

GARANCIJA ZA VLEČNICO - Občinska skupščina je dala poročito krajevni skupnosti Ribnica za najetje 50.000 din posojila, da bo postavila smučarsko vlečnico v Danah. Zdjaj bo morala dati še garancijo, da bo zapadel sneg. Posojilo bo KS najela pri SAVI.

- Zakaj bi bil vodovod na Gori nedonosen oziroma bi posloval z izgubo? - Ker popijejo prebivalci premalo vode.

REŠETO

Plačevanje davščin gre dobro

Pri plačevanju davkov so bili lani Črnomaljci kar disciplinirani - Prepozno odmerili davke obrtnikom - Starostnega zavarovanja »pa ne«

Uslužbenci črnomaljske davčne uprave so bili lani, seveda po zaslugi discipline davkoplačevalcev, kar uspešni. Izterjava davščin je bila dobra, izjemi sta bili le prispevek za starostno zavarovanje kmetov ter dodatni ali stabilizacijski davek, saj so prvega kmetje, drugega pa davčni zavezanci, ki plačujejo davek od skupnega dohodka, le neradi plačevali.

Lani je črnomaljska davčna uprava odmerila davčnim zavezancem skupno 74.100 dinarjev davka od njihovega skupnega dohodka. Do 31. decembra so zavezanci plačali 67.800 dinarjev to vso ali 91,5 odstotkov. Torej so bili davkoplačevalci zelo vestni, saj je bila ponekod izterjava teh davkov mnogo slabša. Slabše pa so se davčni zavezanci, izkazali pri plačilu stabilizacijskega davka. Tega naj bi do konca lanskega leta plačali 146.800 dinarjev, na davčno upravo pa so prinesli ali poslali le 89.200 dinarjev ali 60,76 odstotkov odmerjenega davka.

ŠOLA ZA DELEGATE

Občinska in krajevna organizacije SZDL v zadnjem času niso delovale le na področju kadrovanja — evidentiranja kandidatov za bodoče delegate, pač pa so člani SZDL zastavili delo tudi na področju izobraževanja bodočih delegatov.

Pripravili so program predavanj, ki se jih bodo v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah udeleževali bodoči delegati. Na predavanjih bodo slušatelji podrobneje spoznali delegatski sistem in pristojnosti, ki jih bodo imeli.

Delali bodo, kar jih zanima

Črnomaljski mladinci na novo organizirajo svojo organizacijo - Delo bo bolj privlačno

Nova organiziranost mladinske organizacije naj bi prinesla mladim tisto, kar so že dolgo pogrešali. Odslej se bodo združevali v posamezne konference mladih po interesih, to pa naj bi pritegnilo v organizirano delo več mladincev. Taka organiziranost bo bolj neposredna, mladi pa bodo svoje delo združevali v okviru dejavnosti, ki jih najbolj zanimajo.

Najprej mislijo v črnomaljski občini ustanoviti konferenco mladih delavcev, ki bo združevala že zaposlene. Stedile pa naj bi ji še konference mladih v izobrazbenju, konference mladih v krajevnih skupnostih, konference mladih iz specializiranih organizacij (taborniki, člani fotokluba itd.), nazadnje pa nameravajo ustanoviti še občinsko konferenco ZMS, ki bo usklajevala delo

našteti konference, sestavljali pa jo bodo predstavniki omenjenih konferenc.

Komisija za organiziranost in razvoj pri občinski konferenci ZMS se je že sestala in razdelila naloge posameznim komisijam. Sestali so se tudi predsedniki mladinskih aktivov, ki se bodo združili v določene konference mladih. Te konference bodo sestavljali člani mladinskih aktivov, ki bodo spadali v eno konferenco mladih.

Vse to delo spada obenem tudi med pripravo na IX. kongres slovenske mladine. Črnomaljski mladinci nameravajo priti na kongres že z določenimi izkušnjami iz delovanja na novo organizirane mladinske organizacije. Računajo, da bodo te izkušnje dobre, saj so tudi tisti mladinci, ki doslej v svoji organizaciji niso bili delavni, že sedaj pokazali zanimanje za delovanje v bodoči organizaciji svoje organizacije.

B. PODOBNIK

Pločnik pred Gradom je kar preozek, da bi lahko na njem stali vsi, ki čakajo avtobus na Trgu svobode. Tistim, ki čakajo vsak dan, bi s streho nad postajališčem gotovo izpolnilo veliko željo. (Foto: B. Podobnik)

ČRNMALJSKI DROBIR

VEČ ZA ŠPORT — Črnomaljska temeljna telesnokulturna skupnost je že pripravila program letošnje dejavnosti. Ker je odslej financiranje telesne kulture urejeno, bodo dobili črnomaljski športniki več denarja kot prejšnja leta. Največ pozornosti bo skupnost posvetila množičnosti v okviru črnomaljskega in semiškega "Partizana". Zato bodo več kot polovico denarja namenili tej dejavnosti.

BORCI SO REPUBLIŠKI — Občinska skupščina je prispevala lani iz svojega proračuna 460 tisočakov za pomoč borcem-kmetom. Za priznanjnine pa so lani razdelili v občini 710 tisočakov. To je za občino izredno veliko breme, zato bi bilo prav, da bi skrba za nekdanje borce prevzela na svoje rame republika.

PROSLAVE, PROSLAVE — Letos naj bi bilo v črnomaljski občini 10 republiških in pet občinskih pro-

slav. Občanom se torej obeta zanimivo in prav nič dolgočasno leto...

VEČ KRUHA — Pred nedavnim se je parna pekarna pripojila k ljubljanskemu podjetju "Zito". Občani upajo, da bo odslej preskrba s kruhom še boljša in da bodo kmalu zgradili novo pekarno.

SAMOSTOJNOST — Posebna osnovna šola in otroški vrtec, ki sta doslej delovala v okviru osnovne šole, sta se od nje odcepila in bosta odslej delovala samostojno.

ZA PRAZNIK — Pričela so se športna tekmovanja v počastitev občinskega praznika — 19. februarja. Letos ga bodo občani praznovali zelo slovesno, priredili bodo več kulturnih prireditve, se pobratili z občino Duga Resa, obratovali pa bo pričelo tudi več novih industrijskih obratov.

deset ali še več let... Tako miselnost pa bo potrebno, kolikor je le mogoče odpraviti. Kmetje bodo morali spoznati, da si s tem prispevkom zagotovijo varno starost. Prav je, da občinske službe oprostijo plačevanja teh prispevkov take kmete, ki plačila zares ne zmorejo, drugi pa bodo pač morali plačati.

Lani so v črnomaljski občini odmerili 3.493.800 dinarjev davka od kmetijstva in do konca leta so kmetje poravnali že 81,60 odstotkov te vsote. Od odmerjene vsote za starostno zavarovanje kmetov pa so zavezanci v roku — do 31. decembra lani — poravnali le polovico ali 889.800 dinarjev.

Pobratenje

Nacrtni proslavi ob črnomaljskem občinskem prazniku, ki ga slavimo občani v spomin na zasedanje SNOS pred tridesetimi leti, je že znan. Letos bo praznovanje še posebno slovesno, saj mineva trideset let od zgodovinskega zasedanja SNOS, zato bodo vse prireditve povezane s tem dogodkom.

V vseh krajevnih središčih bodo v februarju kulturne prireditve, filmske predstave, šolarji bodo pisali naloge o začetkih ljudske oblasti pri nas, pripravili bodo tudi likovno razstavo ter športna in druga srečanja. Seveda bodo največ pozornosti posvetili osrednji proslavi 19. februarja, ko naj bi ne na slavnostni seji občinske skupščine pobratile črnomaljska občina in sosednja hrvaška občina Duga Resa. Sodelovanje med tema dvema občinama traja že vrsto let, v zadnjem času pa se je še razširilo in poglobilo. Pobudo za sodelovanje so dali občani z obeh strani Kolpe sami, saj so začutili, da bodo v sodelovanju lažje reševali svojo, večkrat enako problematiko.

Kupim - prodam

Ko je bil zaposlen pri „Varnosti“, ni imel rednega delovnega časa, za družino je ostajalo premalo časa in tudi plača je bila bolj borna. Zato se je Jože Koklič pred letom odločil, da bo postal pismonoša. In ni mu žal! Pa čeprav delo pismonoše ni nič lahko in tudi odgovornost je velika.

„Da, ljudje, ki jim nosim pošto in časopise, so kar dobri. Seveda eni bolj, drugi manj. Pa tudi eni in isti ti pokažejo različne obraze. Če jim prinesem denar, ki ga še niso pričakovali in sem jih z njim presenetil, ali kako drugo dobro novico, so silno prijazni. Se dali bi mi kaj. Čisto drugače pa je, ko jim prinesem položnico, da morajo kaj plačati...“

— Kako pa je takrat?
— „No, saj veste, da vsi neradi plačujemo. Samo jaz res nisem kriv, da mora kdo kaj plačati. Pa pravijo: saj sem komaj plačal, že spet in podobno. Da, težko je z ljudmi.“

— Nosite pošto pes?
— „Ne, na terenu, ki ga imam sedaj, se lahko vozim z mopedom. Ponekod pa so edino „prevozno sredstvo“ noge. Dobre stare noge nas poštarjev. Na primer na Doblčki gori: tisti, ki tamkajšnjim devetnajstim strankam nosi pošto, mora vsak drugi dan po tri ure peščit. Dva meseca. Na vsake toliko časa terene zamenjamo.“

— Sedaj, ko so v stanovanjskih blokih nabiralniki že v prtiličju, je vam poštarjem laže...?
— „Bi bilo, če bi bilo to res. Ponekod jih še ni in še vedno moramo nositi pošto v tretje, četrto nadstropje. Zaradi malomarnosti hišnih svetov.“

— Pred nedavnim so se podražili nekateri časopisi. Kako so naročniki sprejeli podražitev?
— „Nekateri grozijo, da bodo časopise odpovedali, nekateri pa so, predvsem Delo, že odpovedali. Povem pa naj še, da Dolenjskega lista še nihče ni odpovedal. Nasprotno, še novi naročniki se naročajo nanj. Pravijo, da ga cenijo, ker piše o domačih krajih, in da najdejo v njem vse, kar jih zanima, napisano pa je kratko in vsem razumljivo.“

— Kaj pa vi v našem listu najprej preberete?
— „Rubriko „Kupim - prodam“ in črnomaljsko stran.“

Borce legendarne XIV. divizije, ki so se zbrali na Suhorju, odkoder so pred 30 leti krenili na slavno pohod na Štajersko, je na nedeljski svečanosti pozdravil predsednik občinske skupščine Ivan Zele. (Foto: B. Podobnik)

Nafta že »nagaja« tekstilu

Pomanjkanje in podražitev nafte in njenih derivatov je močno prizadelo tekstilno industrijo - Bodo notranje rezerve rešile stanje?

Ze pred časom so gospodarstveniki v metliški občini spoznali, da je lahko razvoj občine, ki sloni le na eni ali dveh panogah gospodarstva, močno ogrožen, če v teh dejavnostih kaj „zaskripje“. Znano je, da je pričela tekstilna industrija lani doživljati hude trenutke, in ker je napredek metliške občine odvisen skoraj izključno od uspešnosti gospodarjenja v „tekstilnih“ tovarnah, je lani metliško gospodarstvo zabeležilo nekoliko slabše rezultate kot nekaj let prej.

Težav v tekstilni industriji sicer še ne moremo šteti za krizno obdobje, čeprav zaposlenim v tej branji sivijo lase. In videti je, da se bo morala tekstilna industrija letos spopasti s še večjimi težavami kot lani. Pomanjkanje in podražitev nafte ter njenih derivatov, ki pa so v tekstilni industriji nepogrešljiva surovina, sta hudi zapreki nadaljnjega razvoja tekstilne industrije. V težavah sta se

zato znašli seveda tudi metliški delovni organizaciji „Beti“ in „Kometa“. Gotovo je sicer, da sta obe omenjeni delovni organizaciji tako močni, da sta se sposobni spopasti s tegobami, in da se bosta obe obrzali na površini, povedati pa velja, da bo gotovo treba računati z možnostjo, da omenjeni organizaciji tudi letos ne bosta zabeležili takšnih poslovnih uspehov, vsaj tuzanjih, kot smo jih bili od njiju navajeni v prejšnjih letih.

V „Beti“ so lani investirali največ v gradnjo novih proizvodnih in skladiščnih prostorov. Obrata v Mirni peči in Dobovi že obratujeta v novih prostorih, v črnomaljskem obratu pa naj bi prostore v novi delavnici zaposleni zasedli za črnomaljski občinski praznik, sredi februarja letos. V letošnjem letu pa nameravajo v osmih TOZD v „Beti“ vložiti največ v nakup novih strojev, s pomočjo katerih naj bi modernizirali proizvodnjo.

V „Kometa“ menijo, da bo letošnje leto težko za njihovo poslovanje. Naftna kriza jih je že prizadela, predvsem pri sklepanju pogodb. Te sklepejo le za prvo četrtletje, saj so cené za vnaprejšnje uganka. Izhod iz težavnega položaja bodo skušali najti v izkoriščanju vseh še preostalih notranjih rezerv — povečani produktivnosti dela in boljši racionalnosti v delovnem procesu.

V „Kometa“ so z lanskimi poslovnimi rezultati kar zadovoljni, čeprav so bili manjši, kot so jih načrtovali v začetku lanskega leta. Devalvacije in nespremenjene cene njihovih končnih izdelkov so pač storile svoje, zato ocenjujejo svoje poslovanje v razmerah, kakršne so bile, za uspešno.

B. PODOBNIK

Če bi bila dva...

Neomajno vero v dobroto ljudi in zaupanje vanje ima Martina Prus. Delček te vere izvira tudi od dogodka med minulo vojno. Martina, ki je med svo vojno vneta pomagala partizanom, je skupaj s še dvema tovarišicama nesla vojaško opremo partizanom mimo italijanskega bunkerja. In prav pred italijanskim stražarjem je Martina „izpadla“ hlačnica uniforme. Lah pa jo je le opozoril, naj drugič bolj pazi. Čeprav je vedel, da nese opremo partizanom, je ni izdal.

„Če bi bila takrat na straži dva, bi bilo po meni, saj bi me že zaradi strahu drug pred drugim izdala.“ se spominja tega dogodka sedaj upokojena Martina Prus, ki svoj zaslužen mir preživlja v metliškem domu počitka.

— Vaše življenje je bilo doslej zelo pestro in mnogo črnili bi morali preleteti, če bi hoteli opisati pomembnejše dogodke iz njega. Vseeno pa ga skušajte opisati čisto na kratko...
— „Metličanka sem in do pričetka NOV se mi ni pripetilo nič prav posebnega. Takrat sem se vključila v narodnoosvobodilni boj. Bila sem tudi sekretarka AFŽ v Metliki. Za nagrado so me maja 1945 sprejeli med tiste, h katerim sem si že dolgo želela: postala sem članica takratne KPJ. Omenim naj še, da so me med vojno Italijani ujeli in za pet mesecev zaprli v Novem inestu. Na srečo pa se je približal zlom fašizma in skupaj z mnogimi so me pred kapitulacijo Italije spustili iz zaporov. Se zdaj ne vem točno, zakaj me niso odpeljali v kakšno taborišče.“

— Pa po vojni?
— „Bila sem upravnica šiviljske delavnice od 1946. pa vse do 1959. leta, ko so me upokojili. Delavnica deluje še sedaj v okviru Kometa.“

Martina je bila tudi udeležnica prvega kongresa AFŽ v Dobriču, po vojni pa je bila vse do pred leti zelo delavna v številnih družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Za uspešno in predano delo se ji je lani, ko je praznovala svojo sedemdesetletnico, oddolžil tudi občinski komite ZKS v Metliki.

B. PODOBNIK

DELEGATI IZVOLJENI

V „Beti“ so že izvolili člane delavskih svetov v njihovih osmih TOZD. Te so postale: obrata kodranke in volne, pletilnica, barvarna, konfekcijski obrati v Metliki, Dobovi, Mirni peči in Crnomlju ter tovarniški izobraževalni center. Razen tega pa obstajajo še skupne službe. Iz vsake TOZD in iz delovne enote skupnih služb so izvolili petčlanske delegacije za osrednji delavski svet, medtem ko štejejo delavski sveti v TOZD različno število članov pač glede na število zaposlenih.

SPREHOD PO METLIKI

ZANIMANJE ZA GLEDALIŠČE — Predstavo Šentjakobskega gledališča, ki se je predstavilo Metličanom 11. januarja z „Jaro meščanko“, si je ogledalo veliko število prebivalcev. Vstopnice so prodajale tudi sindikalne organizacije v podjetjih.

BOLJŠE DELO — Na sestanku, ki je bil v četrtek, 10. januarja, so se člani predsedstva metliške občinske konference ZMS domenili, da bodo letos boljše delali kot lani. Spregovorili so tudi o delu mladinskega kluba.

NOV ZAVOD — Predstavniki TKS, muzeja, kina, delavske univerze in knjižnice so se na sestankih pretekli teden pogovarjali o možnosti ustanovitve zavoda za muzejsko in kulturno-prosvetno dejavnost. Delo bi bilo potem uspešnejše.

SPET DELAVNI — Člani fotokluba „Fokus“, ki so bili pred časom zelo delavni, nato pa je njihovo delovanje usahnilo, so si pričeli sedaj urejati svoj kotiček v mladinskem klubu. Upamo, da bo njihovo delo spet zaživelo.

Izbrati najboljše

Razgledani, pošteni, razumni in sposobni delegati so poročili za naš boljši standard

Evidentiranje možnih kandidatov za delegate poteka v kočevski občini razmeroma ugodno v krajevnih skupnostih, manj pa v delovnih organizacijah. Delovni ljudje žal še niso povsod doumeli, da bodo po novem lahko bolje o vsem obveščeni in da bodo lahko tudi boljše odločali o vseh zadevah.

Predstavniki sindikalnih organizacij žal včasih še nejevoljno sprašujejo: „Kaj pa potrebujete na SZDL toliko delegatov?“. To je dokaz, da ponekod še delavski voditelji ne razumejo prednosti delegatskega sistema.

Ce namreč ne bo vsak v kolektivu deloval za napredek, potem se lahko zgodi, da bo šlo vsem ali večjim skupinam vedno slabše v primerjavi z ostalimi. Naši delovni ljudje pa so že toliko zreli, da tega ne bodo dopu-

stili; kjer pa še niso dovolj zreli, jih bodo grenke izkušnje pripravile do tega, da morajo dobro upravljati in delati.

Ponekod trdijo, da je novi delegatski sistem zapleten in ljudem nerazumljiv. Vse to je res, vendar le zato, ker; so vsi, od delovnih do političnih organizacij v občini in republiki, v zadnjem letu premalo naredili za tolmachenje tega sistema. Posledica tega je bilo tudi nahirito ustanavljanje TOZD konec decembra. Če bi vse delali sprti in vse leto, bi bil novi sistem ljudem bolj razumljiv, saj bi se ob ustanavljanju TOZD ljudje usposobljali za novo obliko samoupravljanja, ko bodo res imeli tisti, ki ustvarjajo in dajejo, tudi pravico odločati o porabi ustvarjenega oziroma danega denarja.

J. P.

Most v športnem parku Gaj v Kočevju je resno poškodovan, malo zaradi poplave, še več pa zaradi objestnežev. Je že nevaren, predvsem za otroke, zato ga je treba čimprej popraviti. (Foto: J. Primc)

Predlog za novo vodstvo

Danes bo občinska konferenca ZK volila člane novega komiteja

V novi komite občinske konference ZK Kočevje so predlagani: 1. Janez Dolenc, PK delavec v rudniku, OZK ITAS, rojen 11. 6. 1927, član ZK od 18. 4. 1958; 2. Ivan Drobnič, gozdarski tehnik, OZK Kočevska Reka, rojen 8. 2. 1935, član ZK od 26. 4. 1955; 3. Alojz Hočvar, upo-

kojenec, OZK Podgorski teren, rojen 3. 4. 1925, član ZK od novembra 1944; 4. Mira Kersnič, tekstilni tehnik, tehnolog-normirec, OZK TRIKON, rojena 26. 9. 1948, član ZK od 21. 1. 1969; 5. Zalka Kocjan, učiteljica, OZK Osnovna šola, rojena 21. 4. 1932, član ZK od 2. 6. 1958; 6. Jože Novak, politolog, sekretar komiteja občinske konference ZKS, OZK delavska univerza „Jože Šušteršič“, Kočevje, rojen 21. 7. 1945, član ZK od 8. 10. 1963; 7. Ivan Pučelj, revirni gozdar, gozdarski tehnik, revirni vodja, OZK ZKGP Kočevje, rojen 4. 10. 1930, član ZK od septembra 1948; 8. Zofija Rovar, farmacevtka, OZK Zdravstveni dom, rojena 12. 2. 1937, član ZK od 15. 10. 1958; 9. Anton Škvarč, upokojenec, OZK Vas-Fara, rojen 23. 12. 1920, član ZK od 26. 4. 1944; 10. Danilo Vučič, strojni inženir, tehnični vodja, OZK AVTO, Kočevje, rojen 8. 4. 1939, član ZK od 23. 3. 1960, in 11. Anton Zupančič, kmetijski tehnik, obratovodja, rojen 29. 12. 1925, član ZK od 26. 6. 1944.

Za sekretarja občinskega komiteja in občinske konference je predlagan Jože Novak, za njegovega namestnika pa Danilo Vučič.

Za predsednico častnega razsodišča je predlagana Tilka Kovačević, upokojenka, OZK Rožni teren, rojena 11. 3. 1922, član ZK od 14. 9. 1943.

Za predsednika revizijske komisije je predlagan Lojze Eržen, računovodja, OZK ZKGP Kočevje, rojen 17. 3. 1932, član ZK od junija 1956.

Volitve za člane novega komiteja bodo na prvi seji nove občinske

konference ZK, ki bo danes, 17. januarja.

Razen tega je predlagan Jože Novak za namestnika sekretarja med-občinskega sveta ZK Ljubljana, za člana med-občinskega sveta pa še Janez Dolenc in Slavka Šega.

STAREJŠE OBDARILA RK IN KS

133 občanov iz vse občine, starih 80 in več let, je že pred Novim letom ali pa jih bo še v teh dneh obdarila komisija za socialno dejavnost pri občinskem odboru RK Kočevje. Za pakete, v katerih je bilo za okoli 50 din daril (rum, keksi, kava, čokolada), je polovico denarja prispevala krajevna skupnost Kočevje, polovico pa občinski odbor RK.

Ceneje bi se šolali doma

Tudi otroci manj premožnih bi lahko obiskovali srednje strokovne šole, če bi bile v Kočevju

Matija Cetinskega, profesorja pedagogike, smo zaprosili, naj pove za naše bralce svoje mnenje o ustanovitvi šolskega centra v Kočevju. Pred kratkim je bil namreč v našem listu objavljen članek, v katerem je predlagal, naj bi imelo Kočevje več srednjih šol. Mnogi starši že težko pričakujejo vest, da bi njihovi otroci, ki letos končujejo osnovno šolo, lahko nadaljevali srednjo šolo v Kočevju. Omenjeni sta bili tehnična in ekonomska šola. Ustregel je naši prošnji in napisal za naš list naslednje:

Ideja o srednješolskem centru v Kočevju je stara že deset let. Doslej pa nam je uspelo ustanoviti le center poklicnih šol. V občinski skupščini Kočevje so mi naročili, naj izdelam strokovno študijo, iz katere se bo videlo sedanje stanje srednjega šolstva in kako naj bi se to šolstvo v prihodnje v občini razvijalo, seveda v skladu s potrebami in možnostmi. Ko bo raziskava končana, bom lahko postregel s popolnoma zanesljivimi podatki.

Kljub temu pa menim, da smo pri ustanovitvi šolskega centra v zaostanku. V mnogih občinah, kjer imajo podobne razmere, delujejo taki centri že več let. V Velenju so v okviru šolskega centra nastale tudi višje šole. Celo Črnomelj nas je že prehitel in so iz gimnazije ter poklicne šole ustanovili šolski center.

Premalo se zavedamo, da so mnoge občine hitro napredovale tudi zato, ker imajo dobro urejeno srednje šolstvo. Pred nekaj leti je bila kočevska občina po doseženem narodnem dohodku na 16. mestu med 60 občinami v Sloveniji, leta 1972 pa je zdrknila že na 34. mesto.

Tudi socialne razlike se pričeno že na tej šolski stopnji. Starši, ki zmorejo, pošljejo svoje otroke v srednje, štiriletne šole, ki so v drugih krajih, celo v Idrijo, Krško, Domžale; starši v manjšini prejemki pa pošljejo učence v uk in je zanje pot do nadaljnega šolanja zaprta.

Sprašujete tudi, če so možnosti, da bi že v jeseni imeli v Kočevju razen gimnazije še kako srednje strokovno šolo? Pravim: da! Občinska skupščina bi morala sklicati predstavnike šol, Zavoda za zaposlovanje in druge zainteresirane ter se o tem dogovoriti. Vsak zamujen dan pa lahko le prispeva, da se stvar odloži še za eno šolsko leto. O tem naj bi tudi starši in delovne organizacije povedali svoje stališče. Slabo je tudi, da v občinski skupščini nimajo nikogar, ki bi skrbel za šolstvo.

MATIJA CETINSKI

GASILCI ZBOROVALI

Sredi decembra so zborovali gasilci iz društva Vas-Fara. Pregledali so delo preteklega leta in sprejeli načrt dela za v bodoče. Glavno skrb bodo posvetili vzgoji mladih gasilcev in krepitvi obrambne sposobnosti. Za predsednika so ponovno izvolili Franca Volfa.

M. V.

Domačini prispevali, tujci ne

Obrati in poslovalnice, ki imajo sedež podjetja izven občine, niso prispevali za obdaritev otrok - Ne bi smeli biti le krava molznica

Občinska zveza prijateljev mladine (ZPM) Kočevje je zbrala za novoletno praznovanje in obdaritev otrok 26.550 din. Hvale vredno je, da so dali prispevke tudi zasebni obrtniki (Južnič, Hvala in Randelj po 50 din, Murovič in Moritz po 200 din, Štimec iz Roške c 100 in Rudl 250 din).

Po 2.000 din so prispevali ITAS, ZKGP in NAMA; po 1.500 din MELAMIN, po 1.000 din občina, TEKSTILNA, ZIDAR, MERCATOR, TRIGOPROMET, Občinski sindikalni svet, krajevna skupnost Kočevje, INKOP in LIK; po 750 din ELEKTRO Kočevje; po 700 din OPREMA; po 500 din AVTO, KOVINAR, HOTEL PUGLED, Zdravstveni dom, TIS, Ljubljanska banka, TRIKON, KOČEVSKI TISK; po 850 din Čestno podjetje Novo mesto - obrat Kočevje; po 400 din Stanovalniško podjetje Kočevje; po 300 din AMD, Turistično društvo Kočevje, Lekarna, MLEKARNA, KOMUNALA, USLUGA Rudnik; po 200 din Mesarija, HYDROVOD, SDK, RESTAVRACIJA; po 150 din Ljudska knjižnica, Pošta Kočevje, TKS Kočevje in po 100 din kino Jadran, DU Kočevje, Kovinarska šola in trgovina JUGOPLASTIKA Kočevje.

Zal, tuja podjetja, ki imajo svoje poslovalnice v Kočevju, razen JUGOPLASTIKE niso prispevala ničesar. To so: PEKO, VARTEKS, PLANIKA, DINOS, BOROVO, STANARD, Državna založba, KOTEKS, ZITO, OPTIKA in morda še katero. Tudi sicer ta podjetja nimajo razumevanja za potrebe kraja, zlasti pa

mladega rodu. Ali jim je naše območje le „krava molznica“? Občinska ZPM je zbrani denar razdelila šolam na območju občine, in sicer: 300 din šoli v Predgradu, po 1.000 din šolam Vas-Fara, Struge in Stara cerkev, 4000 din šoli Ko-

VEČ GOSTOV, MANJ NOČITEV

V hotelu Pugled v Kočevju so lani zabeležili 10.917 nočitev. predlanskim pa 11.130. Domači gostje so prenočevali lani v hotelu 8.895-krat (predlanskim 8.799-krat), tujci pa 2.022-krat (predlanskim 2.331-krat). Vendar pa so imeli kljub zmanjšanju števila nočitev lani več gostov, in sicer 5.669 (predlanskim 5.460), od tega lani domačih 4.787 (predlanskim 4.463) in tujih 882 (predlanskim 997). Število nočitev domačih gostov stalno počasi narasta, tujih pa upada.

čevje, 1.500 din Posebni šoli Kočevje, 800 din otroškemu vrtcu Kočevje, po 500 din šolam Trava, Livold in Zeljne, 600 din šoli Podpreska, 400 din šoli Koprievnik in po 200 din šolam Osilnica, Mozelj in Knežja lipa. Za potrebno opremo dedka Mrza (plašči, brade itd.) je bilo porabljenih 4.846 din, predvidoma pa bo še 4.485 din. Nerazporejenih je ostalo 4.519 din, ki jih bo zveza porabila za druge dejavnosti pionirjev po šolah ali pa za letovanje otrok.

Z dodeljenimi sredstvi so šole pridrle za otroke novoletna praznovanja. Posebej so bili za novoletno jelko obdarjeni otroci, ki niso bili obdarjeni po podjetjih, ker starši niso zaposleni ali so upokojeni.

V imenu vseh obdarovanih otrok in v svojem imenu so občinska ZPM najlepše zahvaljuje za prispevke. Hkrati se priporoča še za nadaljnje razumevanje in sodelovanje pri uresničevanju programa Zveze in društev prijateljev mladine.

Darovali so kri za bolne

Na krvodajalskih proslavah, ki potekajo že od decembra in bodo končane predvidoma nekako v februarju, bodo v kočevski občini podelili krvodajalske znake za 5, 10, 15 in 20-krat darovano kri ter plakete z znakom za 25-krat darovano kri. Plakete z znakom so na proslavi v Kočevju prejeli Mohor Koželj, Ludvik Damše, Metod Oražem in Sonja Hegler, na proslavi v Stari cerkvi pa jo bo dobil še Franc Kiselač.

Objavljamo seznam prejemnikov znakov po delovnih organizacijah oziroma po krajevnih organizacijah RK:

ITAS: 5-krat darovali kri: Peter Rade, Jože Volf, Ivan Oberstar, Oto Dečko, Josip Bončina, Slavko Faflek, Rudi Kastelic, Ivan Klobučarič, Albin Benčina, Alojz Rauh, Tone Šercer, Vlado Hrovat, Pavle Kotar, Milan Sekulič, Stane Raztresen, Stane Kenda, Jože Pogorelec, Mirko Klarič, Jože Lisac, inž. Stane Mlakar. 10-krat darovali kri: Franc Vidverol, Mirko Oražem, Janez Kojek, Matija Horvat, Franc Zagar, Franc Vrhovšek, Vlado Trope, Dušan Vidmar, Milan Oberstar, Anton Rožman. 15-krat darovali kri: Ivan Vertelj, Franc Pevce, Mirko Jeselnik, Stane Debeljak, Edmund Sočak, Jože Goljčevšek, Stane Pogorelec, Tone Kovačič. 20-krat darovala kri: Mirko Ruš, Marjan Štajdohar.

RUDNIK: 10-krat daroval kri: Alojz Kavs, 15-krat pa Alojz Bajt. ZKGP: 5-krat darovali kri: Majda Pirnar, Anton Vučko, Marjan Rački, Andrej Hočvar, Mirko Struna in Jože Luzar. 10-krat darovala kri Drago Nose in Kristina Pintar 15-krat pa Ivan Kriz.

TEKSTILANA: 5-krat darovali kri: Rudi Mueler, Anica Činkel, Rudolf Novak, Slavka Vrečić, Vera Makoter in Marija Tomazin; 10-krat darovali kri: Ivanka Klepac, Marija Troha, Majda Turk in Marija Šijanec; 15-krat je darovala kri Pepca Gržina in 20-krat Minka Nered.

LIK: 5-krat darovali kri: Franc Oražem, Martin Murko in Stanka Krizmanič; 10-krat pa Jože Makoter, Franc Lovšin, Rezka Vesel in Pavel Peček; 15-krat daroval kri

Franc Jakša, 20-krat pa Franc Kovač in Česlav Kosman.

AVTO: 5-krat so darovali kri: Ludvik Žibert, Friderik Majcen in Pavla Bastardi; 10-krat sta darovala kri: Franc Verderber in Franc Trobec; 15-krat je daroval kri Stane Fink.

MELAMIN: 10-krat je darovala kri Marija Simončič in 15-krat Hasan Jusič in Ervin Ahac.

INKOP: 5-krat sta darovala kri Marjan Česnik in Milena Krpič; 10-krat Franc Turk; 15-krat pa Leopoldina Gričar in Viktor Kužnik st.

ZIDAR: 5-krat so darovali kri: Željko Orsag, Ilija Ivanovič in Jože Kajfež; 15-krat pa Jože Pelcar.

KOČEVSKI TISK: 15-krat je daroval kri Josip Šušteršič, 20-krat Zinka Milešič.

KOVINAR: 10-krat je daroval kri Vojko Kaluža.

(nadaljevanje prihodnjič)

V kočevski občini se je krvodajalstvo zelo uveljavilo. Predvideni načrt odvzemov je skoraj vsako leto bolj ali manj občutno presežen. Na sliki: krvodajalci čakajo, da uredi vse potrebno pred odvzemom krvi. (Foto: J. Primc)

Delovna skupnost
Doma DUŠANA REMIHA V KOČEVJU

razpisuje delovno mesto
KURJAČA-HIŠNIKA

Pogoj: KV strojni ključavničar, večš raznih manjših popravil.
OD po pravilniku o delitvi OD.
Nastop možen takoj.
Stanovanja ni.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Komisija za razpis delovnih mest pri Kmetijski zemljiški skupnosti občine Krško

RAZPISUJE
prosto delovno mesto

TAJNIKA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj;
  - da imajo organizacijsko-vodstvene sposobnosti ter moralno-politične kvalitete.
- Ponudbe z dokazili naj kandidati pošljejo komisiji v roku 8 dni po objavi razpisa.

NAMESTO OSEBNIH NOVOLETNIH VOŠČIL SVOJIM ZNANECM, POSLOVNIM SODELAVCEM IN VSEM OSTALIM SO DAROVALI ZA „BOJ PROTI RAKU“

JUGOTEHNIKA, Ljubljana, Pod trančo 2

Prometno podjetje SAP Ljubljana, Središka 4

VSEM DAROVALCEM ISKRENA HVALA!

SKLAD ZA GRADNJO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA
61105 LJUBLJANA, pp. 17
Vrazov trg 4
tel. 316-194
Žiro račun: 50101-740-45793

DRUŠTVO SRS ZA BOJ PROTI
RAKU
61001 LJUBLJANA, pp. 591
Komenskega 4
tel. 322-862
Žiro račun: 50101-678-49189

ŠOLSKE CENTER KRŠKO
bo v letošnjem letu začel s poukom na

DELOVODSKI ŠOLI
ELEKTRO STROKE – JAKI TOK.

Vse zainteresirane za omenjeno šolo

OBVEŠČAMO,

da se bo za prvi letnik pričel pouk dne 4. 2. 1974. Pouk bo trikrat na teden v popoldanskih urah.

Pogoji za vpis so:

- uspešno opravljena poklicna šola elektro stroke – jaki tok,
- najmanj tri leta prakse v ustrezni elektro stroki.

Interesenti za delovodsko šolo naj pošljejo naslednje dokumente: prošnjo za sprejem, spričevalo o končani poklicni šoli, potrdilo podjetja o zahtevani praksi.
Prijave bomo zbirali do 25. 1. 1974.

vsak četrtek

DOLENJSKI LIST

PROSTO DELOVNO MESTO!

Delovna skupnost osnovne šole Bršlin, Novo mesto, razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA ZA TELESNO VZGOJO
IN DRUŽABNI PLES

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v zakonu o osnovni šoli, obvladati pouk družabnega plesa.

Rok za prijavo je 25. januar 1974.

SEČNJA LESA!

OZD GOZDNO GOSPODARSTVO
BREŽICE

RAZGLAS ROKA ZA
PRIGLASITEV SEČNJE LESA V SEČNIH
SEZONAH 1974/75 in 1975/76

Na podlagi določil 7. člena pravilnika o določanju količin lesa za domačo uporabo OZD GG Brežice objavljajo TOZD Gozdni obrati Brežice, Kostanjevica, Puščava, Senovo, Radeče in Sevnica

ROK ZA PRIGLASITEV SEČNJE LESA
V SEČNIH SEZONAH 1974/75 in 1975/76

Gozdni posestniki, ki imajo gozdove na območju zgoraj navedenih obratov, naj prijavijo sečnje v svojih gozdovih

od 3. januarja do 15. februarja 1974

Gozdni posestniki, ki imajo namen sekati izključno za domačo uporabo, morajo obvezno priglasiti sečnjo za dve naslednji leti skupaj. Vsak gozdni posestnik mora ob priglavitvi sečnje izjaviti, koliko od skupno priglāsene količine lesa za sečnjo bo imel za domačo uporabo in koliko je namenil za prodajo. V priglāsenih količinah lesa za domačo uporabo je ločiti tehnični les in les za kurjavo. Na krajevno običajen način bodo navedeni gozdni obrati razglasili kraj in čas sprejema priglāsnic. Priglāsitev je sicer možno opraviti tudi pismeno na področni gozdni obrat, vendar pod pogojem, da lastnik gozda v pismeni prijavi navede vse podatke o gozdu ter v kakšne namene potrebuje les.

V razpisnem roku so priglāsitve sečenj proste vsakega plačila.

Izven razpisnega roka gozdni obrati ne bodo več sprejemali priglāsitev, razen za izredne potrebe v primeru elementarnih nezgod.

Brežice, 3. januarja 1974

ZA SMUČARJE!

V soboto, dne 12. januarja ob 8.30, je pričela obratovati na Lisci (nad Sevnico) nova 500-metrška smučarska vlečnica z zmogljivostjo 630 oseb na uro.

Obratovalni čas vsak dan od 8.30 do 16.30.

Smučarski progi sta dolgi 900 ozir. 1200 m.

Cesta iz Brega (10 km) je redno vzdrževana. Potrebna je zimska oprema.

Vse informacije: „Tončkov dom“ na Lisci, telefonska št. 068-74-171, telex 33727 yu Lisca.

Novoteks NOVO MESTO

razpisuje
za II. polletje šolskega leta 1973/74
naslednje

ŠTIPENDIJE

1. TEHNIŠKA ŠOLA ZA STROJNO STROKO	2 štipendiji
2. TEHNIŠKA ELEKTRO ŠOLA, ODD. ZA JAKI TOK	1 štipendija
3. GRADBENA TEHNIŠKA ŠOLA	3 štipendije
4. FAKULTETA ZA GRADBENIŠTVO	2 štipendiji
- Prednost imajo moški kandidati.

Pogoji za dodelitev štipendije:

- kandidati za srednje šole morajo imeti v I. polletju obiskovanega razreda najmanj dober učni uspeh in odlično oceno v vedenju;
- kandidati za visokošolski študij morajo imeti v četrtem razredu srednje šole in pri zaključnem izpitu vsaj dober učni uspeh;
- kandidati, ki že študirajo na fakulteti, se lahko udeležijo razpisa, če bodo imeli pogoje za vpis v višji letnik in če so na dosedanjih izpitih dosegli v poprečju vsaj dobro oceno.

Prosilci naj prošnji za štipendijo (obrazec 1,65) priložijo spričevalo ali potrdilo o do sedaj opravljenih izpitih z ocenami.

Prošnje sprejema kadroviski oddelek tekstilne tovarne NOVOTEKS, Novo mesto, do 10. februarja 1974.

Višina štipendij je določena po pravilniku o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju.

„KOVINARSKA“
tovarna industrijske
opreme in konstrukcij
K R Š K O

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

ADMINISTRATORJA MATERIALNE UPRAVE

Pogoji: 2-letna administrativna šola, vsaj dve leti ustrezne prakse, 3-mesečno poskusno delo.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe v 15 dneh po objavi kadroviski službi podjetja.

PROSTA DELOVNA MESTA!

„DOLENJKA“,
trgovsko podjetje na debelo in drobno
Novo mesto

objavlja
prosti delovni mesti

DVEH PRODAJALCEV
ZA „BLAGOVNICO“ ČRNOMELJ.

Pogoji: končana šola za prodajalce železninarsko-tehnične stroke ali mešane stroke. Za delovni mesti se zahtevata moška prodajalca.

Rok za vlaganje prijav je 8 dni po objavi.

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODJETJE
BREŽICE

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE.

Pogoj: srednja strokovna izobrazba in 5-letna praksa v vodenju materialnega knjigovodstva. Osební dohodek po pravilniku podjetja. Prijave z opisom dosedanjih službovanj ter spričevalom o strokovni izobrazbi se sprejemajo do 23. 1. 1974. Stanovanje ni na razpolago.

PODJETJE ZA PTT PROMET
NOVO MESTO

razpisuje
LICITACIJO
naslednjih rabljenih avtomobilov:

1. AVTO-KOMBI TAM 2000
leto izdelave 1967
2. KAMIONET Citroen-Tomos
nosilnost 0,5 tone, leto izdelave 1966

Vozili sta v voznem stanju.
Licitacija bo 23. 1. 1974 ob 10. uri v Novem mestu, PTT garaže na Cesti herojev 28 (Ločna)

OBIŠČITE BLAGOVNICO
V NOVEM MESTU!

OD 15. DO 25. JANUARJA

RAZPRODAJA
ZIMSKE KONFEKCIJE

S POPUSTOM

30-50%

Svet osnovne šole v Metliki
razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE
popoldansko delo
ALI PERICE
dopoldansko in delno popoldansko delo

v otroškem vrtcu v Metliki.
Posebnih pogojev, razen zdravstvenih, ni.
Prijave sprejema ravnateljstvo šole do torka, 22. 1. 1974.

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 17. januarja – Anton Petek, 18. januarja – Suzana Sobota, 19. januarja – Marija Nedelja, 20. januarja – Boštjan Ponedeljek, 21. januarja – Neža Torek, 22. januarja – Vincenc Sreda, 23. januarja – Alfonz Četrtek, 24. januarja – Frančišek

KINIO

CRNOMELJ: 18. 1. Italijanski barvni film Krvava mati. 20. 1. ameriški barvni film Kavbojci. 23. 1. angleški barvni film Niče ne more pobežniti.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

V SLUŽBO SPREJMEM kleparskega pomočnika ali priučenega kleparja ter vajenca ali fanta z nedokončano osemletko za priučitev. Stanovanje preskrbljeno. Mlartin Miklar, splošno kleparstvo, Tavecnska 94, Ljubljana.

TAKOJ SPREJMEM žensko za pomoč v gospodinjstvu. Lahko je upokojenka. Pogoji ugodni, plača dobra. Franc Boc, Ljubljana, Carigova 4.

DEKLE, ki ima veselo do strežbe v gostilni, stalno zaposlim. Službo lahko nastopi takoj. Možna je tudi priučitev. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Stojan Potočnik, gostilna Kropa, 64245 Kropa na Gorenjskem.

AVTOKLEPARSTVO IN LIČARSTVO LUDVIK KIRAR, Boštjan 56 a, telefon 74-334 Sevnica, sprejme takoj dva avtokleparja KV ali priučenca samostojnega avtogena varjenja. 7 urni delavnik, plača po dogovoru in sposobnostih.

FRIZERSKO VAJENKO sprejemem. Hrana in stanovanje lahko v hiši. Brivec-frizer Davorin Novak, Rimska 2, Trebnje.

GOSTILNA ŽUPEVC, Gotna vas 46, Novo mesto, takoj sprejme v službo dekle za strežbo. Hrana in stanovanje v hiši, plača dobra.

ZA NEGO DOJENČKA in za delno pomoč v gospodinjstvu zaposlim dekle, ki je večje tega dela, ali mlajšo upokojenko. Hrana in stanovanje, plača po dogovoru. Ponudbe pošljite direktno na naslov: Luciana Lesnik, Kampolin 99/a, 66320 Portorož.

IŠČEM DEKLE ali mlajšo upokojenko za varstvo otroka in pomoč v gospodinjstvu. Plača dobra. Vprašajte na telefon 061-51-132 ali pisмено na naslov Stane Rovtar, Medno 46, 61210 Ljubljana-Sentvid.

STANOVANJA

PRODAM družinsko stanovanje (dvosobno) z vrtom v manjšem industrijskem kraju na Dolenjskem. Ponudbe pod šifro „DOBRO-UDOBNO“

SOBO ODDAM dvema dekletom za peturno pomoč na teden. Muzejska 10, Novo mesto.

NUJNO IŠČEM neopremljeno sobo in kuhinjo v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista (53/74).

V ŠOLSKE ULICI oddam stanovanje v najem (3 sobe) samskim osebam s souporabo kopalnice. Informacije: Loke 3, Straža.

NUDIM stanovanje in hrano za varstvo otroka, starega leto in pol, za 10 dni v mesecu. Naslov v upravi lista (79/74)

ZAKONCA brez otrok iščeta stanovanje v Krškem ali okolici. Cenjenje ponudbe pod „PO DOGOVORU“

ODDAM sobo dekletu, ki bi vsak drugi teden popoldne pazila dveletnega otroka. Gašperšič, Vrhovčeva 2, Novo mesto. Informacije v soboto in nedeljo.

Motorna vozila

FIAT 850 SPECIAL, letnik 1971, ugodno prodam. Vprašajte popoldan po telefonu 22-288.

PRODAM FIAT 750, letnik 1969, po ugodni ceni. Ogled vsak dan po 14. uri. Čedomir Bilič, Nad mlino 42, Novo mesto.

PRODAM FERGUSON 35 km, košilnico Motel in kombinirke, Vogel Nott ter MAN (30 km), poen na štiri kolesa, s frezo. Vprašajte: Gostilna UREK, 68254 Globoko.

PRODAM KATRCO, letnik 1968. Jože Setina, Gotna vas 13, Novo mesto.

PRODAM avto NSU 1000, letnik 1970. Miklič, Mestne njeve 9, Novo mesto.

KRŠKO: 19. in 20. 1. ameriški barvni film Okusi drakulino kri. 23. 1. italijanski barvni film „Ko so žene imele repe“.

METLIKA: 18. in 20. 1. ameriški barvni film „Zelja za vampirjem“. 18. in 20. 1. ameriški barvni film „Ponočni kavboj“. 23. in 24. 1. španski barvni film „Začetnice na pločniku“.

MIRNA: 19. in 20. 1. „Catch 22“.

NOVO MESTO: od 18. do 21. 1. francoski barvni film „Bulevar ruma“. od 22. do 24. 1. ameriški barvni film „Ljubimci in ostali gostje“.

SENTJERNEJ: 19. in 20. 1. „Doktor Živago“.

TREBNJE: 19. in 20. 1. francoski barvni film „Um dominira“.

POROČNI PRSTANI! – Zenin in nevesta, ne pozabita: moderno izdelane poročni prstane dobite pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5. – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

OSTARELA upokojenca brez otrok vzameta mlad zakonski par, ki ima veselo do zemlje. Ponudbe pod „Lep dom“.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

JOŽEFE RAJK iz Gabrja št. 97

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje. Najlepša hvala darovalcem cvetja in vencem in vsem, ki so pokojnico spremlili na njeni zadnji poti in župniku za opravljeni obred.

Lep hvala tudi skupščini občine Novo mesto in kolektivu IMV za podarjene vence.

Zaljujoci: hčerke Pepca, Mici, Tončka, in sin Ivan z družinami.

Ob boleči izgubi mojega moža

FRANCA KESLA iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mi v teh težkih trenutkih pomagali, vsem, ki so ga spremili na zadnji poti v Dobropolju in darovalcem vencem in cvetja. Posebno se zahvaljujemo kolektivu hotela Pugled za udeležbo na pogrebu in za venco, govrnikom Petru Šobarju, Nacetu Karničniku in Vekoslavju Figarju za poslovilne besede.

Zaljujoci: žena Betka ter sstri Anica in Poldi

Ob težki izgubi naše drage mamic

HILDE LIPOGLAVŠEK

se iskreno in potrtega srca zahvaljujemo vsemu zdravstvenemu osebju ljubljanske bolnišnice za bolniško nego in Dr. Malovašiču iz Senovega za nego in skrb pri lajšanju bolečin. Pristrčna hvala za pomoč sindikalni organizaciji rudnika Senovo in Jutranki Sevnica, pevcem in rudarski godbi iz Senovega za žalostinke, govrniku Boršternju za poslovilne besede, rudniku Senovo, Metalni Senovo, in Rmelj za venco, župniku Janezu Nanutu za pogrebno svečanost in vsem, ki so nam v tem težkem trenutku kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnico tako številno spremlili do njenega preranega groba.

Lepa hvala tudi Marici Mlakarjerji za prekrasen sopek. Še enkrat vsem pristrčna hvala.

Zaljujoci: mož Martin, otroci Vid, Marija, Valentinca, mama Marija, bratje, sestra in drugo sorodstvo.

Ob izgubi naše drage mame in stare mame

MARIJE PUGELJ, roj. Krese iz Drganjih sel

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in sosedom. Posebno se zahvaljujemo Ivanki Stopar in Pepci Kren za njujn trud in delo v za nas najhujših trenutkih. Prav lepa hvala tudi govrniku Albinu Povše za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred. Iskrena hvala tudi obratom Novolesa, TVP, žaga in Boru iz Dol. Toplic. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so darovali cvetje in nam izrekli sožalje.

Zaljujoci: sinovi Jože, Miha, Rudi in Johan z družinami, hčere Karolina in Kristina z družinami ter drugo sorodstvo

Ob izgubi naše drage mame in stare mame

MARIJE PUGELJ, roj. Krese iz Drganjih sel

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in sosedom. Posebno se zahvaljujemo Ivanki Stopar in Pepci Kren za njujn trud in delo v za nas najhujših trenutkih. Prav lepa hvala tudi govrniku Albinu Povše za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred. Iskrena hvala tudi obratom Novolesa, TVP, žaga in Boru iz Dol. Toplic. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so darovali cvetje in nam izrekli sožalje.

Zaljujoci: sinovi Jože, Miha, Rudi in Johan z družinami, hčere Karolina in Kristina z družinami ter drugo sorodstvo

Nepričakovano nas je zapustila naša sestra

MARIJA KRUMAR iz Leskovca pri Krškem

Pristrčno se zahvaljujemo dobri sosedu Vakseljnovi, ki ji je tako lepo stregla med boleznijo. Enako se zahvalimo drugim sosedom, ki so pokojnico spremlili na zadnji poti in ji kakorkoli pomagali v njeni dolgi boleznini, ter vsem sorodnikom za podarjene vence, pristrčna hvala župniku za opravljeni obred in spodbudni nagovor. Vsem izrekamo še enkrat pristrčno zahvalo.

Zaljujoci: sestre: Neža, Ana, Rezi, Tinca in brat Lojze

Zagreb, Krško

Ob izgubi naše drage tete in sestre

ANE BEVC s Hudega pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo sosedom za nesebično pomoč in vsem sorodnikom za podarjene vence in cvetje ter župniku za opravljeni obred.

Zaljujoci: sestra Jožefa in Marija ter nečakinji Slavka in Ani z družinami ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in sestre

ALOJZIJE JANEŽ iz Novega mesta

se zahvaljujem vsem prijateljem, sosedom, sorodnikom za podarjene vence in pomoč. Posebno se zahvaljujemo Gozdnemu obratu Črnomelju in ITAS Kočevje ter govrnikom Antonu Fabjanu in vaščanu Boltetu Moharju. Vsem še enkrat hvala!

Zaljujoci: sinovi z družinami in drugo sorodstvo

Ob boleči in prerani smrti našega draga moža, ata, in starega ata

FRANCETA VIDRIHA invalidskega upokojenca iz Smolenje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se zdravnikom, ki so pokojniku lajšali trpljenje. Najlepša hvala sindikatu in sodelavcem podjetja Mercator, kolektivu IMV, steklarstvu Šiško in vsem za podarjene vence in cvetje. Iskrena zahvala duhovščini za opravljeni obred, poslovilne besede in obiske na domu. Najlepša hvala pevcom in vsem, ki so našega dragega ata v tako velikem številu spremlili na prerani zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Zaljujoci: žena Marija, sinovi Franci z družino, Miha z ženo, Emil, brat Vinko, sestra Lojzka in Štefka z družinami in drugo sorodstvo

Ob težki izgubi našega očeta, deda in pradeda

FRANCA KRAVANJA iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo dr. Francu Rupniku za dolgotrajno zdravljenje na domu. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli sožalje ter sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem za podarjene vence in cvetje. Lepa hvala vsem, ki so spremlili pokojnika na zadnji poti in počastili njegov spomin.

Zaljujoci: sin Tone z ženo Berto, družini Mlekuz in Kravanja ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in stare mame

MILKE MOŠKON, roj. Škoberne gospodinje iz Reštanja št. 19

se globoko užalosteni mož Karl, hčerka Milka z družino in sin Karli najiskrenee zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, prinesli pokojnici cvetje in vence. Posebna zahvala čast. duhovščini za opravljeni pogrebni obred in istočasno za izrečene srce segajoče besede. Enaka zahvala spoštovanemu g. Jožetu za govor pri odprtem grobu ter senovskim pevcom. Izrečna zahvala pa ge. Olgi Mlinariči za njeno nesebično negovanje pokojnice med boleznijo. Vsem, prav vsem, ki ste z nami čutili in sočustvovali, pristrčna zahvala.

Zaljujoci: mož Karl, hčerka Milka z družino in Karli ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in stare mame

MILKE MOŠKON, roj. Škoberne gospodinje iz Reštanja št. 19

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem, ki ste ga spremlili na zadnji poti. Vsem prav lepa hvala za poklonjeno cvetje in vence ter izrečeno sožalje. Najlepša hvala zdravniškemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice. Še enkrat pristrčna hvala vsem!

Zaljujoci: žena Antonija, hčerka Anica in sin Tone z družinami

Reštanj, Senovo, Kranj

Ob boleči izgubi našega draga moža in očeta

ANTONA POČRVINE upokojenca iz Bircne vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem, ki ste ga spremlili na zadnji poti. Vsem prav lepa hvala za poklonjeno cvetje in vence ter izrečeno sožalje. Najlepša hvala zdravniškemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice. Še enkrat pristrčna hvala vsem!

Zaljujoci: žena Antonija, hčerka Anica in sin Tone z družinami

FRANC SENIČAR IN FRANC BOŽIČ iz Zapuž pri Sentjernej se najiskrenee zahvaljujeta za novoletno voščilo in obdaritev SGP Pionir iz Novega mesta.

Trgovskemu podjetju Sevnica se iskreno zahvaljujem za pozornost in želimo še več uspehov v letu 1974. Franc Hočevar, Puščava 6, Mokronog.

ČESTITKE

DRAGI MAMI Nežki Trvdy iz Brščina, iskreno čestitata za njen dvojni praznik in ji želita še obilo sreče in zdravja mož Alfonz in hčerka Nežka.

LJUBEMU IN dobremu atu Antonu Novinu iz Podturna pri Dol. Toplicah za njegov praznik vse najlepše, enako sinu Tonetu in Zvonetu, mami pa da bi bila zdrava, želijo hčerka Danica, sinova Vili in Franci z družinami.

DRAGI MAMI NEŽKI STRAJNAR iz Zdinje vasi iskreno čestitata za njen god in ji želita, da bi bila še dolgo med nami, njeni hčerki Nežka in Slavka z družinama. Enako želijo ženi in mami oziroma sestri Nežki za njen god mož in sinova ter sestra Slavka z družino.

NADVSE dobri in skrbni mami MARIJI BOŽIČ iz Gabrja 104 za 62. rojstni dan čestitamo in ji želimo še mnogo zdravih let. Sin Jože z ženo.

DRAGEMU, nadvse ljubljenu atu ALOJZU KUMU iz Regerče vasi št. 50. za 77. rojstni dan še mnogo, mnogo srečnih let med nami želijo iz srca hčerka Mici, poročenca Čufar, mož Franc, vnuka Tomaž in Franci, trenutno vojak. Čestitki se pridružuje sin Lojze z družino.

PREKLIC

STANKO KAPŠ, Preloge 3, Semič, prepovedujem gonjo živine po moji njeni na Potokih pri Rožnem dolu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

JOŽE GAZVODA, Sentjošt 8, Stopiče, prepovedujem delanje kakršnekoli škode po vinogradu pri Jožetu Udovču v Hrušici. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

FANI FELC in JOŽE VIŠEK iz Mokronoga 14, prepovedujeta vožnjo in prehod z vprežno živino po najnjih parcelah v Dolini in sečnji v gozdu Lepjček. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

PODPISANA MARIJA KOBE, Učakovci št. 25, preključem neresnične besede, ki sem jih izrekla zoper čast Danice Vrbanec, Učakovci št. 14, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

CIRIL POLANC, Slovenska vas 20, Šentuprter, opozarjam vse, da nisem plačnik dolgov, ki jih dela moja žena Adela Polanc.

OBVESTILA

SPLOŠNA BOLNICA NOVO MESTO bo oddala pomije za leto 1974 na javni dražbi, ki bo v ponedeljek, 28. januarja 1974, ob 7. uri. Informacije lahko dobite na ekonomatu bolnice.

S TIČNICE je odnešen pločevinat rdeč sod. Vidni sledovi vodijo v Cerovi log. Če ne bo takoj dostavljen nazaj na isto mesto, bom ukrepal.

AVTOTAJSKI ZAJC obvešča cenjene stranke, da ima telefonsko številko 21-947. Priporočam se za družbeni sektor.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage žene

ANTONIJE VREŽE iz Jedinsčice

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancom in sosedom, ki so mi v tako težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z menoj, mi izrekli sožalje, podarili pokojnici vence in cvetje. Hvala osebju kirurškega oddelka bolnice v Novem mestu za podarjeni venco ter župniku Vrtačiču za opravljeni obred. Vsem še enkrat lepa hvala.

Zaljujoci: mož Jože in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega draga moža, očeta in starega očeta

FRANCA ŠMAJDKA iz Regerče vasi 33

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, prijateljem, znancom, sorodnikom in vsem drugim, ki so nam bili ob strani v tem težkem času. Zahvaljujemo se dr. Vodniku za obiske na domu, govrnikom za poslovilne besede, gasilskemu društvu Smihel in ostalim gasilskim društvom za častno stražo in organizacijo pogreba, pevskemu zboru za žalostinke, godbi na pihala, krajevni in občinski organizaciji ZB, Zavarovalnici Sava, hotelu Grad Otočec, podjetju PTT za poklonjene vence in šopke. Zahvaljujemo se vaščanom za prekrasni vence, vsem ostalim darovalcem vencem in cvetja, vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti in nam ustno ali pisмено izrekli sožalje.

Zaljujoci: žena Marija in otroci Milka, Mici, Franci in Stane z družinami

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Tone Klenovsek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Milan Markelj, Branko Podobnik, Jože Primec, Jože Splichal (urednik priloge P), Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Fotoreporter Sandi Mikulan, oblikovalec priloge Peter Simič

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 din – Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglaš do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 – DOLENJSKI LIST šteje med proizvede iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30, in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 17. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz glasbenih šol - Glasbena šola Koper - 10.15 Po Talijinskih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Rovar: Škoda v kmetijstvu v letu 1973. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Med šolo, družino in delom, 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Silva Stingla. 22.15 Popevke in pesni ritmi.

PETEK, 18. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nišjo stopnjo - Veliki K toži mali k. 10.15 Teden dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franjo Jurhar: Gozdna stelja. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 „Signal“ - 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s ansambлом Dorka Škoberne. 20.00 „Top - pops 15“ 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 19. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Glasbeni drobšč od tu in tam. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Španring: Sklepi semenarskega simpozija za prehrano in kmetijstvo na Dunaju. 12.40 Čez travnike in polja. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s Ljubljanskim jazz ansambлом. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 20. JANUARJA: 6.00 - 8.00 **DOBRO JUTRO!** 8.07 Radijska igra za otroke - Vilhelm Hauff: „Mutabor“. 9.05 Se pomni tovariši... 10.05 Prvi aplavz. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalci. 14.05 Humoreska tega tedna - A. Strindberg: Nadozmenstilo. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.25 Popularne operne melodije. 18.00 Radijska igra - Richard Hey: Balada o železnem Jozetu. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 21. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Hafner: Dosedanja rast odкупа mleka in prihodnje potrebe po mleku. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam...

TOKREK, 22. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za šolarje - France Bevk: Mali upornik. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Rovar: Zimsko škropljenje sadnega drevja. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.45 Svet tehnike. 18.30 V torko na svidenje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s ansambлом Jožeta Privraga. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 23. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Janez Verbič: Uspešni načini zreje telet glede na ceno mleka in krmil. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Loto vrtljak“. 18.15 S pop ansambli. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Komornoglasbeni studio. 22.15 S festivalov jazza.

CETRTEK, 24. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za šolarje. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Roul Jenčič: Naš letošnji raziskovalni program s področja poljedelske mehanizacije. 12.40 Igrajo pihalne godbe.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Francu Mirtu je v službi padel na glavo železen predmet; Marija Babič je padla na poti v službo in si poškodovala desno nogo; Ivan Budič je padel pri telovadbi v šoli in si poškodoval obe nogi; Martinu Godlerju je mrzav poškodoval levo nogo; Stanka Bogoviča je podrl motorist in mu poškodoval glavo;

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Anastazija Rubinič, žena kmeta iz Velike Rakovice, stara 70 let; Ivan Alič, upokojenec iz Sel, star 63 let; Stjepan Štrifot, kmet iz Vučičevega, star 67 let; Milka Starnard-Pintar iz Crnca-upokojenka, stara 69 let; Franc Krošelj, kmet iz Curnovca, star 74 let; Karel Sumrak, kmet iz Pavlove vasi, star 54 let; Neža Lipar, upokojenka iz Straže, stara 72 let; Pavlina Hodak, kmetica iz Rakitja, stara 65 let; Bana Jež, žena kmeta iz Brezanice, stara 55 let; Anton Iliž, kmet-borec NOV iz Dednje vasi star 72 let; Antonija Krosl, upokojenka iz Brežic, stara 74 let; Ivan Matkovič, upokojenec iz Zakota, star 65 let.

SOBOTA, 19. JANUARJA: 16.00-16.30 Občani čestitajo in pozdravljajo 16.30-17.30 Radijska univerza, Jugoton vam predstavlja. Drobne misli za lepši vsakdan. Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam. Za naše najmlajše, iz glasbene šole. 17.30-18.00 Domače zabave na valu 192 m.

NEDELJA, 20. JANUARJA: 10.30 Domače zanimivosti. Javna razprava o Konceptu razvoja Posavja. Za naše kmetovalce: Analiza kmetijskih zemljišč. Iz naših delovnih kolektivov - Obisk pri Salonitu. Anhovo - TOZD opekarna Brežice. Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00-15.30 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOKREK, 22. JANUARJA: 16.00-16.10 Napoved programa in srečanje z Alénko Pinterič. 16.10-16.30 Poročila, kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici. 16.30-17.00 Tedenski športni komentar, Obvestila in reklame ter filmski pregled.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Tottar iz Gribej - Marjeto, Marija Grahek iz Vojne vasi - Janija, Jožefa Boben iz Zvirč - Matejo, Milena Mrvar iz Velike Bučne vasi - Marka, Marija Teropiš iz Črešnje - Matejo, Anica Bajuk iz Radovice - Stanka, Albina Resnik iz Malega Kamna - Stanko, Marija Smolič iz Mirne peči - Nevenko, Anica Milek iz Črnomlja - Matejo, Nada Marentič s Kašče - Dejana, Martina Boromisa iz Vidošičev - Ljubico, Rezka Rakušec iz Dolnje Prekope - Jožico, Cvetka Miklič iz Sadinje vasi - Janjo, Dragica Obrman iz Curil - Jožeta, Jožeta Skube iz Budjanje vasi - Jožico, Alojzija Tršinar iz Martinje vasi - Franca, Ema Krnc iz dolnjih Kamenc - Andreja, Roza Lenarčič iz Velikih Brusnic - Božidarja, Angelca Bayer iz Zabje vasi - Jelko, Majda Malerič iz Vojne vasi - Saša, Marija Simonič iz Črnomlja - Marjeto, Marija Fon iz Korenitke - Klementino, Mira Vlačič iz Metlike - Slavena, Marija Tramte iz Rateža - Marjito, Antonija Novak iz Gradca - Tomaza, Antonija Saje iz Šentjurja - Ksenija, Anica Rožanc iz Grmovlja - Dušana, Štefka Šinkovec s Potoka - Marjana, Andreja Novina iz Dolenjskih Toplic - Natašo, Anica Špec iz Sevnice - Damjana, Alojzija Vodopivec iz Biške vasi - Vero, Marija Lamovešek iz Mirne vasi - dečka, Antonija Majerle iz Jeliševnika - dečka, Ana Pelc iz Lopate - deklco, Franciška Majzelje iz Velikega Gabra - dečka, Anica Tratar iz Gornjih Jesenic - deklco, Stanislava Kodrič iz Dola - deklco, Marija Cerovšek s Ceste - deklco, Antonija Vodopivec iz Dolnje Stare vasi - dečka, Milena Dimitrovič iz Podlipa - dečka, Milka Kravcar iz Občin - deklco in Jožica Martinčič iz Ledeče vasi - dečka. - CESTITAMO!

CETRTEK, 17. JANUARJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 17.15 Iz slovenske književnosti - Funktek: Tekma (Lj.) - 18.05 Obzornik (Lj.) - 18.20 Shane - serijski film (Lj.) - 19.10 Mozaik (Lj.) - 19.15 Po sledih napredka (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj.) - 20.40 E. Zola: V kipečem loncu - barvna TV nadaljevanka (Lj.) - 21.30 Cetrtkovi razgledi: Sirija v vojni (Lj.) - 22.00 TV dnevnik (Lj.)

PETEK, 18. JANUARJA: 16.40 Madžarski TV dnevnik (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg.) - 17.30 Pisani svet - mladinska oddaja (Lj.) - 18.15 Obzornik (Lj.) - 18.25 Po domače s trboveljskim oktetom (Lj.) - 18.50 Mozaik (Lj.) - 18.55 Ogrevanje stanovanjskih hiš - izobraževaln. oddaja (Lj.) - 19.00 Prva pomoč pri množičnih nesrečah - 1. del (Lj.) - 19.25 TV žajpot (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 Tedenski gospodarski komentar (Lj.) - 20.30 Propagandna reportaža in 3-2-1 (Lj.) - 20.40 Sončnice - italijansko-sovjetski film (Lj.) - 22.20 TV dnevnik (Lj.)

SOBOTA, 19. JANUARJA: 12.55 Wengen: Svetovno prvenstvo v smuku za moške - barvni prenos (do 14.15/14.30) (EVR) - 16.25 Košarka Crvena zvezda: Jugoplastika - prenos (Bg.) - 18.00 Obzornik (Lj.) - 18.15 Daktrari - serijski barvni film (Lj.) - 19.05 Gledate TV - poslušate radio? (Lj.) - 19.15 Gledališče v hiši (Bg.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 Tedenski notranje politični komentar (Lj.) - 20.30 3-2-1 (Lj.) - 20.35 3x7, kviz (Lj.) - 21.30 Propagandna oddaja (Lj.) - 21.32 Pravnik - barvni film (Lj.) - 22.00 TV dnevnik (Lj.) - 22.15 Colditz - serijski barvni film (Lj.)

NEDELJA, 20. JANUARJA: 9.25 Poročila (Lj.) - 9.30 L. N. Tolstoj: Voja in mir - barvna TV nadaljevanka (Lj.) - 10.15 Kmetijska oddaja (Sa) - 11.00 Mozaik (Lj.) - 11.05 Otroška matineja: Zaklad ob reki, Enciklopedija živali Pravnuki (Lj) 12.35 Svetovno prvenstvo v slalomu za moške - barvni posnetek in prenos iz Wengna (Lj.) - NEDELJSKO POPOLDNE - Po domače s Stanko Kovačič, Pisani svet, Prvi aplavz, Za konec tedna (Lj.) - Poročila (Lj.) - Celovečerni film (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 (Lj.) - 20.30 A. Medved: Rendez Vous (Lj.) - 21.30 Spust s Skratice (Lj.) - 22.00 Športni pregled (JRT) - 22.20 TV dnevnik (Lj.)

PONEDELJEK, 21. JANUARJA: 17.45 Spet doma - serija Kurir Gregce (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Enciklopedija živali - barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mlade za mlade (Sa) - 19.30 Kaj hočemo -

Ob ustavnih in kongresnih razpravah (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Z. Majdak: Grenkoba v ustih (Lj) - 21.30 Kulturne diagonale (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj).

TOKREK, 22. JANUARJA: 17.45 H. Ch. Andersen: Snežna kraljica - I. del (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 To je bila pesem svetlega in vročega jedra - III. oddaja (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Dosežki medicine: Operacija prostate (Lj) - 19.20 Tišina, na sporedu je nemi film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Mi med seboj (Lj) - 21.25 H. Fallada: Sam med volkovi - TV nadaljevanka (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj).

SREDA, 23. JANUARJA: 17.40 Zaklad ob reki - serijski film (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Na sedmi stezi (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Zabavna glasba (Sa) - 19.20 Delavska TV Tribuna (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Propagandna reportaža in 3-2-1 (Lj) - 20.35 Zaklad Sierra Madre (Lj) - 22.35 TV dnevnik (Lj).

CETRTEK, 24. JANUARJA: 17.15 Iz slovenske književnosti: A. Funktek: Tekma (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Shane - serijski barvni film (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Naš ekran (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 E. Zola: V kipečem loncu - TV nadaljevanka v barvah (Lj) - 21.40 Monitor: Janez Jakelj obišče hčerko (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj).

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Olga Svalj iz Krškega - Natalijo, Vesna Žagarec iz Samobora - Alena, Magda Agnič iz Podvrge - Biserko, Nada Volčanjšek iz Brežic - dečka, Hedija Kurspahič iz Brezine - Almir, Vesna Najvirt iz Brezine - deklco, Marija Štih iz Rud - Petro, Cvetka Kokalj iz Brežic - Bojana, Marija Ban iz Rud - dečka, Darinka Klokočar iz Prigorja - dečka, Ana Štefanič iz Pristave - dečka, Ana Magulič iz Kladja - Darko, Karolina Gnidica iz Zabukovja - Roberta, Burda Librič iz Samobora - deklco, Darinka Hiršl iz Podkuma - deklco, Marjano, Bosiljka Radulović iz Brezine - Sniljko, Cirila Gerjevič iz Zakota - Hedviko, Marica Vrbancič iz Klokočevca - dečka, Dragica Glavič iz Samobora - Alico, Marija Sepetavc iz Zupeleca - deklco, Ana Božič iz Krškega - Gregorja,

• Povest vam poklanja kolektiv »NOVOTEKSA« • Povest vam poklanja kolektiv »NOVOTEKSA« • Povest vam poklanja kolektiv »NOVO»

PREŽIHOV VORANC

SAMORASTNIKI

3

„Videla je stroga, mrzli in neizprosnji Karničnikov obraz, neobčutno lice svoje gospodinjice, iz katerega je edino to mogla posneti, da ji gori od neizmernega sovraštva. Ta sovražni obraz se niti malo ni zganil, ko jo je trdo vprašala: „Meta, ali boš kaj jedla?“ Deklič se ponujane jedi ni niti dotaknil. Razburjena zaradi skrivnostnega pripravljavanja in pa tudi zaradi tega, ker je bila hiša ko izumrla, ker ni bilo nikogar domačih na spregled, čeprav so bili pri hiši trije hlapci, domača hči in še tri dekle, je obupno kriknila: „Kaj nameravate z menoj?“ Njen glas je proseče planil v ozračje, nasičeno s skrivnostjo, a odgovora ni prejel. Ko je bilo te mučne priprave dovolj, je pristopil k Meti Karničnik. „Nesrečni deklč, kaj imaš povedati?“ Njegov glas je bil suh in trd. Meta ga je samo plaho pogledala, kakor bi ga bila razumela. „Vprašam te, ali se kesaš, kar si storila?“ Zdjaj šele je Meta razumela, kaj govori gospodar. Bolj iz srca, kot iz ust se zajokala: „Molči, pregrešnica!“

Kamen bi se prej omeščal, kakor pa Karničnikovo srce. Počasi, kakor bi valil tnalno za cepljenje drva, je prinesel težko psico (kolarski stol) iz kota ter jo postavil pred mizo. Ob pogledu na psico, na laneno vrvo in na predvo se je Meti šele posvetilo, kaj jo čaka. Njeno žalostno srce je kriknilo: „Mati, mati, branite me...“ Njene oči so se spogledale z materinimi, a zastonj so skušale odkriti v njih to, kar je pričakovala. Mati se je zgrbila za mizo, njen obraz je čisto posivel, ali iz njenih, od prejšnjega joka zalitih oči je sevalo kakor tolažba, vzpodbuda in tihi odpor duše, ki se v svoji revi čuti po krivici ponižana. „Meta, bodi trdna in močna; kar trpiš, trpi za svojo dušo.“ Njen glas je bil pogumen. Le Metino srce ga ni moglo razumeti. Zato se je zatekla k svojemu ljubemu in ga poklicala: „Ožbej, Ožbej...“ Njen klic ni bil zaman: Ožbej, ki je ves čas stiskal svoj obraz v dlani, je skočil na sredo hiše: „Oče, kaznujte mene, jaz sem kriv...“ Toda oče ga je zlomil z mrzlim, grozečim pogledom, ne da bi stegnil roko. „Na kolena, sin!“ je zagrmel stari nad njim in že se je zgrudil zlomljeni Ožbej na kolena za klop, kjer je spet zakopal glavo v roke. Meta je videla, kako nalahno drhti in čeprav je bila sama napoln uničena, je bilo v njenem srcu prostora za tiho usmiljenje do

strtega ljubčeka. Takrat se je je dotaknila železna gospodarjeva pest. Obšla sta jo groza in stud, vendar je našla toliko moči, da je vstala, s trdim korakom pristopila k psici in se vdano usedla na marterniški stol. Materino ponašanje in pa usmiljenje do Ožbeja sta jo navdala s pogumom, ki ga malo prej niti slutila ni. Tudi lhtenje je popustilo in solze, ki so se lile iz njenih oči, niso bile več tiste bridke solze, ki curjajo iz srčnih bridkosti; kmalu pa so se tudi te posušile v novi moči, ki je rasla v njej, ko je sedala na marternico, ko je polagala svoje roke na psico, da jih je okrutni gospodar mogel pod zapetjem privezati na les, da sta se navzgor obrnjeni, tesno stisnjeni dlani zaokrožili v majhno skledico. Metina žalost je bila radi ječe v kamri in radi prezira in sramote, ki ju je morala prestati po odkritju svoje nesreče, že čisto izčrpana in bila je na koncu svojih moči. Toda to, kar je doživljala zdaj, ko je na eni strani z materjo vred občutila svojo revščino, svojo neznanost in nevrednost, na drugi strani pa neizprosnost trdoto svojih rednikov in njih dušeče sovraštvo... vrh tega pa poteptano ljubezen do Ožbeja, to jo je stregnilo in navdalo z novo močjo. V njej se je oglasil skrit, užaljen odpor, ki se je pa večal in jo vso napolnil ravno takrat, ko se je začela martra. Vedela je, da mora sprejeti trpljenje kot neizogibni boj proti krivici in da mora v tem, čeprav neenakem boju, tudi zmagati.

„Delajte hitro, oče Karničnik,“ je rekla z močnim, prezirajočim glasom. Pokora z žganjem prediva na rokah je bila starodavna pravica svobodnih kmetov, ki so smeli z njo kaznovati svoje posle za prešuštvo, za krajo, za nepokorščino, za lenobno in za druge grehe. Pred sto leti se je še čulo tu in tam o njej, potem pa je ta kruta šega izginila. Ta način kazni je mnogo hušji, kakor pa se zdi. Tleče predivo ne peče in ne žge samo dlani in prstov, ne preže samo kože do živega mesa, temveč žge s peklenskimi bolečinami v možganih, pri srcu in pri vseh čutilih telesa. Predivo tli počasi, brez plamena, ali peče tako žarko, da tudi najmočnejši ljudje le kratek čas prenešajo to martrjo. Ko je njen sovražnik, karniški gospodar, prižgal predivo, je bil njegov obrniti obraz mrliško miren. Ko je Meto spekla prva bolečina, je hotela v prvem hipu izviti roke iz ovez; ker so pa bile trdo privezane na težko psico, se je le onemoglo zvrlo njeno telo. Potem je kmalu zasrdelo po ožganem mestu. Metine oči so postale vedno večje in izstopale so iz jamic; na čelu so se zbirale velike mučeniške srage. Mučnica je z zobmi grizla ušnice, da bi stopnjevala svojo odporno moč in zadušila stokanje... Njena mati Hudabivka je že prej padla na kolena, sklenila roke in obrnjena k božji martri glasno molila žalostni del roznega venca.

Ribniški Neribničan

Kam so se zapičile oči, ki jedneno vrtajo po svoji okolici? Kaj se skrivajo za koščeni, razoranimi obrazom? Zakaj so se ustnice nakrivile v zaničljiv, ironičen posmeh, ko so puhile dim od prizgane zeta cigarete? In njegov nos, močno poudarjen, napiet kot lok, ali je to straža, ki brani osebnosti, da bi sklepala kakršnoli kompromise s kulturnimi, gospodarskimi, političnimi, umetnostnimi ali modnimi vojskami v zadnjih petdesetih letih? Zakaj se neprestano spreminjajo letni časi, ovence cvetje, odpade listje in se posušijo, njegova strogošče na vseskozi ostane nespremenjena? Pol stoletja enovita in samorastniška podoba!

Janko TROŠT, rojen pred 80 leti, natanko: 20. januarja 1894 v Razdrtju pri Postojni, po očetu Kraševcu, je leta 1914 začel kot solnik v Loškem potoku in je v šestdesetih letih tako globoko pogljal korenine v nova tla, da je danes za Ribniško dolino pojem, ki se z leti prepleta v čedalje bogatejšo in zlahkejšo legendi.

Česa naj se v tem trenutku spomnimo, da bo Troštova tako razvejena osebnost čimbolj živo pred nami: dolgoletnega ravnateljstva na ribniški meščanski šoli ali predmetnega poučevanja v Idriji? Večletnega zbiranja gradiva za muzejski prikaz razvoja domače lesne obrti in lončarstva, ki je sedaj na ogled vsej bližnji in daljni kulturni javnosti? Mogoče njegovega dirigiranja, saj je

nad sedemnajst let vodil Sokolski pevski zbor v Ribnici, ali pa organiziranja lastnega lutkovnega gledališča v meščanski šoli, ki je imelo redne predstave, a so mu Italijani takoj po zasedbi šole odpeljali oder z vsem inventarjem v Italijo? Kaj pa številni strokovni članki in razprave v predvojnih in povojnih časopisih ter revijah? Morda bi svoje povedali mnogi lokali, stanovanja in posamezniki, ki hranijo na stenah Troštove slike. Pa ne samo v Ribnici! Njegove podobe visijo daleč po Evropi, Ameriki in Avstraliji, do kamorkoli je prišel Ribničan in njegov sorodnik.

Zmeraj nove obiskovalce in turiste domačih pivskih hrampov bodo še dolgo kritično motrile značilne ribniške karikature: Ribniški jagri, Ribniški kapišoni v domačem parlamentu, Flajštrajne trga v Ribnici itd., ki so v lesene okvire za vselej vkleinile razgibano predvojno politično, gospodarsko in kulturno ter družbeno problematiko v deželi suhorobarjev.

Ob visokem jubileju upokojenega ravnatelja-šolnika, ustanovitelja idrijskega in ribniškega narodopisnega muzeja, publicista, slikarja in karikaturlista, predvsem pa najbolj ribniškega Ribničana od vseh neribničanov, mu vsa domača in širša dolenjska kulturna javnost iskreno čestita ter želi zdravja in uspešne aktivnosti!

JANEZ DEBELJAK

Zaradi lepih oči obrtnikov?

Javni tožilec je vložil obtožbo zoper Ivana Baškoviča, delovodjo Cestnega podjetja na Drnovem, zaradi zlorabe uradnega položaja

Ivana Baškoviča, doma iz Krške vasi, zaposlenega kot gradbeni delovodja asfaltnega obrata Cestnega podjetja na Drnovem, bremeni obtožnica, da je podjetje precej oškodoval, okoristili pa so se obrtniki.

Obtožnica trdi, da je Baškovič neupravičeno na stroške podjetja leta 1970 asfaltiral zasebnemu mizarju

GOSTINSKE ČAROVNIJE

Znanca je lakota gnala v restavracijo Ekspres na avtobusni postaji. V želodcu mu je zakrutilo in poželel si je segedin golaža. Nič lažje! Naročil si ga je, plačal pri blagajni in sedel na stol. Toda namesto golaža je dobil sladko zelje s pečenko. Natakara je na njegove ugovore zatrevala, da ima na krožniku segedin golaž, in ne sladko zelje, kot je videl in okusil

Ker svojim čutom verjame, je povprašal še enkrat na blagajni in tam dokončno zvedel, da segedin golaža res nima jo več.

„Drugič bom naročil krompir v oblicah, in ni vrag, če ne bom dobil telečje pečenke!“ je potegnil nauk,

Na Mirni dleta samorastniškega umetnika Sandija Leskovca ne mirujejo. Pridno režejo iz lesa podobe ljudi, za katere so značilne široko odprte oči, zarzre v neznano. Te dni je ravno dokončal dva bas-reliefa (ploski relief), ki ju je imenoval „Mamica“ in „Pred odločitvijo“. Na sliki: bas-relief „Pred odločitvijo“. (Foto: P. Jerman)

100 let metra

Znamko za 0,80 din je izdala pošta 10. januarja. Posvečena je stoletnici uvedbe metrskega sistema na območju sedanje Jugoslavije. Metrski sistem se je po svetu in pri nas uveljavil postopoma. V Srbiji je bil uveden leta 1873, Hrvaški 1874, Črni gori 1903, Bosni in Hercegovini 1911, v območjih pod avstrijsko upravo pa leta 1869.

Nad 40 držav je pristopilo k konvenciji, s katero so prevzele obveznost, da bodo uporabljale nov mednarodni sistem merskih enot. To konvencijo je podpisala Jugoslavija šele 10. novembra 1922, čeprav je te mere že prej uporabljala. Znamka bo torej izšla v spomin na „Stoletnico metrskega merskega sistema“.

Motiv na znakmi prikazuje metrski trak, zavrt v obliki črke M. Izdelana je po načrtu beograjskega slikarja Milenkovića. Znamko bo tiskal Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu.

A. A.

Martinu Novaku v Leskovcu dvorišče in dovozno pot, približno 395 kvadratnih metrov, kar je vredno najmanj 11.839 din. Za toliko je bilo podjetje oškodovano, protipravna premoženjska korist pa je nastala pri obrtniku.

Leta 1971 in 1972 pa je, kot piše v obtožnici, Baškovič omogočil zidarju Francu Petriču, da je na škodo Cestnega podjetja odpeljal postopoma 24 kubičnih metrov gramoz in peska, vrednega okrog 800 din. Hkrati je naročil skladiščniku Ed-

vardu Dimcu, naj ne vodi evidence za Petriča. Ko pa je Baškovič ugotovil, da skladiščnik vseeno piše, mu je list odvzel in ga uničil.

Marca 1972 naj bi Baškovič samovoljno premedil strojnika Bjeloviča iz obrata na Drnovem v kočevski kamnolom za delo pri nakladaču zasebnega obrtnika Vinka Grabnarja. Evidenco je v tem primeru uredil tako, kot da je strojnik zaposlen v obratu. Tako je bilo 62,50 delovnih ur vračunano podjetju v vrednosti 2.187 din, okoristil pa se je spet obrtnik. Baškovič je razen tega napravil krive listine s tem, da je aprila in maja 1972 napisal Cestnemu podjetju naročilnico, podpisal pa izmišljenega naročnika Jožeta Logoviča. Na poročilu o delu z dne 24. in 25. 6. pa je sam podpisal Jožeta Glogoviča. V obtožnici gre za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja iz koristoljubnosti in za ponarejanje listin.

Okrožno sodišče v Novem mestu ima zdaj obtožnico v rokah.

R. BAČER

KOT ŠIBA NA VODI

S prijateljem sva šla v gozd po gobe. Kaj hitro sva dospela tja. Nekaj sva jih že nabrala. Iščeva naprej, hodiva, kar v grmu zarenči. Misli-la sva, da nas kdo straši, pa sva se približala. Kar skozi iz grmovja medvedka z dvema mladičema. Ko sem jih zagledal, sem trepetal kot šiba na vodi. Le teči nisem mogel. Srečo sva imela, da ni šla za nama.

Ko sva bila že blizu doma, sva se ustavila in se pomirila.
Miroslav Kuzma, 5. b

SPECIALISTI ZA KURE

Kurje tativne se zadnje čase na Dolenjskem množijo. Tudi v noči na 10. januar so bili kurji tatovi zelo delavni. Znidaršičevim v Zubini so odnesli 18 kur, Ivanki Murn iz Hrastovice pri Mokronogu 4 kure, sovaščanki Peppi Starič 3 kure in Leopoldu Lubešku v isti vasi eno kuro. Dva dni zatem pa je bilo vlomljeno še v kurnik Staneta Pekolja v Račjem selu, kjer je zmanjkalo 8 kokoši. Kdo se gosti, še raziskujejo.

Že leta umirajo ribe v Rinži

Zastruplja jih ZKGP z gnojnico in silažnimi snovmi, zastrupljajo jih druge odpadne vode v mestu, uničujemo jih z nepravilno regulacijo Rinže in košnjo vodnega zelenja, uničujeta jih vročini in suša

Kočevski ribiči, posebno pa gospodar ribiške družine (RD) Franc Gregorčič so lani rešili več 10.000 rib, ki so poleteli poginjale v plitvi in vroči vodi pod zapornicami v Kočevju. Tako so požrtvovalni ribiči prihranili RD precej denarja. To so poudarili na nedavnem posvetu RD Kočevje.

Ribiči ugotavljajo, da narasla voda odnese veliko rib pod zapornice, ker v regulirani strugi narasle Rinže nimajo nikakršnih zavetij. Razen tega poletijo večkrat kosjivo zelenjavo na Rinži, na njej pa so ikre rib. To zelenjavo zanese voda pod zapornice, kjer se ribe izrode. Nazaj nad zapornice ne morejo, voda pod zapornicami je nizka in ima včasih tudi 40 stopinj C. Ribiči menijo, da pride tako pod jez na milijone ribic. Z eno zajemalko so jih včasih zajeli po 1.000 in več.

Izkušnje so tudi pokazale, da te ribe poginejo, če jih iz te, vroče vode prenesejo v ono nad jez, kjer je temperatura okoli 20 stopinj C. Ugotovili so, da bi morali zgraditi za prevoz teh rib posebni bazenček, a sami zanj ne bodo imeli dovolj denarja.

Vendar je tudi del Rinže nad zapornicami vse do Rožnega studenca, včasih pa še naprej, „bolj bogat z gnojnicami kot z vodo“, so nekoliko pretirali, vendar upravičeno zatrli ribiči. Lani so namreč v Rinži pri Mahovniku ribe spet množično po-

ginjale. Izkušnje prejšnjih let povedo, da je izključni bivec za take pogine Zdrženo KGP oziroma njegov obrat na Mlaki, od koder prodirajo po kanalu silažne snovi in gnojnica v Rinžo. Ribiči imajo dovolj besed

oziroma zagotovil odgovornih pri ZKGP in inspekciji. Zahtevajo, da se hitro in učinkovito prepreči zastrupljanje Rinže in vsega okolja, saj je to v korist vsch ljudi, ne le ribičev.

Prav bi bilo tudi, da bi dali ribiči ujete ribe v mestu in Mahovniku v analizo in tako ugotovili, če se sploh užitne, oziroma če njihovo uživanje ni zdravju škodljivo.

JOŽE PRIMČ

Ribe umirajo, narava umira. Slikano v Mahovniku lani, ko so ribiči pobirali iz Rinže zastrupljene ribe in jih zakopavali, da ne bi izbruhnili bolezen. Zakaj dopuščamo to uničevanje? Kmetijski obrat Mlaka, ki najbolj zastruplja Rinžo, bo imel čistilne naprave oziroma bo uredil drugače kanalizacijo šele leta 1976! KGP je naredil precej za Kočevje, hkrati pa je uničil Rinžo, ki ni več za kopanje in ribe že leta poginjajo zaradi njega. Delajo in uničujejo. (Foto: Jože Primč)

Ribničani izginjajo

Neki Ribničan mi je povedal naslednjo napeto zgodbo:

— Grem oni dan s prijateljem po pločniku po Ribnici. Lepo sva se pogovarjala, kar naenkrat pa je izginil kot kafa.

Gledam, gledam, nič ne vidim, ker je bilo že temno. Potem pa sem zaslišal preklinjanje in prijatelj glas: „Kmalu bi se ubil.“

Take pasti prežijo v Ribnici (Foto: J. Primč)

Glas je prihajal iz ene izmed lukenj, ki jih Ribničanje uporabljajo za shranjevanje kuriva in drugega v klet. Te luknje so pokrite z deskami. Vendar deske niso pravih mer ali pa je kaj drugega narobe, in prijatelj je zdrsnil v klet.

Ko je prišel prijatelj ven, je bil ves blede, saj se je nauzil precej strahu. Zatarjal je: „Kmalu bi se na ravnem ubil!“

To pa ni edini primer padca skozi luknjo v klet. V zadnjem času so tako „potovali“ v kleti že trije Ribničani. Take pasti za občane si lahko ogledate po Ribnici med drugim tudi pri stari stavbi občinske skupščine pri spomeniku.

POHVALNO

Iz UVJ Celje smo izvedeli, da je bil pretekli teden na njihovem območju zelo miren. Zabeležili so eno samo nesrečo, ki pa ni povzročila telesnih poškodb. Takih sporočil bi bili veseli tudi v prihodnjih tednih!

VSAKIH ŠTIRINAJST DNI
VSAGIH ŠTIRINAJST DNI
VSAGIH ŠTIRINAJST DNI
VSAGIH ŠTIRINAJST DNI
VSAGIH ŠTIRINAJST DNI
VSAGIH ŠTIRINAJST DNI

*****

NJENI HVALEŽNI OTROCI

Stara Majerica je imela toliko otrok, da jih je morala pričeti klicati že zjutraj, ako je hotela, da se zbero za kosilo. Garala je zanje, delala več, kot je zmoгла. Moženjen je bil v Nemčiji, in rešnici na ljubo moramo priznati, da ji je redno pošiljal krvavo zaslužene marke vse dotlej, dokler ga ni mina razmetala po vejah. Nato je dobila nekaj več denarja skupaj, a je skopnel kot beli sneg spomladi.

Kopica otrok je rasla, Majerice pa je bilo vedno manj. Ljudje so imeli občutek, da se krči, tako je izgovarjala za svoje fante. Bog ji

ni poklonil dekleta. Srečo je imela Majerica, da so jo sinovi spoštovali, da so bili odprte glave in da so hitro prišli do kruha.

Ko je končal šole njen prvorojenec Joža, je odšel v mesto, se tamkaj zaposlil in že po nekaj mesecih so pripeljali v Majeričino kuhinjo lep pralni stroj. Ponosno ga je kazala sosedom in ni pozabila s solzami v očeh povedati: „Stroj mi je kupil Joža. Moj najstarejši.“ Kot drugi je odfrčal iz gnezda matere Majerice Tona in po krajšem času je bila uboga Majeričina kuhinja bogatejša za hladilnik. Franci ji je

poslal iz Kanade barvni televizor, Boris radio, tudi kopicoplošč z domačimi napravi, Janez se je izkazal s pomivalnim koritom, Karli z blazino za ogrevanje postelje in z električno pečico, Ivan pa ji je poslal strojček za stapanje smetane.

Vsega je imela Majerica, žena, ki je bila vajena skromnosti, ženska, ki poprej, ko so bili otroci majhni, včasih ni zbrala denarja za kruh in mast, ki so si jo otroci tako radi mazali na kruh. Minili so meseci, leta, da, celo desetletje. Poštariji so ševozili pakete z napisi: Ljubi mami, edini mami, zlati

mami, naši mami. Majerica pa ni bila več vesela teh zavojev. Ne. Želela si je videti Jožo pa Tono pa Ivana. . . Stozilo se ji je po časih, ko je namesto centrifuge hladilnika slišala Borisov jok, ko se je zazrla v modre in tople Janezove oči, ko je namesto glasov s ploščo težko, a vendar z radostjo prenašala Tonetov jok. . .

Na smrtni postelji si je zazelela, naj vse stvari, ki so jih kupili otroci, pokopljejo z njo. Strili so po njeni želji. Tako počiva Majerica blizu svojih najdražjih.

TONI GAŠPERIČ